

KRISTÁLY

IRODALMI és KÉPZŐMŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

AZ ALKOTÓ KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS ÍRÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

BUDAPEST

XXI. évfolyam 1-2. szám

MEZEY MÁRIA MAGDOLNA †: Virágcsendélet
olaj, vászon

RÓNAY GYÖRGY

A megfáradt Odysseus

Amit nem láttam a világból,
nem érdekel már.

Mit láttam is, lassan elfelejtem.

Sziklán ülök, hálómat bogozom,
hallgatom a hullámok mormolását.

Vagy nézem udvarom zugából
dárdavető ifjak vetélkedését.

Hogy kétannyira dobtam valaha?
Mindegy. – Leég a láng,
füsttel, korommal hamvadnak
[a fáklyák.]

Gyerünk aludni, Penelopé.

Hanem azért az ablakot
hagyd nyitva éjszakára.

Bármelyik pillanatban
szólhat a tengerről a hívás.

1970. szeptember

Rónay György: *Szérű. Összegyűjtött versek*, Bp., 1981, Szépirodalmi Könyvkiadó, 420. old

**EZEN LAP ALKOTÓINAK
NÉVSORA:**

ALDOBOLYI NAGY ETELKA *Eger*
ARTHUR MADSEN *Budapest*
B. KOVÁCS ILONA *Kuncsorba*
B. MENYHEI MÁRIA *Dunaföldvár*
B. SZABÓ ANNAMÁRIA *Budapest*
BALOGH ÖRSE *Orosháza*
BARANYI FERENC
BARÁTI MOLNÁR LÓRÁNT *Győr*
BÁRDOS LÁSZLÓ *Budapest*
BESZKEREKI IMRE gróf *Kuncsorba*
BODNÁR LÁSZLÓ *Sátoraljaújhely*
BOÓR JÁNOS *Dunaújváros*
BOR ISTVÁN IVÁN † *Budapest*
CSEH SAROLTA † *Veszprém*
CELENYI LÁSZLÓ *Pozsony*
CZUCZOR SÁRA *Budapest*
DARGÓ ISTVÁN *Pécs*
DEMETER SÁNDOR *Nyíregyháza*
DOMBRÁDI ISTVÁN *Budapest*
DOMOKOS IMRE *Budapest*
EDMUND, VARGA ÖDÖN TIBOR
Budapest/Szentendre
FÁBIÁN MÁRIA MARY *Budapest*
FARKAS J. KATALIN
FETYKÓ JUDIT *Budapest*
GÁL TAMÁS *Dunaföldvár*
GÁSPÁR TIBOR *Ózd*
GERGÉNYI SZABOLCS dr *Budapest*
GONDOS GYULA *Kisvárd*
GY. FEIGE MÁRTA *Budapest*
HALÁSZ ERZSÉBET *Budapest*
HORVÁTH-HOITSY EDIT † *Budapest*
ILYÉS JÁNOS *Szolnok*
JAKSICS ETELKA *Pécs*
JENEY ANDRÁS *Szerencs*
JUHÁSZ FERENC *Budapest*
KÁDI PÉTER *Szolnok*
KAJUK GYULA *Budapest*
KAMARÁS KLÁRA *Letenye*
KASKÓTÓ ISTVÁN *Canada*
KERÉKGYÁRTÓ MIHÁLY *Ózd*
KLENCZNÉ FÖLDI IRÉN *Pécs*
KONCZ ETA *Budapest*
KOTASZEK HEDVIG *Budapest*
KÖRMENDI JUDIT *Szolnok*
KRAUSZ ISTVÁN *Dunaújváros*
LÁNG EL PÉTER *Fonyód*

LATOR LÁSZLÓ *Budapest*
MAKRAI MARA *Budapest*
MÁNDOKI HALÁSZ ZSÓKA *Budapest*
MÁNDY GÁBOR *Budapest*
MÁTHÉ GIZELLA *Várpalota*
MEZEY MÁRIA MAGDOLNA † *Nagyatád*
MURÁR TERÉZ *Budapest*
N. PETŐ 'SZIGETHY ILONA *Szigethalom*
NAGY BANDÓ ANDRÁS *Orfű*
ORBÁN PIROSKA *Ózd*
OSVÁTH IMRE *Ajka*
PALLÁS FERENC *Debrecen*
PAPP JUDIT *Pécs*
PAYER IMRE *Budapest*
PÉCSI ÉVA *Budapest*
POMOGÁTS BÉLA *Budapest*
PÓSA EDE *Balatonszemes*
POSZLER GYÖRGY *Budapest*
POTÁRI ROLAND *Budapest*
PROSSZER G. JÚLIA *Újfehértó*
RÓNAI GYÖRGY † *Budapest*
RUMI RÓZSA *Budapest*
SÁRKÖZI LÁSZLÓ *Budapest*
SEBŐK JÁNOS *Ormosbánya*
SITKU RÓBERT *Ófehértó*
SZ. PÓRDY MÁRIA *Budapest*
SZABÓ LAJOS *Ibrány*
SZALAY ANIKÓ *Sajónémeti*
SZENDY CSABA *Budapest*
TURCZI ISTVÁN *Budapest*
ÚJFALUSSY TÓTH ENDRE *Szolnok*
V. HEGDŰS ZSUZSA *Debrecen*
VARGA ZOLTÁN *Jánd*
VINCZE ZSUZSA *Baja*
WILLNER TAKÁCS MARGIT *Budapest*

AZ AKIOSZ JELENLEGI HIVATALOS ADATAI:

ALKOTÓ KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS ÍRÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (AKIOSZ)

Bankszámlaszám: a Budapest Banknál:

10103843-74632700-00000001

Adószám: 18048470-1-43

Székhely: 1192 Budapest, Hungária út 42. fsz. 6.

AZ AKIOSZ ELNÖKE:

GRÖBER LAJOSNÉ PÉCSI ÉVA

1192 Budapest, Hungária út 42. fsz. 6.

Tel: 06 20 777 63 03

ALELNÖK:

OSVÁTH IMRE

TITKÁR, főszerkesztő:

Bárdosné **FETYKÓ JUDIT**

AZ AKIOSZ SZERKESZTŐSÉGÉNEK CÍME:

1144 Budapest, Csertő park 2/A IV/43

Bárdosné **Fetykó Judit** főszerkesztő

06 30 448 99 06

AZ AKIOSZ WEBLAPJA:

<http://kristalyakiosz.lapok.hu/>

*

HÍREK, INFORMÁCIÓK:

Az AKIOSZ szokásos havi összejöveteleinek helyszíne továbbra is:

1192, Budapest, Hungária út 36. Hungária Általános Iskola ebédlője

Minden hónap 3. szombatján, 11-15 óráig.

Megközelíthető: a 3-as metróval a Határ úti állomáshoz, majd onnan az 52-es villamossal a második megállónál kell leszállni, és onnan besétálni az iskolába

Helyreigazítás:

Az AKIOSZ 2009 évi antológiájába — kézirat-keveredés miatt — B. Menyhei Mária verseként jelent meg a *Tudjál örülni* című vers, mely nem a szerző műve.

Nem plágium!

2010-től az AKIOSZ-nak nincs vidéki csoportja (!)

KÉZIRATOK

Plagizálás szempontjából az alkotásokat nem vizsgáljuk, azért a szerző maga felel.

Kéziratot kizárólag számítógépből nyomtatta, vagy írógépen jó minőségű írógépszalag használata után fogadjunk el.

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

A szerző alkotásának minden lapját írja alá.

A következő újságban azokról a szerzőktől jelentetünk meg, akik a szerkesztőség címére lapzártáig küldenek alkotásaikból.

(Az irattári anyag többször fel lett használva, abból nem válogatunk ismét.)

Plagizálásért felelősséget nem vállalunk.

Akkor tudunk hírt közölni a megjelenésről/kiállításról, stb ha arról tájékoztatást kapunk.

RENDEZVÉNYT, ÚJSÁGOT

az AKIOSZ nevében kizárólag az AKIOSZ elnökével egyeztetve lehet megjelentetni/szervezni; az újság/kiadvány tartalmát megjelenés előtt be kell mutatni a szervezet elnökének. A megjelenő kiadványok/rendezvények (szintén) nem tartalmazhatnak semmilyen szélsőséges véleményt, megnyilvánulást.

Amennyiben ez nem történik meg, az AKIOSZ elhatárolódik a kiadványtól, illetve az AKIOSZ elnöke megszünteti a kiadványt kiadó tagságát; ha ezt magát az AKIOSZ csoportjának tartó (jelenleg nincs vidéki csoport!) *ad hoc alakulat/csoport* adja ki, akkor azt a csoportot.

Amennyiben bármely kiadvány az AKIOSZ nevét, logóját használva, elnöki engedéllyel megjelenik, annak eredeti áfás számláját el kell juttatni az AKIOSZ elnökének.

Felhívjuk a tagok figyelmét, hogy aki más fórumon szélsőséges nézetit hangoztatja, az (is) kizárással jár.

Kiadvány, rendezvény esetében az AKIOSZ nevének használatára kizárólag az AKIOSZ elnöke adhat engedélyt.

TAGDÍJ-BEFIZETÉSI HATÁRIDŐ, 2010-es ÉVVEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK:

2010-ben a tagdíj: 5000 Ft/fő

Tagdíj befizetésének határideje: 2010. január 30. volt,

- aki eddig nem fizette be a tagdíját, az automatikusan kizárta magát a Szövetségből
- részletekben való befizetésre kizárólag az AKIOSZ elnöke adhat engedélyt.

Kérjük/tük, hogy a decemberi és a januári rendezvényen minél többen jelenjete meg, ahol az alapszabállyal való egyetértés esetén [melyet

aláírással igazolni kell], tagdíjfizetésre is lesz lehetőség.

Kérjük, hogy aki tagdíjat/adományt fizet be, azt rózsaszín postai csekken adja fel az AKIOSZ elnökének címére. (sz.e. az elnököt kérjük felhívni, ha tájékozódni akarnátok)

Készüljete a 2010. évi AKIOSZ Antológiára és az országos találkozóra is.

Az AKIOSZ Budapesti székhellyel működő művészeti csoport, aki tagságát megtartja, vagy új belépő, az évente minimum 2 alkalommal személyesen is meg kell hogy jelenjen a havi összejöveleken. A „levelező” tagságra kizárólag az AKIOSZ elnöke adhat engedélyt a tag kérése, annak egészségi állapota miatt.

2010-ben a tagokhoz egy adategyeztető lapot eljuttatunk, melyen kérjük a jelenlegi valós adatokat és eléréseket szíveskedjenek közölni, és azt eljuttatni/feladni az elnök címére.

Az alapszabály néhány pontban módosításra szorult, az érthetőség és az áttekinthetőség miatt. Ez az év elején megtörtént, és hivatalosan elfogadást nyert.

ANTOLÓGIA 2010

A 2010-es AKIOSZ ANTOLÓGIÁBAN, az alábbi feltételekkel lehet megjelenni:

Fekete-fehér oldal: 3000 Ft/oldal

Színes oldal: 5000 Ft/oldal

KÉP: egy oldalra 2 db fekvő, vagy 4 db álló kép.

Az ANTOLÓGIA-2010 rendhagyó antológia lesz; más, nem az AKIOSZ tagok alkotásai is megjelenhetnek, amennyiben a jelentkezők vállalják a feltételeket — itt is érvényes szélsőségektől való mentesség — ha olyan alkotó szeretne bekerülni, aki egyébként másutt, az AKIOSZ elvárásával szembeni alkotásokat publikál, annak részvételét elutasítjuk.

Nem AKIOSZ tagoknak részvételi díj az antológiában:

Fekete-fehér oldal: 4000 Ft/oldal

Színes oldal: 6000 Ft/oldal

1 oldal befizetéséért 1 kötetet kap a résztvevő.

Jelentkezési határidő:
2010. május 15.

Az antológia oldalszám szerinti befizetési díját az AKIOSZ elnökének kérjük eljuttatni:
Pécsi Éva, 1192, Bp., Hungária út 42. fsz. 6.

Az antológia kéziratait a főszerkesztő címére kérjük eljuttatni: Fetykó Judit, 1144 Bp., Csertő park 2/a IV/43.

Az időben be nem érkezett anyagok (és díjak) szerzői nem kerülnek be az antológiába.

Aki személyesen nem veszi át az antológiát, az postai utánvétellel kapja meg.

P á l y á z a t

Weöres Sándor emlékpályázat

Az AKIOSZ elnöksége a 2010 júliusi országos találkozóra pályázatot hirdet

- líra
- prózaíró
- fotós
- festő

kategóriákban alkotótársaink részére.

A pályázaton minden AKIOSZ-tag részt vehet az AKIOSZ elnökének kivételével.

A pályázat jelíges, melynek nevezési díja:
2500 Ft/ alkotás.

Díjazása mindhárom kategóriában:

I. helyezetteknek 1-1 oklevél mellett Weöres Sándor összes versei.

II. helyezetteknek 1-1 oklevél mellett plusz 1-1 2010 évi antológia.

III. helyezetteknek 1-1 oklevél mellett plusz 1-1 2009 évi antológia.

A pályázaton AKIOSZ-on kívüliek is rész vehetnek, akinél a nevezési díj 3500 Ft/alkotás.

A pályázati nevezési díjakat postai piros csekken kérjük az AKIOSZ elnökének címére feladni.

A pályázat csak megfelelő számú jelentkezés esetén valósulhat meg, amely minimum 30 fő.

Az alkotások beadásának módja:
2010 június 30-ig.

A pályaműveket és a pályázati díjat az AKIOSZ elnökének kell küldeni a következő módon:

Egy nagyobb borítékban (amelyre feladónak is csak a jelíget lehet írni) két kisebb boríték melyek közül az egyikre rá kell írni a jelíget és belehelyezni a pályázó adatait. A másik borítékon is csak a jelige szerepelhet, a benne lévő művekkal, melyek szintén csak jelígesek lehetnek. A két kisborítékot kérjük a nagyban belehelyezni, a nagyborítékon kívül szerepelje a **pályázat** megjelölés.

A késve küldött, és be nem fizetett pályázatok nem kerülne értékelésre.

Telefonon minden felmerülő problémát meg lehet beszélni.

A pályázatokat kérjük az AKIOSZ elnökének eljuttatni a befizetési díjakkal együtt. A Weöres Sándor emlékpályázat zsűrije AKIOSZ-független tagokból áll majd.

Sok sikert kívánunk a résztvevőknek!

LEÁNYFALU, 2010

Előre láthatólag 2010 július 30-tól augusztus 01-el bezárólag tervezzük az AKIOSZ évi országos találkozóját, Leányfalun, a Szent Gellért Községi házban.

Jelentkezés: 2010. május 15-ig az AKIOSZ elnökénél.

Részvételi díj: napi 5500 Ft/fő, mely tartalmazza a szállást és a háromszori étkezés. Csak AKIOSZ tagoknak ennyi!

A részvétel díját az elnök címére kell eljuttatni postai piros csekken.

Elhelyezés: előre tervezett szobabeosztás szerint – ezért igényeiteket jelezzétek Pécsi Évának.

Leányfalui találkozó programja:

2010. július 30.

Érkezés a délelőtti órákban. Helyfoglalás.

12.00 ebéd.

14.00-15.00 elnökségi beszámoló.
Kitüntetések.

16.00-tól szabad program. Ajánljuk a leányfalui termálfürdő meglátogatását, ahol az AKIOSZ tagok 50% belépési kedvezményben részesülnek. (20.00-22.00-ig éjszakai fürdés lehetséges, kivéve a mélyvizes medencét) Fürdőruhát-fürdősapkát hozzatok.

18.00 vacsora

2010. július 31.

8.00 reggeli.

9.00-11.00 irodalmi és képzőművészeti délelőtt, valamint a 2010 évi antológia kiosztása.

12.00 ebéd.

14.00-15.30 Weöres Sándor pályázat díjkiosztása.

18.00 vacsora.

19.00-22.00 zenés szórakozó est. (zene hanghordozóról)

2010. augusztus 01.

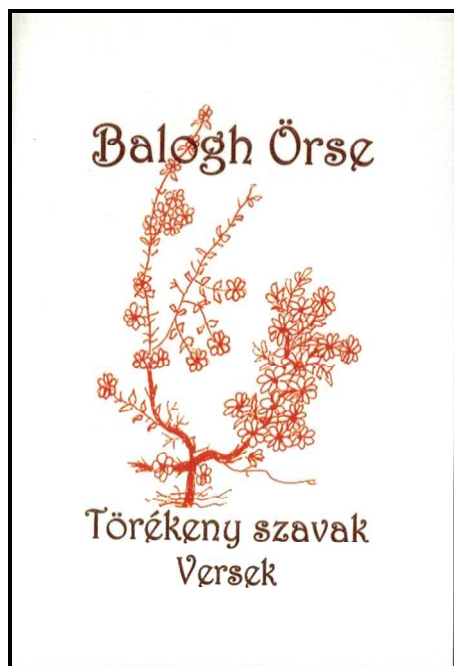
8.00 reggeli.

9.00-11 irodalmi képzőművészeti foglalkozás.

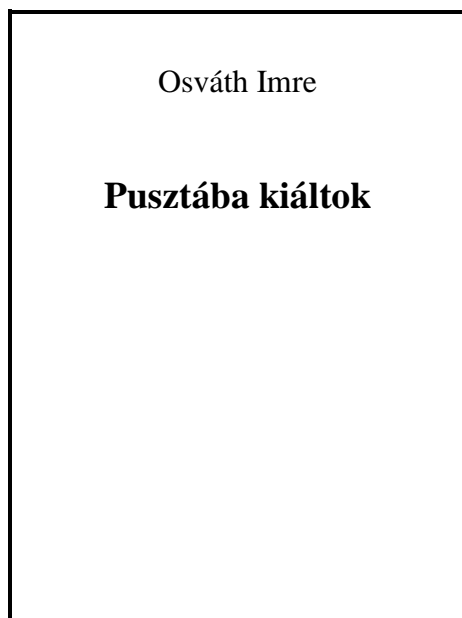
12.00 ebéd

13.00-tól igény szerint a délelőtt folytatása, illetve haza utazás.

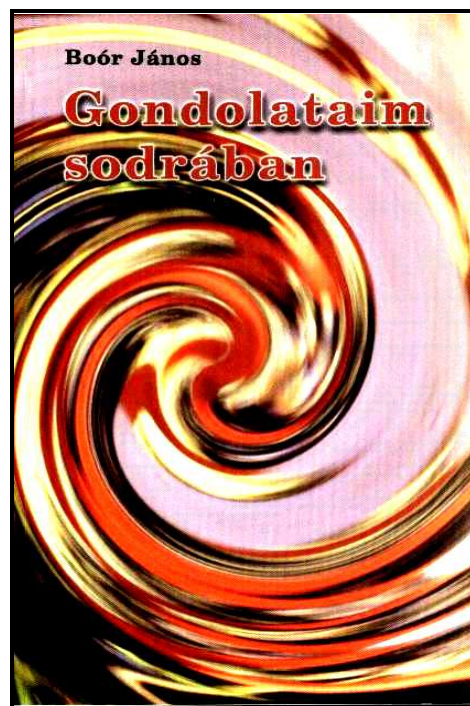
MEGJELENÉS:

Versek, rajzok, fotók, 90 oldal

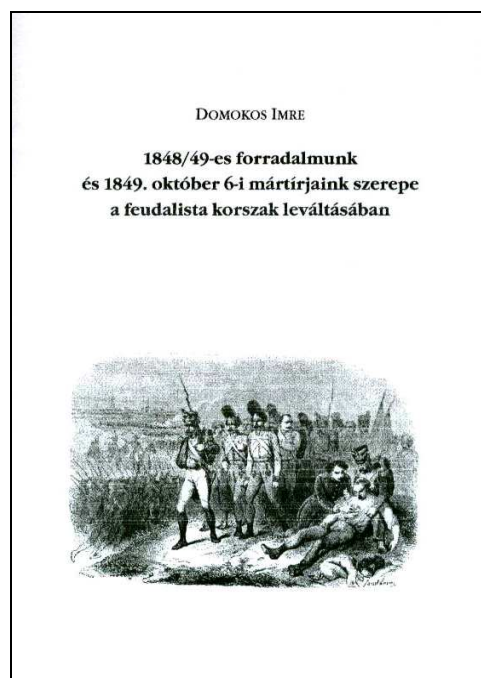
Versek, 132 oldal

Versek, fotók, 92 oldal

Miskolcon, a Művészetek Háza kávézójában, 2010. március 16-án, kedden 18:00-tól az Irodalmi Rádió szerkesztősége bemutatta Boór János Gondolataim sodrában című kötetét

Műsorvezető: Zsoldos Árpád

Történelmi, történeti írások múzeumi és magángyűjtemények, levéltári kiállítások eredeti anyagának mozaikszerű összegyűjtéséből, elemzéséből, 47 oldal
Páros Print Bt. Budapest, 2009

(Rendhagyó regény)

Borítóterv: Kaskó István

Révai Digitális Kiadó, Budapest, 2010, 206 oldal

KAMARÁS KLÁRA: *Pepita füzetek* c. könyvének bemutatója március 26-án du. 6-kor, volt a letenyei könyvtárban.

ELEKTRONIKUS MEGJELENÉS:

BODNÁR LÁSZLÓ

LÉLEKDALOK

Rím Könyvkiadó

Megtekinthető:

<http://mek.niif.hu/08100/08169/>

FETYKÓ JUDIT

RECENZIÓFÉLÉK

Megtekinthető:

<http://mithol.oszk.hu/08100/08179/>

ÍRÓK BOLTJA-RENDEZVÉNY

2010 március 17. szerda

MADÁCH-POSONIUM

Koncsol László: Cseppben az öböl – Cikkek, előadások, elemzések, interjúk

Bemutatója: **Kiss Gy. Csaba**

Cselényi László: A kezdet s az egész – Válogatott versek 1956-2006

A Cs-tartomány – pro és kontra – Cselényi László költészete kritikák és értékelések tükrében

Bemutatója: **Petőcz András**

Tóth László: Ma Isten maga... avagy változatok a teremtésre - Válogatott versek 1968-2008

Bemutatója: **Fogarassy Miklós**

(fenti rendezvény-hír az Írók Boltja honlapjáról lett átvéve)

A főszerkesztő ajánlja figyelmetekbe a következő művészeti csoportokat, illetve lapokat:

Kaláka

<http://kalaka.com/>

Börzsönyi Helikon

<http://retsag.net/helikon/>

Barátok Verslista

<http://portal.verslista.hu/>

Szívtárs

<http://www.szivtars.hu/>

Fulleextra

<http://www.fulleextra.hu/>

KIÁLLÍTÁS

AZ AKIOSZ 4. KIÁLLÍTÁSA

**Budapesten, a Hungária Általános
Iskolában
1192. Budapest, Hungária út 36. sz. alatt**

Murár Teréz fotóművész

Rumi Rózsa festőművész

alkotásai voltak láthatók

**2010 MÁRCIUS 20-ÁN NYÍLT MEG,
2010 ÁPRILIS 7-IG TARTOTT**

**A kiállítás Fejes István, a Hungária
Általános Iskola igazgatója nyitotta meg,**

AKIOSZ „TÉKA”

Magánvélemény három kötetről

Még 2009-ben, karácsonyi ajándékként, három olyan kötettel lettem gazdagabb, melyeknek szerzői felhatalmaztak, hogy néhány sort írja is alkotásaikról.

Először **Balogh Öorse** küldeményét hozta a postás Orosházáról. A *Törékeny szavak* című tetszetős kis verseskötetben természetesen ott a nagyszerű képzőművész is: Öorse, a tőle többé-kevésbé ismert rajzaival, montážsaival, fotóival és néhány lélegzetelállító festménye is.

Kár, hogy Orosháza olyan messze van, és az alkotó sem egészséges, mert ezen oldaláról boldogan rendeznénk egy kiállítást az AKIOSZ Galériában. (Megoldható? Talán igen, ha akarjuk...)

A versek a szeretetről szólnak, mint minden alkotása.

A szeretetről, a barátok, a család és általában a szeretni való dolgok iránt.

A *Kereslek* című vers nagyon megható, és tömörsége egy egész regényt sejtet. Valószínűleg az elvesztett édesanyát siratja.

„Kereslek a fényben, nem talállok
árnyékban hiába várlak
faggatom a csillagokat
a Göncöl rúdja utat mutat”

A fény felé vágyó szerető feleség, édesanya, nagymama minden sora szépséget hint maga körül.

Az *Emléksorok* című vers szerzője tud valamit, ami olyan csoda, melyet meg kell osztani másokkal.

Nappal:
Emlékeket szeletelek.
A gyermekkor karéjai
a legízesebbek.

Éjjel:
Álom-kulccsal matatok,
titkok után kutatok.

Mikor hazatérek:

Emlék-fák árnyékában
hűsöl a szívárvány.

A *Remény* című vers idevarázsolásával hívogatok mindenkit Balogh Öorse verseihez.

Két hulló csillag közt is van
annyi remény,
hogy a kimondott szó
szívedig elér.

Horváth-Hoitsy Edit a következőket írta Balogh Öorse verseiről:

„Balogh Öorse nem hódol be, s nem hajol meg egyetlen divatos áramlat előtt sem — megy a maga útján. Művei mindenképp korszerűek, a humor, a tápláló talaj: az anyaföld. Behunyt szemmel is többet lát, mint a legtöbb ember a maga lényegét észrevenni nem képes szemével.”

Gratulálunk, Öorse, és szeretettel büszkélkedünk veled az AKIOSZ-ban, sajnálva, hogy személyesen nem találkozhatunk. El kell menni Orosházára...

Osváth Imre költőnk Ajkáról küldött két új kötetet, melyek közül az egyik igazi kuriózum. Nem jelent meg nyomdában, maga a szerző fűzte össze. Ezt a gyűjteményt felesége emlékére készítette, akivel 51 boldog évet élt együtt.

Megrázó, ahogy a még párban élő, az elmenést végigszenvedő és a magányba maradt ember megszólal a lapokon. Nehéz írni róla.

A múlt szép virágai, a temetési koszorú és az emlékezés ki nem múló gyertyafénye szól az olvasóhoz.

E kötet póztalan címe: *Versek*. Lehet ennél mélyebben gyászolni? Remélem, hogy nyomdába kerül mihamarabb, hogy több olvasóhoz eljusson, még ha első gondolatban csak szűk családi és baráti körnek szánta is.

A *Pusztába kiáltok* Osváth Imre harmadik megjelent kötetének előszavából kihallatszik, hogy Ajka város büszke költőjére. A szerző vallomása már mindent elárul: „Megtanultam, hogy tiszta szívvel születnek szép gondolatok.”

Kötetében egész életét bemutatja: a gyermekkortól a nyugdíjas évek magányáig.

Bár ezt a kötetet is feleségének ajánlja, egész családjá, barátai, bányásmúltja, költőtársai és még az AKIOSZ is szerepel benne.

Szándékosan csak három sor idézek a sok közül, hogy sokan igyekezzenek hozzájutni a kötethez.

„Mindenki addig akar élni
ameddig fontos valakinek,
még ha csak egynek is”

(az idézet a *Baráti kör* című versből való)

Tisztelettel:

Pécsi Éva

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Budai Imréné (sz. Veres Ibolya)

2010 március 15. napján 59 éves korában
meghalt.

Felejtetetlen halottunktól 2010 március 29-én
vettünk búcsút a Pestlőrinci temetőben.

Gyászoló Család

ÚJ TAGJAINK:

FARKAS J. KATALIN

BEMUTATKOZÁS:

Van egy világ, az én világom, ahol a lelkem korlátok nélkül kitárom!

Gondolat gondolatot követ, és a fennebbvaló küldi általam az üzeneteket.

Közgazdászti pályát cseréltem egy olyan hivatásra, ami mélyen belülről jött elő a test és a lélek érintéssel való gyógyítására. A test akkor van önmagával harmóniában, amikor a lélek együtt rezonál vele, és a kezem már nemcsak érinteni volt kész a testet, hanem írásaim által kész volt a lélek húrját megpendítve megszólítani az embereket. Spirituális tanítók, mesterek írásai itatták át lelkemet, míg végül belőlem is kicsordult vers formát öltve egy kicsinyke kis lélekcsepp. Gondolataimmal, verseimmel egy célom van, a lelket megérintve a szavak erejével érzelmeket felhozni, és gyógyítani, hogy egy kicsit szebb, fényesebb, és élhetőbb legyen a világ! Szeretet , áldás , béke szavak melyek megtisztítják a tudatot, elűzik a félelme , és meggyógyítják azokat aki szívüket megnyitják , és meghallják őket.

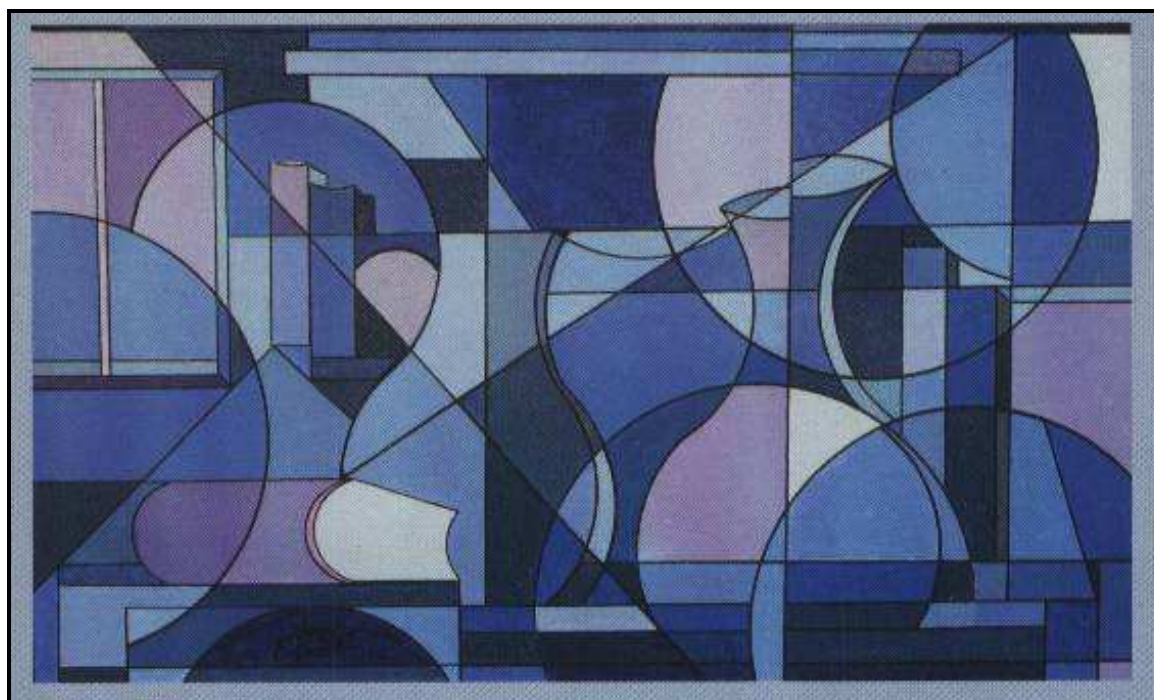
CZUCZOR SÁRA

BEMUTATKOZÁS:

11 éves,
a XVII. kerületi Pál apostol Általános Iskola és Gimnázium 4. osztályába jár. Szülői engedéllyel csatlakozott művészeti csoportunkhoz

*EDMUND, VARGA ÖDÖN TIBOR: Nosztalgia csendélet
2007, olaj, kasírozott vászon, 53x60cm*

*EDMUND, VARGA ÖDÖN TIBOR: Csendélet kékben,
2005, akril, karton, 35x50cm*

PÉCSI ÉVA

Négysoros vers Avicenna nyomán

Tevém létemet éve kérődzik
megrágja az égő csillagokat
piramist néz méla szemével
a piramis csak te vagy magad.

Csak tollkoptató?

Jó verset szeretnék róni,
kőbe, fába ígét szórni;
ne maradjon több szó másnak,
csak a költők szép dalának.
Jöjjön tavasz, múljon a fagy,
mosolyomból rímem fakadj,
elég volt az álnok, rút tél,
te csak nevetve könnyezzel.
Csillag fészkel párnám alatt,
érte a szavam elakad;
így marad örök az a nap,
mikor még csak álmodtalak.
Bp., 2010. 02.05-06

Siess!

Sz. Sz. emlékére

Jer, homokos tengerpartra vágyok,
göröngyös földúton jöttem,
ha túl késve érnél, látod:
a fű kinőtt már fölöttem...

Lehajtott fejjel álltam:
szemem kavicsok közt gyönyörködött,
napkelte, -nyugta volt a társam,
álmom tavaszruhába öltözött.

Szeretlek, várlak örökre immár,
fuss, hiányodat hiányom kövesse,
csodánk áldása lesz az átkom,
siess, nehogy a füvet taposd le.

Végigmesélnék neked, ha hallanád,
több mint ezeregy éjszakát...

Anyu!

Te, aki először sejtetted meg boldog izgalommal
[a mások számára
még láthatatlan létezésemet, mely szerelemben fogant
Te, aki táncos lábú kis fonónőből hirtelen

[komoly anyává lettél,
amikor Európában még ágyúk dörögtek

Te, aki úgy tudtál örömdben nevetni, hogy a felhők
mögül szégyenlősen előbújt ragyogni a Nap is

Te, aki úgy tudtál szeretni, hogy téged is csak
szeretni lehetett

Te, aki fogtad a kezemet az első tétova lépéseknél

Te, aki segítettél kimondani az első szavakat

Te, aki végigzokogtad az összes gyermekbetegségemet

Te, aki a vonat tetején utazva elcserélted a stafíringodat,
hogy ennem legyen

Te, aki el kellett szökjél a szanatóriumból mellőlem, hogy
ott tudjanak tartani

Te, aki ajándéknak gyárat építettél egy nagy városban,
amire meggyógyultam

Te, aki negyvenöt éves korodra betegre dolgoztad magadat

Te, aki szeretted az összes komoly és komolytalan
szerelmemet

Te, aki megérttetted velem a tanulás hatalmát

Te, aki férjhez adtál szegény gazdagon

Te, aki kétszeresen boldog nagymama lettél

Te!

Te, Anyu!

Miért hagytál el hatvannyolc éves korodban olyan
hirtelen?

Anyu, már dédi lehetnél

Anyu, az unokáid felnőtt férfiak

Anyu, az én házasságom szétszakadt

Anyu, semmit sem tudtam igazán megtanulni

Anyu, elfelejtettem a szerelmeket

Anyu, betegre dolgoztam én is magamat

Anyu, én nem építettem semmit

Anyu, azóta sok-sok szanatóriumot bejártam

Anyu, újra divat lett ruhát ennivalóra cserélni

Anyu, újra vannak gyermekbetegségek

Anyu, nem érdemes kimondani az igaz szavakat

Anyu, tétova lépéseimhez nincs mindig féltő kíséret

Anyu, én nem tudok úgy szeretni, ahogy te szerettél

Anyu, én ritkán tudok szívből nevetni

Anyu, lehet, hogy Európa újból beteg

Anyu!

Anyu, mondd, meddig élek?

POSZLER GYÖRGY

Az írástudók árulása és a jóra való restség bűne

„A dörömbölést kell - nem kétséges - felelősen közcselekvéssé tenni, oly fegyelmezett együttes mozgalommá, hogy végül ne csak dongjon, de törjön is be az ajtó. Akár Krisztus ügyének - védelmében. Félős, hogy a szellemi élet emberei... nem úgy gondolkodhatnak-e el ezen a kérdésen, vajon nem marasztalhatók-e el máris, legalábbis a jóra való restség főbűnében... A Magyarországon élő magyarok magatartása e dologban első helyen ezt a szót kívánja: európai. Mit jelentett a humanisták ajkán kezdettől ez a szó? Fegyelmet a vitában, nemes versenyt a szent célok útján... S milyen theseusi vagy szentgyörgyi dárdát emelhet mindez ellen a szellem mindmáig? Először a tiszta gondolatét, a köztérre vont logikáét.”

Jóra való restség; európaiság; fegyelem a vitában; köztérre vont logika. A humanista tiltakozás módszertani katekizmusa. Ma - megkésetten - nem annyira a dörömbölés tartalma érdekes - inkább mikéntje. E magatartás aktuális üzenete.

Módosít egy nemes tradíciót. Az írástudók árulása törvényét -Bendától és Babbitstól. Benda az írástudót szenvedélyektől és indulatoktól határolja el, amelyek megosztanak. Nemzeti indulatoktól, osztályindulatoktól. Ha így tetszik: „jobb és bal” felé. De főként „jobbra”. Babits áhangszerel. A tömegmozgalomra figyel. „Jobboldali” demagógiára, „baloldali” frazeológiára. Egyformán mindkettőre. És hozzátesz valamit. Az írástudó áruló, ha az igazságok örök világából leszáll a szenvedélyek efemer küzdőterére. Nem mutat állhatatosan a törvény állócsillagaira. Illyés nem áhangszerel, határozottan változtat. Nem hallgatni az időtlen jog, de dörömbölni az aktuális jog nevében. A kapun, mely mögött szeretteink rabok. Nem az írástudók árulása, hanem a szellem erőszaktétele. Nem a dörömbölő írástudó követ el árulást, hanem a hallgató írástudó rest a jóra. Persze nem pillanatnyi érdekek kétes arénájáról van szó. Ám időtlen igazságok és törvények történelmi érvényesítéséről. Nem igaz - így a költő -, hogy rosszabb nekik, ha szólunk értük. Ez ellen bizonyít a villamosról letiltott néger példázata. Szükséges a

szólás: nekik és nekünk is. Nekik gyakorlatilag - talán enyhül a nyomás. Nekünk erkölcsileg - talán megmenthetjük lelkünket.

Az írástudó módosított etikája nemzeti létkérdések, „sorsproblémák” alakításában. Nemzeti az indítás, de európai a távlat. Ha a kisebbségi kultúrák enyésznek, Európa lesz szegényebb. Az emberiség veszít egy árnyalatot. Csak érvényes európai háttérrel lehet érvényesen nemzeti. Erről szól a Párizs-Pozsony-paradigma. A vigyázó szemek lehetséges irányváltásának, de inkább kettős látásának példázata. A kötet az egész életművet folytatja. Mindig közvetített népiség és európaiság, klasszicitás és avantgárd között. Még valami lényeges. Szenvedélyesen vizsgál, de az intellektus szenvedélyével. Érzelem helyett érvet, indulat helyett logikát von az elemzésbe. Kilép a rossz körből. A bűnre bünt, sértésre bosszút alvilág reakciórendszeréből. Indulatra rációt követel, sötétségre fényt, ítéletet, de felvilágosultat. Amely nem viszályt vet, de békét arat. Amilyent Athéné hozott vérbűn és vérbosszú, férjgyilkosság és anyagyilkosság, Klütaimnésztra és Oresztész perében. Oldódást feszültség, katarzist konfliktus után.

Nemzeti vátesz-költő? Persze. De figyeljünk a minőségre. A században a szerepet Ady teremtette - szinte alkati elrendeltetéssel. Botcsinálta profétálással Babits folytatta - szinte alkati önerő-szaktétellel. Nehezen vállalta. Csak „ordas eszmék” jelképes, burjánzó sejtcsomók konkrét torokszorításában. Akkor is önironikusan. Nem csupán a hegyi próféta magasztosságával, de Jónás groteszktségével is. Örök igazságok heroldjának született, nem nemzeti dilemmák bajnokának. Halálos ágyán „kinevezte” Illyést. Ő sem szívesen vállalta. Később a nyomás alatt felnőtt hozzá. De szűkített érvényén. Nem volt sors teremtette utolsó magyar - mint Ady a történelmi Magyarország és Közép-Európa bukásakor. Vagy lelkiismeret gyötörte maradék írástudó - mint Babits a humanista, virtuálisan egységes Európa bukásakor. Lett a nemzeti-szellemi egység öre a kétszeres diaszpóra széthúzó erejében. Erre sűrített minden erkölcsi-művészi lehetőséget. Vajon miért szűkített Adyhoz és Babbitshoz képest? Ritkább a levegő, kisebb az atmoszferikus nyomás? Nem valószínű. Inkább sűrűbb a mértéktartás, nagyobb az önfegyelem súlya. Feltehetően pontosan tudja: szerep és művészi rang mélyen összefügg. Visszalép, mert Ady a mércéje, szűkít, mert Babitsra emlékezik. Bölcsessége bizonyítéka. Szerényebbnek érzi a teljesítményt, szerényebbre fogja a szerepet. Mondta igazát egy életen át. A jó nemzeti költészet rossz nemzeti

politikát korrigáló történelmi hivatásáról. A kicsi és elnyomott népek irodalmának eredendően ellenálló jellegéről. Szavát emberségének etikai, költészetének esztétikai rangja hitelesítette. Tudta: a prófétaszerep kétes. Erkölc adja biztosítékát, művészet fedezetét. Ez teszi nehézé örökét. A magyar kultúra nem mondhat le e szerepről, amíg a politika nem jelent garanciát. Ám kényes mértéken alapul. Ady nem tartott mértéket, de nagyságrendje elfogadtatta a mértéktelent. Babits és Illyés mértéket tartott. Most - gondolom - tényleges belső egyéni indítás kell és komolyan vállalt kollektív fegyelem. Illyés példája nemcsak a nemzeti hivatást teszi kötelezővé, de az etikai-esztétikai rangot is. Etikai rang nélkül sarlatánná lehet a vátesz; esztétikai rang nélkül pojjácává a próféta. A mércét alacsonyabbra lehet állítani, de érvényteleníteni nem.

A magatartás eleven maradt a tetszhalál évtizedében. Az érvek egy része elavult. Herder jóslatát, Ady pusztulásvízióját - a 70-es években - virágzó viszonyokkal (a magyar mintaállammal vagy modellel?) és a szélárnyékban élő nemzet szellemi erejével tagadja. Nos, szellemi erő nyilván van. Ám a magyar modell szigorúan fogalmazva: összeomlott; enyhén fogalmazva: súlyos válságba jutott. A szélárnyék pedig hideg szellé lett. Vihar is válhat belőle. Összeomlásban vagy válságban, hideg szélben vagy viharban szükség van bölcs mérsékletre és józan szóra. Hogy mozgásba jöjjenek a legjobb erkölcsi és szellemi erők. Ez a posztumusz kötet igazi aktualitása. Persze a diaszpóra ügyében a legtöbb belső erő is kevés. Külső is kellene. Vigyázó szem válasza vigyázó szemnek; kinyújtott kéz válasza kinyújtott kéznek. Több kényszervetélés után Közép-Európa megszületése. Csak a saját demokráciák létrehozásának lendülete hozhatja. Jósolni nem érdemes. Marad a *Haza, a magasban* ígéje. Gyakorlatilag nagyon kevés, morálisan a legtöbb:

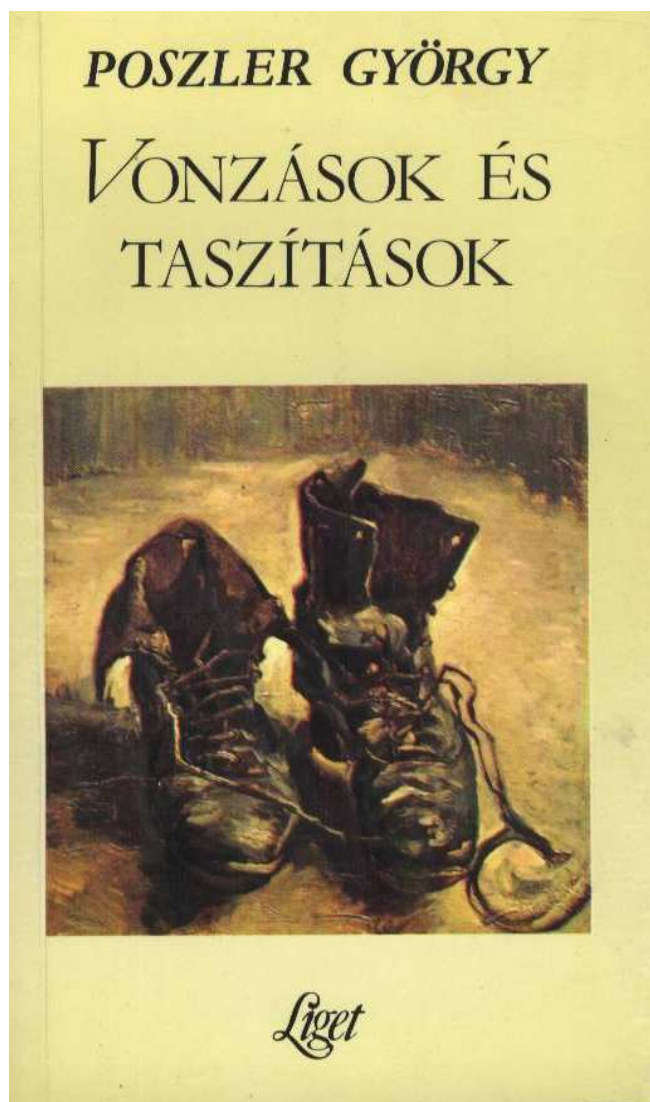
*„Már meg is osztom, ha elmondom,
milyen e biztos, titkos otthon.
Dörmögj, testvér, egy sor Petőfit,
köréd varázskör teremtődik.*

*Mert nem ijeszt, mi csak ijeszthet,
nem ölhet, mi csak ölne minket,
mormolj magadra varázsinget,
kiáltsd az éjbe Berzsenyinket."*

POSZLER GYÖRGY

Az írástudók árulása és a jóra való restség bűne

című írás az alábbi kötetből való:

GERGÉNYI SZABOLCS dr.

Abbey Road-szindróma

A Beatles feltétlen rajongója vagyok. Mondhatom, számos olyan relikviát sikerült beszereznem, ami még gyűjtők közt is ritkaságszámba megy. Hozzáértők és rajongók szerint-magam is osztva e nézetet-az Abbey Road az egyik legjobb albumuk. Ma már a könnyűzene meghatározó alapkövének számít. Furcsamód mégsem ez az a lemez, amit a leggyakrabban hallgatok. Nem a rajta található számok minőségével van bajom, rendkívüli alkotás egytől-egyig. Aki valamelyest ismeri a Beatles történetét, tudja, valójában az Abbey Road az utolsó korong a csapat történelmében. Igaz, a köztudatban és dátumok szerint a Let It Be a piacon legutóbb megjelentetett lemez, ám azt Phil Spector producer állította össze a korábban felvett és szalagon rögzített munkákból, az utolsóként felvett számok valamennyien az Abbey Road-on találhatóak. Szakkönyvek szerint a Nagy Négyes 1969-ben már pontosan tudta, hogy a közös együttműködésnek, a legendának, a csodának vége: nincs tovább. Ám úgy gondolták, hogy még egyszer, utoljára bemennek a híres-neves abbey road-i stúdió kapuján, nevükhöz méltón egy utolsó, nagy zenét feljásznani a szalagokra. Hogy történelmük ne csak egy vérpezsdítő kezdet, hanem egy kiérlelt befejezés is legyen. Ezért nem hallgatom gyakran ezt a zseniális albumot. Mert a számok szinte ordítják, sírják a fülembe: mosolyogj, szép volt. Ennyi volt.

Mintha csak a könyvet olvasnám, ugyanaz az érzés karmolt meg és ragadott el tavaly júliusban Balatonfüreden, ahol együtt töltöttük el közös történelmünk utolsó, fájoan rövid fejezetét. A szállás foglalásakor még nem tudtuk, mi is vár ránk. Nem is gondolhattunk ilyesmire, hiszen hála az előrelátásomnak, azt bő négy hónappal a nyaralás előtt intéztem, így e viharos időszakunk erejének teljében két lehetőségre gondolhattunk csupán: 1. a nyaralás sem áll majd másból, mint veszekedésből. 2. akkor már nem is leszünk együtt, ezért egyedül megyek. (utóbbi többször megkaptam fenyegetően felszólító formában, bár hasonló energiájú válaszom, miszerint a partner nevét könnyedén át lehet íratni, szikrázó fogadtatást kapott).

Volt, egy 3. is, amit egyikünk sem gondolt komolyan, de komoly arccal adtuk elő egymásnak: abbamarad a veszekedés-sorozat, boldogan csókoljuk meg egymást és még boldogabban szárnyalunk a sztrádán, hogy újra meglelt boldogságunk a Balaton partján teljesebben ki. Szerettük volna hinni.

A 2+1 eshetőségből végül semmi sem lett, helyükre egy 4. lépett, amit utazás előtt már pontosan tudtunk: az általam Abbey Road- szindrómaként elnevezett lehetőség. Vagyis hogy annyi veszekedés, oda-vissza vádaskodás, ironikus megjegyzések rengetegje után andalító harmóniában egy utolsó, kiérlelt fadarabot dobjunk a tűzünkre, hogy csak a szépre emlékezve, megvárjuk, míg az utolsó fa is elég. A

tompa napsütésre emlékszem, a körülöttünk rohangáló gyerekek zsidongására, a tekintetedből rikító valószínűtlen nyugalomra. Nyugodt maradtam én is, kiélveztem, hogy még hivatalosan jogosult vagyok a kézfejed simítani. Kiélveztem a fát, ami a tűzünk utolsó táplálója volt. Kiélveztem, hogy még ég. De tudtam azt is, hogy nincs már értelme tovább táplálni. Ami folyvást parazsat hány, nem is fűt, kár életben tartani.

Tisztában voltunk mindketten, ez lesz a mi Abbey Road-unk, az utolsó lemez, amihez még jó emlékek fűzhetnek. Az autópályán lefelé együttlétünk lemezejátszójára felrakjuk a Come Togethert, visszafelé pedig a The End-et. Ami pedig ezután jött, bátran nevezhetjük Let It Be-nek.

Azóta sűrűn hallgatom az Abbey Road-ot.

Jézus a bevásárlóközpontban

„Hogyan tudnék élni nélküled..!”
sistergi a csövek közé rejtett hangfal,
s a teszkó-didzsé a szám végén szolgálati
közleménybe kezd, amikor
döbbenetes esemény történik:
belép az ajtón Jézus!

A vásárlók e pillanatban megállnak.
Valamennyi elcsöndesül, s figyel, ahogy
a bevásárlókocsi fémesen rázkódik, mikor
a járócsempék közt egy-egy nagyobb hézagba
huppan a gumikereke.

Néhányan elájulnak. A többség viszont
árnyékként követi.

Textilosztály, elektronikai osztály,
karácsonyi osztály.

A kocsi lassít: megérkezett!

Egy vásárló az ajándéknak szánt fényképezővel
kattintgatni kezd. Felesége rászól – „mit csinálsz
apukám!?”

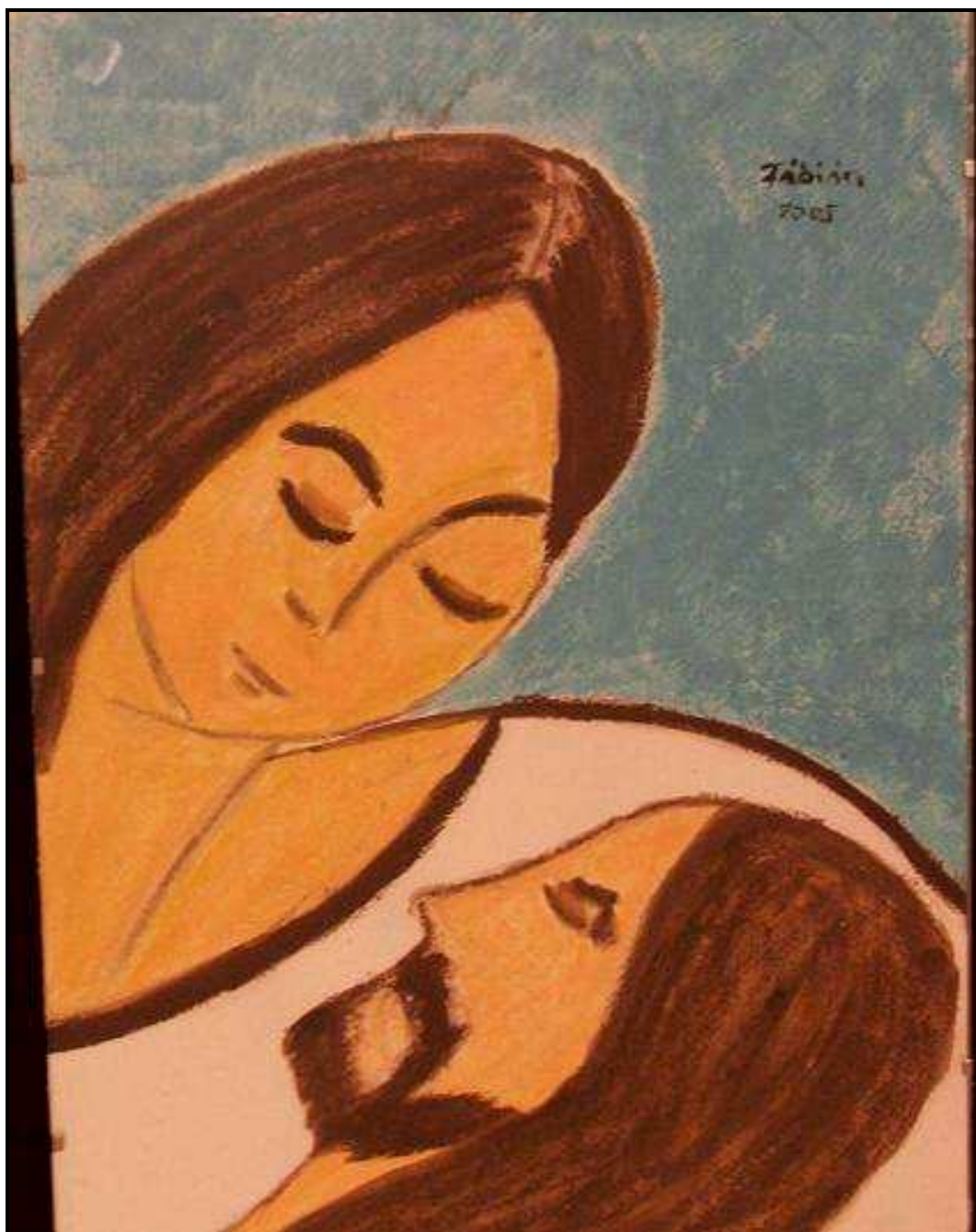
„Leszarom anyukám! Itt van Jézus!”

Hosszasan szemlél egy műanyag ,piros égővel
díszített feszületet, majd elégedetten kosarába teszi.
Ekkor a tömegeből felkiált valaki: ”Halleluja!”

„Halleluja!” – ordítja gyereke is, majd kis időre rá
az egész teszkó:

„Hallelujaaaa! Jézus a mi urunk!Ámen.”

És közösen ,mindenki mindenkivel ölelkezve,
eléneklik a mennyből az angyalt.

FÁBIÁN MÁRIA, MARY: Pieta, pasztell, 30x40 cm

POMOGÁTS BÉLA

Az időszerű Mikszáth

Vége az esztendőnek, ilyenkor egykori bölcs magyar írókat lapozgat az ember, most éppen Mikszáthot — talán vigasztalásul, talán okulásul, talán reménységet keresve — mindenképpen azért, hogy az évvégi búcsúzkodás és számadás valamiképpen történelmi távlatot és értelmet kapjon, minthogy a régiek, úgy lehet, hitelesebben át tudták világítani a velük (az országgal) történetek értelmét, mint kortársaink (például a napilapok karácsonyi számaira gondolok!). Mikszáth Kálmán pedig még ezek között az „átvilágítók” között is kivételes képességekkel mutatott rá a közszereplők gyarlóságára, az események esetlegességére, a politikai döntéshozatal kockázataira, mindarra, ami ironikus idézőjelek közé helyezi a nagyszabású szónoklatokat, vallomásokot, fogadkozásokat. Mikszáth, ugye, a mindenkori kormánypárt odaadó híve volt, Tisza Kálmán barátja és kártyapartnere, aki rendre megszavazta a miniszterelnök előterjesztéseit, aztán a parlamenti folyosón, a képviselőházi klubban és persze a napisajtóban, ahogy mondták róla: „megbocsájtó” iróniával kommentálta a nem mindig a kedvére való tapasztalatokat. Ez a „megbocsájtó” irónia, mai szemmel értelmezve, leleplezőbb és megsemmisítőbb volt, mint a legtöbb szenvedélytől hörgő ellenzéki felszólalás.

Mondom, Mikszáthot olvasom, csak úgy lazán lapozgatva a gyűjteményes kiadásnak abban a terjedelmes kötetében, amely az országgyűlési beszámolókat, rögtönözve felvázolt politikai arcképvázlatokat, a köznapi események és tapasztalatok értelmezését, kommentálását foglalja magába. Ez a gyűjtemény történelemtudományok is beillik, régi meggyőződése, hogy az ilyenféle kötetekből: publicisztikai válogatásokból, levélgyűjteményekből (mint legutóbb is a kolozsvári Gáll Ernő leveleinek gazdag válogatásából) hitelesebb képet lehet kapni a magyar történelem köznapi dolgairól, az események emberi és társadalmi háttéréről, mint a szakavatott történetírók tanulmányaiból. Tehát Mikszáthtól is gazdagabb, színesebb, hitelesebb képet kapunk a magyar „nagypolitika” tekervényes útjairól, személyi intrikáiról — működéséről, mint a tudós tanulmányokból, vaskos monográfiákból. Ráadásul a kép, amelyet annak idején rajzolt, ma is eleven: az egykori miniszterek, képviselőházi elnökök, politikai

potentátok és szélhámosok (mert akkor is voltak!) a maguk eleven voltukban állnak elénk. Élettel teli alakok: viselkednek, beszélnek, hibáznak, akár a regényfigurák. Tisza Kálmánnak, Bánffy Dezsőnek, Podmaniczky Frigyesnek, Wlassich Gyulának, Apponyi Albertnek emberi arca van, és még ha olykor (gyakran) ellenszenvesek is ezeknek az arcoknak a vonásai, legalább megismerjük azt az arcjátékot, azokat az önkénytelenül kimondott szavakat, amelyek minden tudós elemzésnél jobban fedik fel a döntések mögöttes világát, és adnak magyarázatot sok mindenre, olyan eseményekre, amelyek nekünk: mai magyaroknak is befolyásolják életünket.

Most Mikszáth Kálmán centenáriuma: az író halálának századik évfordulója közelében többnyire a kései Mikszáth-jegyzeteket lapoztam fel, az 1907-1909-es esztendőkből, 1910-ből mindössze egyetlen írást találtam a gyűjteményes sorozatban. (Az író viszonylag „fiatalon”, hatvannégy éves korában: 1910. május 28-án távozott az életből.) Nos, ezek a kései politikai tárcák, életképek, publicisztikai írások jelölték ki az én évvégi olvasmányaim körét. Mondhatom, tanulságos olvasnivalót kínáltak, annak ellenére, hogy születésük óta egy évszázad telt el, és a bennük felvonultatott közéleti figurák már régen a történelemtudományok lapjaira vonultak vissza — ha egyáltalán megemlékeznek róluk a történetírás, mert a legtöbbben és talán éppen azok, akik a leginkább érdekes színeket szolgáltattak az akkori idők közéleti palettájának, mindörökre a feledés homályába merültek, és nem hogy a történelemtudományok, de a tudós lexikonok sem említik a nevüket. (Csendes figyelmeztetésként a jelen idők harsány közéleti szereplői számára: jóleső érzéssel állapítom meg, hogy egy erősen közepes író nevét inkább megőrzi a nemzet emlékezete, mint a maguk korában mindegyre az újságok címlapján virító miniszterekét.)

De hát miről is beszéltek Mikszáth Kálmán utolsó éveinek országgyűlési tudósításai, politikai újságcikkei? Csupán néhány témát és idézetet ragadnék ki a mostanában olvasott írások közül. Mondhatnám olyanokat, amilyeneket akár ma is papírra vethetne egy jótollú újságíró (már ha volnának olyan zsunaliszták, akiknek golyóstolla Mikszáth lúdtollával vetekedhetne). Régi tapasztalatom, hogy a száz- meg százötven évvel korábban papírra vetett közéleti javaslatok, politikai programok mintha a jelenben is időszerűek volnának. Csupán egyetlen beszédes példát említenék: 1848. március 15-e *Tizenkét pontját*: vajon mondhatjuk-e, hogy ennek a nevezetes nemzeti programnak

valamennyi követelése teljesült? Nem is az utolsó követelésre hivatkozom (ez így szólt : „Unió” és természetesen az „unió Erdéllyel” jelszavát értették rajta), hanem az ilyenekre. „Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben”, vagy: „Közös teherviselés”. Ki állítaná, hogy ezeket a több mint másfél évszázada meghirdetett követelményeket maradéktalanul teljesítette volna a történelem?

De most nem 1848-ról szeretnék beszélni, hanem Mikszáthról, pontosabban arról, hogy az ő megállapításai mennyire megtartották érvényességüket a jelenben is. Főként idézni fogok. Mindjárt itt van a nevezetes megállapítás 1902-ből *A klub* című politikai tárcából, amelyet a mögöttünk álló két évtizedben nem egyszer citáltam politikai pályára lépő barátaimnak, ismerőseimnek: „Magyarország lakosai a következőképpen oszlanak meg. Olyanok, akik képviselők; olyanok, akik már voltak képviselők; olyanok, akik lesznek képviselők; és olyanok, akik akarnának képviselők lenni. Más intelligens elem nincs. A magyar ember, míg él, nem szűnik meg politizálni, és mandátum után epekedni.” Ez az ambíció, mondhatni „népszokás” azóta sem vesztette el erejét, ma is igen sok, talán túl sok becsvágyó honfitársunk juttatja emlékezetünkbe a nagy író hajdani megállapítását. Minden politikai párt körül, különösen ilyenkor, néhány hónappal az országgyűlési választások közelében, szinte tolonganak az ambiciózus emberek, és ha valaki kiszorul egy pártlistáról, hát alapít magának egy vadonatúj pártot. A mögöttünk álló két évtized tapasztalatai nyomán a hitelességükből sokat veszítő politikai formációk mellett éppenséggel egy új vállalkozás is hozhat sikert.

De haladjunk. Mikszáth igen gyakran leplezi le azokat a politikai „tekintélyeket”, amelyek mögött maga az üresség: a hitelesség, a gondolkodás, a program hiánya ásít, annyiszor leplezi le őket, akár nevük szerint is, hogy az olvasónak olyan benyomása támad, mintha a huszadik század első évtizedének magyar országgyűléseiben főként oda nem való: üresfejű, műveltséghiányos emberek hoztak volna döntéseket az ország ügyeiben. (Ezt a gyanúmat különben a történelem nem sokkal későbbi alakulása – az első világháború, a trianoni országvesztés — mintha megerősítené!) Mikszáth nézete szerint a „tekintély” utolsó hiteles birtokosa az a politikus, tudniillik Tisza Kálmán volt, akit ő mindig hűségesen követett. „A zártabb politikai körökben – olvasom az író egy 1908-as parlamenti jegyzetét (*A vándorló tekintély*) – sok sopánkodás, panasz esett, mily szerencsétlenség, hogy a házelnöknek semmi

tekintélye nincs, oszthatatlanul Tiszánál van az egész. Egyéb baja még akkor nem volt az országnak. Szép idők voltak ezek, kár, hogy elmúltak. Velük elmúlt Tisza is, és azóta vándorútra indult a tekintély. Jár, bolyong szanaszét a parlamentben, eljut Péterhez, Pálhoz, de ismét fölszedi sátorfáját, s megy-megy, mint valami elátkozott peregrinus, boldoghoz, boldogtalanhoz, pártokhoz, csoportokhoz, stréberekhez, szájhősökhöz, intrikusokhoz, mintha igazi helyét, igazi gazdáját meg nem találná; hol itt, hol ott bukkan föl, néha valóságos meglepetést keltve, miként juthatott ide vagy oda, megy-megy vaktában, míg egyszer csak ki talál valahogy tévedni a nyitott parlamenti kapun, és soha oda vissza nem tér többé senkihez.”

A politikai tekintély, amelynek természetesen a tehetség, a felkészültség, a szorgos munka a feltétele, különben is sokat foglalkoztatta Mikszáth Kálmánt. Nem egyszer írt arról, hogy „tekintélyhiányos” korszakban kellett a politikában szerepet vállalnia, legalábbis a néhány évtizeddel korábbi korszakhoz képest, midőn Deák Ferenc és Andrássy Gyula adtak respektust a közéletnek. Arra is rámutatott, hogy valószínűleg nem az intézményekben (például az alkotmányosságban, a törvényekben) kell keresni a hibát, hanem a személyekben, akiknek ezeket az intézményeket működtetniük kellene. *A vándorló tekintély* című 1908-ban keltezett írásában olvasom a következőket: „Szóval az a baj, hogy minálunk nem az intézményekben van az erő, hanem a személyekben. A tekintély és a hatalom ide-oda vándorol, mint egy gazdátlan bolha, és a legkülönösebb helyekre jut.” Imént idézett *A klub* című parlamenti jegyzetében pedig valóságos karcolatot rögtönöz arról, hogy egy hivatalban lévő minisztert milyen siserehad udvarolja körül a Tisztelt Ház társalgójában: „Körülfogják, mint Kopernikust a tanítványai, nem mintha kíváncsiak volnának, hogy mit mond (a mameluk nem kíváncsi, csak ügyes). A miniszter különben nem is mond semmi érdekeset. Ó, a miniszter óvatos lény. Talleyrand tanítása nem veszett kárba, a miniszter jól tudja, hogy azért van nyelve, miszerint eltakarja vele gondolatait. De a stréber is tudja, miért van nyelve, s ha a miniszter azt találja mondani: >Ma szép idő van<, a stréberek ezt a kis semmiséget is fölkapják, hogy a miniszternek szánt kedvességeiket és csecsebecségeiket ráaggassák:

- Valóban, ma szép idő volt, kegyelmes uram.
- Csodálatos kedves ősz ez.
- Ilyen ősz még sohase volt!
- Félig nyári idő — licitál egy negyedik.
- Akárcsak a Riviérán.

— Kairóban szoktak ilyen napfényes idők járni.

— Igen, ilyenkor érik a narancs a khedive kertjében.

Öexcellenciája meglegedetten simogatja szakállát, hogy ilyen meteorológiai diszkussziót sikerült támasztania, s lelkében belül bizonytalanul kóvályog egy kevély érzés, olyanféle sejtelem, hogy a természet az ő szavai szerint igazítja magát.”

Mikszáth igen elitélő véleményt alakított ki arról a politikai társadalomról, amelyhez különben ő is tartozott. A báró Jósika Samuról készült arcképvázlatában (1895-ben) olvasom a következőket: „Milyen világ ez itt, milyen világ! A ravaszság az együgyűség ruháját ölti fel, s az ostobaság néha ravaszságnak néz ki. Itt minden csalóka, mert minden fénylik. Fénylik az arany és fénylik a szurok is. Ragyogó színpompában bukkan föl a nagyravagyás, a bölcsesség lárvája alatt kullog a cinizmus, s hófehér koszorúval táncol kánkánt a bizantinizmus.” Nem szeretnék nyomban aktuális párhuzamokat keresni a mikszáthi múlt és a jelen között. Ezért csupán egyetlen írásra hivatkozom, ez az *Almanach* című kiadványsorozat 1910-es kötetében jelent meg, címe: *A fantázia és a mesék*, valószínűleg ez volt az író életében megjelent utolsó írás. Innen idézem az utolsó mondatokat:

„Van egy politikus ismerősöm, aki sokat gondolkozik, míg valamit mond, amin viszont sokat lehet gondolkozni, ha már mondott valamit.

A szocialista tünetek izgatják, az örökös kapaszkodás, a börzei zaj, a pénz utáni lőtás-futás kihozza a sodrából, a mai politikai helyzet is bántja, szóval, nincs meglegedve, és arról beszél, hogy öreg napjaira itt hagyja az országot.

— Egy kis birtokot veszek valahol. Talán már tavaszra elköltözöm az országból.

— És melyik országra gondol excellenciád?

— Nem tudom még. Éppen ebben nem vagyok elhatározva. Olyan országot szeretnék...

á Ahol enyhébb az éghajlat — szóltam közbe.

Szomorúan mosolygott.

— Egy olyan országot — folytatta —, ahol még mesélnek az emberek.”

Mondhatnám, ilyen országot magam is szeretnék — ezért is lapozom fel most a száz esztendeje eltávozott Mikszáth Kálmán régi (és ma is aktuális) írásait.

SZ: PÓRDY MÁRIA

Mi az ember?

A Kálvin téri aluljáró volt az élettere. Honnan került oda? Az elfogyott reményekből? Onnan csúszott lefelé? Az aluljáró volt a gödör alja? Kiáltott-e egyszer is a lépcsőkről a szemben lévő templom tornya felé, hogy miért?

Az alkoholtól pirosas arca sima volt, vékony szálú, sárgásbarna haját nem fogta a dauer. Félévente egy-két hétig jó volt a frizurája, utána mint a csepű, szétszaladt minden irányba. A cigaretta soha nem esett ki a kezéből, a másiktól meg a hajléktalanok Fedél nélkül című kiadványa.

Látásból ismert, minden reggel felkínálta az aktuális számot. Mozgása fürge volt, a nyelve hasonlóképpen, mert az elutasítást nehezen viselte.

Az évek fonnyasztották az arcbőrét, már nem mozdult frissen az aluljárón áthaladók elé, az öltözködésére sem adott. Kezdt szakadt hajléktalanná válni.

Egy ideig nem is láttam. Hiányát nem is vettem mindaddig észre, míg ismét fel nem tűnt az aluljáróban. Szedett-vedett vackán feküdt a lépcsőlejáró mellett, italos palack a fejénél, tálka, némi ennivaló papírban és a cigaretta, amelyet fekve is szívott. Egész nap ott hevert vagy aludt, a takaró alól kilátszott csontra vékonyodott, cipőben lötyögő lábszára.

Nemrég láttam felkapaszkodni a lépcsőn. Behúzódott a bokrok közé, dolgát végezni. Összetöpörödött kis madárijesztő lett belőle.

Tegnap este, mikor hazafelé mentem, még ott aludt a vackán.

Reggel vastagon felszórva, fehér csíkban virított a klórmész.

Van-e, akinek hiányzik?

Póráz

– Mi jut eszedbe róla? Kutya pórázon.

– Megszokott.

– Mosómedve pórázon.

– Bizarr.

– Gyerek pórázon.

– Viccelsz?

– Nem.

– Hol?

– Például a Csatornán túl.

– Bébiszitterrel?

– Anyákkal is, gyakran.

– Utcán?

– Áruházakban, közintézményekben is.

– Árulnak gyerekpórázt?

– Színeset is.

– Ugye, csak hülyítesz?!

– Nem. Engem is sokkolt.

– A gyerek túri?

– Törleszt, amikor csak tud.

– Minek szül az ilyen nő?

– Passz.

– Jól kiakasztottál. A francba! Jöhetek vissza egy megállót.

A répa

Pihenőnap. Reggel nyolc óra körül.

A metrókocsiban bőven van szabad ülőhely. A bejárat mellett átlagos kinézetű, negyven év körüli nő ül. Őlében nagy méretű, nyitott bőrtáska. Az utasok, mint a szobrok, egykedvűen néznek maguk elé. Ő folyamatosan jártatja a tekintetét, sorra vesz mindenkit, aztán kezdi előlről.

A következő állomáson a vele szemben lévő ülésre macsós külsejű, ötvenesnek látszó férfi ül le. A nő a táskájában matat, és vaskos, hámozott répát vesz elő. Marokra fogja, harsányan leharapja az egyik oldalát és közben a férfit figyel. Aztán ismét a táskájába nyúl, a süteményes zacskóját csörgeti, és három ujjá közé csipentett süteménydarabot ejt a szájába. Hangosan rágja a répával együtt. A répa másik felét megint harsogva roppantja le, és újabb süteménydarabot küld utána. A férfi egy pillanatra ránéz, majd átsiklik a tekintete az ajtótól távolabb ülőkre. Újabb reccsenés, meg újabb, a répa fogy. A férfi néha átnéz a nőre. A nő állhatatosan lesi, és rendre elkapja a pillantását.

A férfit már láthatóan idegesíti a kitartó, neki szánt jelenet.

A szerelvény befut az állomásra. Az utolsó kiszállóval szinte egy időben ugrik fel a helyéről, és mielőtt kilépne az ajtón, jó hangosan odaszól a nőnek.

– Kár volt felzabálnod az esti örömedet!

Mélyebbre horgadnak a fejek, hogy elrejtsek a vigyort.

A kocsi végéből ápolatlan külsejű fiatal nő közeledik. Tíz év körüli, szellemileg visszamaradott tekintetű, bicegő fiúnak fogja a kezét. Ide-oda fordul, némán az ülők felé nyújtja a műanyag ivópoharát, és megcsörgeti benne az aprópénzt.

A nő a kéregetőre szegezi komor tekintetét, aki várakozóan megtorpan előtte.

A maradék répa súlyosan esik a pohárba.

A kéregető szótlánul, szenvtelen arccal áll előtte. Aztán egyetlen mozdulattal a fejére önti a pohár tartalmát. A répadarab bukfencet vet a keményre lakkozott hajon, szaltózik a táskák oldalán és a nő lába elé esik. Az aprópénzek is szétfutnak az ülések között. A kéregetőt nem érdekli. A kocsi másik vége felé tart a gyerekekkel.

A nő a cipője orrával hirtelen az ülés alá söpri a répát. Csattintva csukja össze a táskája fakeszes zárját és szorosan az ajtó elé áll.

PAYER IMRE

Eszpresszófelirat

A név mögül eltűnt az arc.
A helyiség aurájának arculata.
Burzsoá bukszusok, nyájas
törpekerítés, náncsinénis székek,
asztalok, akár a többgenerációs
nagypolgárok polgárórséggel
erősített érzelgős villáinál.
Itt. A hajléktalanok kószálta flaszteron.
Látható, kiket vár a tulaj. Vajon
lejönnek-e a jóllakott dombokról?
Ide. Ahol egykor a hisztérikusan
paranoid „arszlánok” itták a vodkákat,
fogdosták a szorongásos,
depressziós “kékharisnyákat”, és
éjjeleken át ontották a súlytalan ígét.
(Ez adta az aurát. Úgymond.)
Most, hogy már mindez eltűnt,
a jelen szemközti és “szenvtelen”
buszmegállójából figyelve
éppen az tűnik fel, ami azelőtt szinte sohase.
A Felirat. Fönt a szürke házfalon. A régi.
Tanulmányozható, hogy az első betű
mintegy türelmetlenül előrerohanva
szakad el a szótest középső részétől, és
az utolsó kettő gátoltan kullog, lekókadva.
A Felirat sosem volt “egységes és megbonthatatlan”.
Önkéntelen az juthat az eszünkbe róla,
mintha a betűk miatt történt volna minden.
Igen, ők az okai. A betűk.
Ezért történt, ami történt. A lassú agónia. A bukás.
A mostani szélroham a buszmegállóban. Miattuk.

Sötét, előre bukó

Sötét, előre bukó haj.
Éber kábulat.
Láthatatlan megindul benne valami.
Szinte játékosan halálos figyelem.
Az izzó cigarettavég megrebben,
s a megnyíló tenyérbe
belenyomódik a csikk.

A Hádész-panelban

Éjjeli allé. Ahogy súlyosan tornyosul föled.
Oszlopcsarnok. Ahogy mész. Előre. Hová előre?
A lombok vég-utánian feketék.
– Éjjeli Aszfalt, mond, hova tartasz?
[Szétvisz a kétség.
Egy lakótelepi házba visz. Ott van Hádész.
[Az már a Túl.
Terméketlen és emberen túli kéjtelgés.
Szertelen és zord forma.
Ha onnan kijössz, a buszon nem tudod,
túlélés ez, vagy már egy még-
beljebbi állomás, igen,
nemmel telt igen, a vidám nemlében.

Augusztusi avar

A szélben augusztus-sárgán hullt falevelek
forognak. Éppen
előttem esnek úttestre.
Sza-ka-do-zot-tan
kattognak a másodpercek. Édes nyáridő
honol. Holtpontszorongatottan.
Ősztől küldött hírvivő,
korai avar.
Szétcikázza a zúgó forgalom.

Fülledt négysoros

Fülledt öltözőben molyette jelmezek
Bizonytalanok ők, peremen billegők.
Zajkiemelte szó, hullámszó és inog.
Beriglizett homály: ennyi a végtelen.

KAMARÁS KLÁRA: Mezei csokor olaj farost, 19"x13"

KAMARÁS KLÁRA

Kék csend

IMPRESSZIÓK EGY FOTÓKIÁLLÍTÁSON

Álmomban kék a kék Duna.
Ringat. Lágyan sodor tova...
Árvult, üres tutajok vagyok,
de várnak öblök, tárt karok,
és partok várnak, zöld hegyek,
barátok hívnak, intenek.
Az álom persze mit sem ér,
mert véget ér, ha véget ér...
Közel s távolban semmi kék,
csak szürkeség, csak szürkeség...

Talán egy hegy... talán egy vár,
de omladék már, rég nem áll.
Csak szürke kőben barna ér,
vagy ősi nyom, és rajta vér...
Itt nincs virág, termő faág,
csak gyom, bozót és pusztaság.
Tüzes a nap, tüzes az ég,
forró a szikla és a lég.
Mondd, mit remél, ki erre jár?
Halálos csend... halálos nyár.

Valahol messze rőt hegyek
aranygyümölcsöt rejtenek,
de addig hosszú még az út,
elfárad mind, ki odajut.
itt komor zöldek hűvöse
csak vágyat ébreszt, messzire
futnék, arany ligetbe fel...,
de már a visszhang sem felel,
leszáll a köd... jaj, nincs tovább,
nem jutok már a völgyön át.

Feljutni, fel a hegytetőre!
Ne nézzünk hátra, csak előre...
Míg tart az út, míg hajt a vágyunk,
hiába sebzi kő a lábunk,
téphet bogáncs, gáncsolhat bárki!
Így lehet csak a csúcsra hágni.
Hirtelen minden véget ér.
Se út, se ösvény, sem remény.
Felettünk trónol győztesen
a hegytető... s a végtelen.

Egyszer minden tűzhely kihűl,
az emberzsivaj csendesül,
fű borít régmúlt lábnyomot,
csak acélvázak állnak ott,
hol volt egy ország, benne nép.
Már ősvadon a messzeség...
Még áll egy templom: kong fala,
mert papja sincs, s ha egymaga
ragaszkodik a régi ranghoz,
az Isten magának harangoz.

Télvégi álom

Most köd borul a kerti fákra.
Csak tetszhalottak. Tavaszt várva
alszanak békén, mit se sejtve.
Valahol csattog már a fejsze,
s hallik a fűrész sikolya.
Halotti ág e nyoszolya.

Te csak gondoldj a szép tavaszra!
Az álmainkat behavazta
a felejtés s a tél varázsa,
de majd kikel ezer parázna
növény a földből s lángra kap,
mikor szerelmet súg a Nap.

Hunyd le szemed s a rózsailleszt,
amely számunkra rég elillant,
körülfont újra, érzed? Érzem...
Nincs többé tél, a fénybe értem.
Álmodd, hogy megfogod kezem,
ha elhiszed, én elhiszem.

Tovább...

Mikor a tüzek mind kialszanak
s elnémulnak a lázadó szavak,
ne hidd, hogy végleg megadom magam,
megyek tovább, sötétben, hontalan.
Hihetnéd azt, hogy járni sem lehet
félőn tapodva minden új követ,
vakon tapintva kerítést, falat,
de csak tovább, amíg meg nem szakad
e koldus lét, e céltalan magány,
s át nem lépek a semmi kapuján.

CSELÉNYI LÁSZLÓ

Az írást

CSELÉNYI LÁSZLÓ:

A sámánénektől a posztmodern show-ig

c. kötetéből

[Dunaszerdahely, 2000, Lilium Aurum, 230 oldal]

idéztük be, a

Kimeríthetetlen tenger c fejezetéből

Barangolás a keleti irodalmakban

Japán

Keleten kél a nap – mondjuk mifelénk, kezdjük hát felfedező utunkat keleten, ott, ahol először pirkad az ég alja, s onnan haladjunk fokozatosan – itt-ott megszakítva persze a logikus sorrendet – napnyugat felé. S ha a legkeletibb horizonton kezdjük, mi más is lehetne legelső megállónk, mint Japán.

A japán irodalomból a mi tájainkon nevelkedett olvasó mindmáig nagyon keveset ismerhetett, noha kétségtelen, hogy az elmúlt harminc-negyven esztendőben ez a kevés ugyancsak megsokszorozódott, így más, kevésbé frekvenciált irodalmakhoz képest, a japán írásbeliségről legalább hozzávetőleges képünk lehet. Köszönhető ez, egyebek között, az utóbbi évtizedekben a világklasszis rangjára emelkedett japán filmnek is, mindenekelőtt **Kurosawa Akira** filmjeinek.

Ám kezdjük az elején.

A japán irodalom – ellentétben az ókori Kelet nagy irodalmaival, az indiaival vagy a kínaival – aránylag későn indul, voltaképpen csak az i. sz. 7. évszázadban, míg amazok ekkorra már írásbeliségük második évezredében tartanak. Mégis joggal mondhatjuk a japán literatúrát ősi irodalomnak, hiszen az európai népek legtöbbjével szemben – ezek zöme ugyanis a reneszánsz, még inkább a reformáció idején indul – majd egy évezredes előnye van. Arról nem is szólva, hogy ez a 7. században lejegyzett, többnyire krónika- és legendairódalom majd évezredes mitikus és genealógiai hagyományt rögzít, így például első nagy klasszikus műve, a *Kodzsiki*, melynek kitűnő szlovák verzióját kaptuk pár évvel ezelőtt a jeles szlovák orientalista, Viktor Krupa jóvoltából.

Számos jelentős mű őrzi e korból a régi hagyományokat, így többek között a *Tízezer levél* gyűjteménye. Ezeket, sajnos, nem ismerjük általunk elérhető fordításokban, legfeljebb részleteket olvashattunk belőlük ilyen-olyan antológiákban. A magyar olvasónak kiváltképp ajánlhatjuk figyelmébe Kosztolányi Dezső

Kínai és japán költők, valamint Illyés Gyula *Kínai szelence* című gyűjteményét, a szlovákul olvasó is kapott ízelítőt, megint csak Krupa és Lubomír Feldek jóvoltából.

A japán irodalom következő nagy korszaka a 10-11. század. Ez már sok szempontból a csúcs, a beteljesedés kora. Klasszikus műfaja pedig a napló, illetve a regény (pontosabban a regényterjedelmű elbeszélés vagy mese vagy történet). A japánok ezt *monogatarinak* hívják, ami egyszerűen elbeszélést jelent. Jellemző tünete, hogy nagyrészt nők írják, így maradt lenn a világirodalom talán két legnagyobb nőírójának a neve és a műve a 10. évszázadból, **Sónagnoné** és **Muraszakié**. Sonagnon a klasszikus japán napló reprezentatív képviselője, műve. a *Párnahéj-jegyzetek* a kor legkiválóbb dokumentuma, részletei olvashatók magyarul is a *Párnakönyv* című gyűjteményben, amely Sonagnon jegyzetei mellett tartalmazza még jó néhány kor- és pályatársnőjének a följegyzéseit. Páratlan dokumentumok ezek, segítségükkel szinte érintésnyi távolságba jutunk az ezer év előtti japán udvari élettel, a japán mindennapokkal.

Voltaképpen Muraszaki műve, a *Gendzsi regénye* sem más, mint egy óriási napló. Sokan máig sem tudják, hogy ez a kitűnő próza, a világirodalom egyik legfontosabb epikai alkotása, olvasható magyarul is – mégpedig jeles fordításban. Nem kisebb írástudó vállalkozott magyarítására – igaz, hogy csak angol közvetítéssel –, mint Hamvas Béla. Fordítása a hatvanas évek elején látott napvilágot A Világirodalom Remekai sorozatban, Philipp Berta gondozásában.

A következő évszázadok sem szűkölködnek remekművekben, noha a Gendzsi regényéhez vagy a Kodzsikihez hasonló csúcscok majd csak századunkban születnek Japánban. De azért kitűnő, figyelmünkre ma is érdemes mű akad, nem is egy. Így például a talán legnagyobb japán lírai költő, a 17. században élt **Matsuo Basho** életműve. Még inkább a 18. századi **Akinari** elbeszélés-gyűjteménye, az *Eső és hold meséi*. Ez ugyancsak olvasható magyarul, de igazi népszerűségét világszerte a filmnek köszönheti: az ötvenes években **Mizoguchi Kenji**, a japán film Kurosawa mellett legnagyobb alkotója készített belőle klasszikusan szép filmet. Ám e századok, voltaképpen a japán irodalom hanyatlásának századai, az európai imperializmus sötét korszakának a századai. A japán irodalom újabb nagy fölvirágzására egészen a 20. századig kell várni, tehát, ha meg gondoltuk, éppen ezer évig. A figyelmünkre főleg érdemes japán művek voltaképpen csak most születnek, a század eleji Nacume Szószeki műveitől Akutagawán, a Nobel-díjas Kavabatán, Fukazava világszerte nagy visszhangot keltett *Zarándokénekén* át Misimáig, Abe Kohóig és az ugyancsak Nobel-díjas **Oe Kenzaburóig**.

Nem célunk, hogy nevek és művek tömkelegével kábítsuk el az olvasót, mégsem kerülhetünk el egy kisebbfajta névsorolvasást, még inkább rangsorolási, gondosan ügyelve arra, hogy valóban a legfontosabbakra és csakis azokra hívjuk tol az olvasó figyelmét, hiszen elsődleges feladatunk, hogy segítsünk kiválasztani a sok jó

közül a legjobbat, a reprezentatív minden rangsorolás eleve szubjektív, több évtizedes kutatások nyomán mégis megpróbáljuk a lehetetlent, kiválasztani a legfontosabbakat.

Századunk japán irodalmának első nagy neve: **Nacume Szószeki**. 1867-ben született, és 1916(?) -ban hunyt el, a Nyugat-nemzedék, még inkább a Nyugatot megelőző nemzedék (Bródy, Tömörkény) kortársa tehát. Két jelentős regényt írt, mindkettő olvasható magyarul. *A kapu* már jó húsz éve megjelent az Európánál, a *Szív* alig pár éve olvasható magyarul.

A századelő s egyben az egész modern japán irodalom legnagyobb alakja azonban az az **Akutagawa Rjúnoszuke**, aki 1892-ben született és 1927-ben halt meg Tokióban. Az ő elbeszéléseiből készítette a filmrendező Kurosawa a leghíresebb japán filmet, a *Rashomont*, s tette egyben híressé az akkor már a filmbemutató idején (1951) negyedszázada halott író, aki „fokozódó testi-lelki kimerültsége következtében öngyilkosságot követett el”. Pontosabban szólva, megmérgezte magát, alig harmincöt éves korában.

Akutagawa írásai jól ismertek magyarul is, szlovákul is, csehül is. Magyarul több ízben is napvilágot láttak, például *A vihar kapujában* (1960, 1974) vagy a *Víz alatti emberek* (1975) című gyűjteményekben.

„Akutagawa művészi értékének megítélésében a külföldi olvasó talán szerencsésebb helyzetben van, mint a japán, hiszen a mondatok csengése nem ringatja mámoros közönybe a lényeg iránt. Nincs fordítás, amely akár megközelítőleg vissza tudná adni a szép japán stílus színpompáját és végtelen hajlékonyságát. Ez a nyelv egy és ugyanazon igének számtalan ragozási formáját használja aszerint, hogy a beszélő társadalmilag felette állóhoz, vele egyenrangúhoz, vagy alárendeltjéhez intézi-e szavait... Akutagawa él az anyanyelve nyújtotta minden lehetőséggel, de nem él vissza velük: a stílus tökélyét nem célnak, hanem eszköznek tartja csak” – írja Lomb Kató, az író kiváló magyar fordítója.

Akutagawa kortársa volt, noha majd négy évtizeddel túlélte őt, az 1886-ban született és 1965-ben elhunyt **Dzsunicsiró Tanidzaki**.

„Európában a modern pszichológia irányította rá a figyelmet az ember lényének mélyrétegeire, s amikor az ember szörnyetegnek mutatkozott, az első világháborút követő évtizedekben ez vált a modern irodalom egyik legfontosabb témájává” é írja a magyarul is megjelent kitűnő Tanidzaki-kisregény (*Egy hibbant vénember naplója*) utószavának írója, s így folytatja:

„Tanidzaki a japán irodalomban egyedülálló, egyéni világot teremtett, s nem kanyarodott vissza az egyetemes emberi kérdésektől a 'japán szépség'-hez, s nem is vonult félre, hogy eggyé olvadjon a természettel.”

Tanidzaki leghíresebb művei egyébként – az említett öregkori kisregényen kívül a *Szállingózó hó* című regény (1948), amely a két legjelentősebb japán irodalmi díjat kapta meg. A *Van, aki a keserűfüvet szereti* című 1955-ös regényét pedig Nobel-díjra jelölték. Ám a Nobel-díjat nem

ő kapta, hanem **Kavabata Jaszunari**, s így Akutagawa mellett tulajdonképpen ő a legismertebb modern japán író világszerte, így mifelénk is, hiszen két legismertebb műve, a *Hóország* és *A tó* című regények, magyarul is megjelentek, valamint *Az izui táncosnő*. Az 1899-ben született Kavabata egyébként, az 1968-as Nobel-díj kitüntetője, 1972-ben önkézzel vetett véget életének, harakirit követett el. „Búcsúlevelet nem hagyott hátra, tettét nem indokolta. Felörlődött életének khiméraiival és a valóság számára elviselhetetlen lényével folytatott küzdelemben” - írja róla Karig Sára.

Ugyancsak önkézzel vetett véget életének 1970-ben a japán próza újabb nemzedékének legkiválóbb képviselője, az 1925-ben született **Misima Jukio**. Misima írásai mindaddig ismeretlenek voltak magyarul, csupán néhány drámája és novellája jelent meg a Nagyvilágban, s 1956-ban írott *Aranytemplom* című regénye az Európa Kiadónál. Misima írásainak hősei egyszerű átlagemberek, akikkel nem történnek rendkívüli események, ugyanúgy, mint a no-drámák szereplőivel. Misima egyik legjelentősebb tette ugyanis az, hogy följújtotta s modem tartalommal gazdagította az ősi japán irodalmi műfajt, az ún. no-dramát.

Két híres, mifelénk kiváltképpen híres mai japán író kell még megemlítenünk, **Fukazava Hicsirót**, a világszerte nagy elismerést és megdöbbenést kiváltó *Zarándokének* című kisregény íróját, s **Abe Kobót**, akinek nem kevésbé döbbenetes kisregényét, *A homok asszonya* címűt ugyancsak világsiker övezte, regény- és filmváltozatban egyaránt.

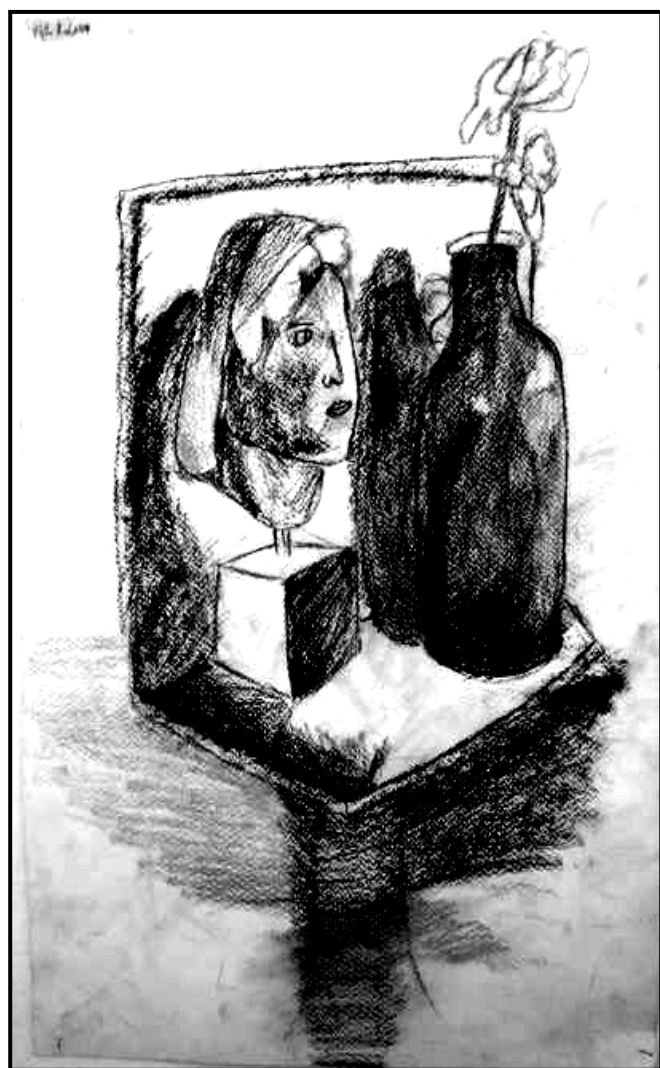
Fukazava 1914-ben született, s a *Zarándokének*, amely arról szól, ki ne emlékezne rá, hogy az öregeket hogy viszik a hegyek közé meghalni, 1956-ban jelent meg. Későbbi írásai, annak ellenére, hogy kitűnő alkotások, sajnos, nem tudták elérni az első kirobbanó sikert, így Fukazava mindmáig egykönyvű írónak számít világszerte és nálunk is.

Ugyanúgy, mint az 1924-ben született **Abe Kobo**. 1964-ben megjelent s Párizsban a legjobb külföldi regény nagydíját elnyerő *A homok asszonya* történetét ugyancsak mindenki ismeri: Egy tanár reggel tíz méternyi magas homokfallyal körülvárt katlan mélyén találja magát egy asszony társaságában, akitől megtudja, hogy egy különös merénylet áldozata: további életét itt kell leélnie.

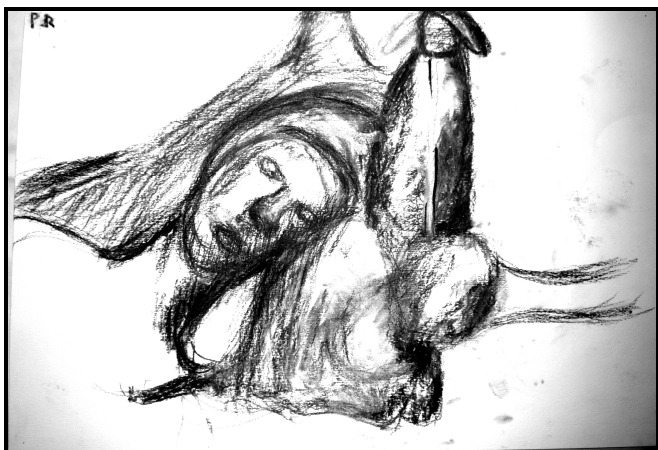
Aki csak egyet is olvasott e kitűnő írások közül, annak nem kell bizonygatni: a mai japán irodalom egyike a világ legjelentősebb irodalmainak. Megéri mindenki számára. hogy közelebről is megismerkedjen vele.

POTÁRI ROLAND: Csendélet I. szénrajz

POTÁRI ROLAND: Csendélet III. szénrajz

POTÁRI ROLAND: Csendélet II. szénrajz

POTÁRI ROLAND: Madarak szénrajz

POTÁRI ROLAND 12 éves,
a Hungária Általános Iskola tanulója.

Rajztanára: ERDŐS ZOLTÁN

BÁRDOS LÁSZLÓ

Honfibu, honfiörom

(köszöntés Zuglóra)

Avval kezdek, hogy nem ide születtem,
Ám ma már itt élek a *vezérnegyedben*,
Egy kissé sok is már: Örs, Ond társasága,
S ablakomból látszik mind' essenciája:
A VEZÉR út maga. De ha erre lettem,
Biz' ma már nem járok *Déli* fellegekben,
Ide horgonyoztam, ide vetett gályám,
Rút háborgás volna, ha sorsom kárpálnám.

Kiderülhetett már: dajkáló vidékem
Pályaudvar-környék, a *Déli*, volt nékem;
Alkotás, Nagyenyed: hej, más utcák láttak
Siheder gyermeknek, kisedet iskolásnak!
Már csak bárhogy nézem ezt a Buda-Pestet,
Átellenbe került a felnőtt s a gyermek.

Megtagadni mégsem fogom egyiket se:
Ott MOM-parkba jártam, itt Városligetbe,
Ott a Vérmező — ej, most mivel tromfoljak?
Nos, itt az Állatkert: így semmi se vonzhat,
Anghi Csaba óta nem szüntem bejárni,
S bár Persányi alatt egy csöppet vásári,
Büvölet belépni ormányos kapuján:
Föl nem érhet véle még öt mozi se tán.

Ad vocem filmszínház: mégis győz a kezdet?
Mert biz' avval Zugló nemigen kényeztet,
Engem legalábbis. Hát nem oda, Buda!
Vala számos kedves, porszagú mozija,
Környékünkön csupán: Alkotás, Ugozca,
És Diadal. Persze mára már mind oda.
Terjed a multiplex, cinéplex, odéon,
Árkád alatt még tán itt is megláthatom.
Szóval ami hajdan végvidéknek tetszett,
Vagy kies lapálynak, vagy úri negyednek,
Mindenképp messzinek — abban honos lettem,
Birtokká fogadott az elérhetetlen.

Hajdanán Örs vezér kövek és göröngyök
Sívó látképével s földjével köszöntött,
S a téren lépkedve, fürkésző szemednek
Még „Ikeád” alapköve sem derengett,
S ha érezted, bármid szúr, mar, nyilall, fáj, ég,
Rendelőintézet sem várt, invitált még.

Utóbb Csertő parkja (ó, bocsánat: csak *park*)

Társas házához hű lakónak marasztalt,
S oly szerencsével, hogy *loggiámról* elébem
Táru — negyedikről — szép szülővidékem,
Persze csak messziről; tévétoronny, hegyek,
Hegyalja mind gyermekkoromból integet;
S lenézek rá, hetyke szintézis-elvemről:
Én Esztergomomból, én Előhegyemről.

Jó köldökzsinorom, nyolcvankettes troli!
Összekötsz te, magas padlózatú kocsi,
Az *urbsszal*, hol piac-gazdagság fejledez,
A Váci utcával — de *via* zöld hetes.

Zugló! Nem esküdtem hűséget tenéked
(Pétervárad utcád hallotta, kié lett
Életem jövője!), ám: fogadj szivedbe,
Érjen itt még ezer reggel, ezer este,
Annyi tán elég lesz az együtt-lakásból,
Ám még ne bolygassuk. Most csak áldomás szól.
Meg nem szépít, igaz, szememben az ünnep,
Mert felső szomszédom a fejemre ülhet,
De önkormányzatod kisujját se fogja
Mozdítani. Hiába, aki háza foglya...

Mégse bántom ama hivatalt... Éppen én?
Végvár, gyöngülő hős, hiszen ügyed enyém!
Még nem veszítettünk... Szóval még maradok,
Nem csupán Budára nyitok majd ablakot,
És ha Dabas, Kesztölc, Érd el is csábítna,
Mindig *visszanéznék fényes napjainkra*.

(Megjegyzés: a költemény valóságanyaga a 2001. augusztus 31-i viszonyokat rögzíti meg.)

Consolatio a múltó időről

Már szinte minden megesett:
nyelvemlékekben bizton élek.
Ez a szín vagy az a tünet
tárgyát képezte a beszédnek.

De hol? A mondat ott egész
ahol sajátként száll a hangja.
Mikor? A múltba keltezés
csupán jelenébe harapna.

Hogy már szinte minden mögött
előkép dereng, ez vigasztal;
sorolhatom is a jövőt
rokonabb értelmű szavakkal.

TURCZI ISTVÁN

Receptum contra melancholiam

Hirtelen tört ránk az októberi este.
Valahol túl hosszán füttyent egy vonat.
Fürdőszobánk ajtaja megint kitérve,
s te kedvtelve nézed ingóságomat.

Már nincs rajtad semmi; felnevensz.
Legalább várd meg, míg lezuhanyozom!
Karomba veszek, beléd kóstolok,
és elindulok lefelé a friss harapásnyomon.

A gyors és kiadós szemmelverés után
nem lesz csoda, ha a rekordunk megdől.
Mások másként csinálják, tudom, de ki
nem szarja le. Ne félj a tökéletesebbtől.

Kigyúrt pszichével, olajozottan, előre.
Egymásnak esünk. Ómagyar mánia.
Ajzószer gyanánt combjaid közé
befúrom fejem. Hatékony aromaterápia.

Nincs facér alkatrészes. Csodálkozástól
nyitott szemedben forr tengermélyi katlan.
Valami sistergő örvénybe kerültem.
Az eleje szép volt, a vége láthatatlan.

Hiába szállt köd a szemközti fákra,
soros rosszkedvem már a múlté.
Pontosan olvasom mozdulataidat,
és a tested, akár egy curriculum vitae.

Az érzékek irodalma

Megint egyedül. Könyvek közt
a bevetetlen ágyon; ágaskodó erény.
Legalább megtudom, mi az e végtelennek
tűnő nincsből, ami mégis az enyém.

Lesbia, Cynthia, Delia, veletek kezdődött
a nyugodt, csendes vér elektrizálása.
A bécsi Tiefengrab utcában azután
Zsuzsánna, *szép német leán* meghágása.

Ahogy percről percre nő a kínálati piac,
támadásba lendül ösztön és akarat.
Eljött a pótcselekvés dicsőséges napja:
„Várd meg, Lúcia, míg jól kibaszom magamat.”

Sólymocsók, peckesek, löcskendik,
cégés vétkekben járatos puncogók,
húgyivók és ebseggűek, szötyentők
és szekundánsok, luszti önkéntes veradók,

gyertek, *csókparázon izzók, tűzhányó-ölűek,*
rám eddig sem csak *Miléva s Pergola* hatott.
Robbantsátok fel a percet, gyertek!
Adyval *megáldom a legdúsabb pillanatot.*

Rámcsukódik az utolsó könyv is. Elég.
Kivárni, kiverni, ez itt a kérdés.
Megint egyedül, vetetlen ágyon, és úgy
veszíteni, hogy mégse győzz: kegyetlen érzés.

KERÉKGYÁRTÓ MIHÁLY: „Tavon”* fotó

KERÉKGYÁRTÓ MIHÁLY: Arló „tengerszeme”
fotó

KERÉKGYÁRTÓ MIHÁLY: „Szabadon” fotó

KERÉKGYÁRTÓ MIHÁLY: „Kapásra várva”* fotó

KERÉKGYÁRTÓ MIHÁLY: Az arlói tó fotó

KERÉKGYÁRTÓ MIHÁLY: Kikötő fotó

* a címet a főszerkesztő adta a képnek

B. MENYHEI MÁRIA

Az Ősz – tanító

A fák színes, piros narancs és arany színekbe bújnak. A falevelek nagyszerű fináléja, ha őszi köntöst öltenek magukra. Az éjszakák hűvösödnek, reggel köd takarja a tájat. Az ősz munkáját már elvégezte és mindent eltakarított. Szél kabátját felkapja őszapó és lelép a színpadról. Otthagyja üresen a tájat a hideg télnek, had takarítson kedvére.

Az ősz arra tanít bennünket, hagyjuk el a régi utat és lépünk újakra. A csontig hatoló jeges szelek arra emlékeztetnek, mennyi fájdalmat, bánatot okozunk az embertársainknak és az élőlényeknek. De Ő arra int, hullassuk le a régi rossz szokásainkat, mint a fák a száraz leveleket.

Kezdjünk újat! Dobjunk félre a megszokásokat. Élünk a tavaszi megújulás szellemében. Árasszuk a melegség hullámain, embertársaink és minden élőlény felé. Bontakozzunk ki mint a tavasz virágai, árasszuk bátran a szeretetünket, mint a tavaszi napsugár a meleget. Erezzünk részvétet embertársaink és a teremtés valamennyi élőlénye iránt.

Van egy fontos szó, amit elfeledtünk: erőszak-nélküliség. Élünk vele.

Ez az Ősz üzenete. A természet reményt és megújulást sugárzó üzenete.

Régi szokásokat levetkőzni és egy újnak átadni a lehetőséget. Az ősz úgy készíti fel a tavasz újjászületését, hogy a leveleket lehullajtja a téli szél széthordja. A tavasz bimbóit a napsugár kibontja. A Teremtő áldását rá adja.

Az ősz tanító sok bölcsességet mutat, ne feledjük követni a jó utat.

Tanyán

Csikorgó hideg van!
Dermesztő a magány.
Hideg szél vágat
a fehérlő tanyán.
Érzem most is fázom.
Varjak repülnek
kárognak a tájon.

Az öreghegy áll dacosan
nézi a viharokat álmosan.
Ködben a folyók észrevétlenek
Kemény hátukkal ijesztik a telet!

Tiszta lélek

Tiszta lélek Apja a Nap
szépanyja a Hold,
szél hordta hasában
az áldott Föld dajkálta.

A tiszta lélek ereje
felkúszik a mennyekbe,
korlátlan a szerepe
életet lehel mindenbe.

A lélek-harang emelkedik,
mégis szívhez közeledik,
a megihletés világába
a Bölcsesség otthonába.

Hegedűszó

Gyűrűznek a gondolatok;
rögzítsük a pillanatot
kövér Hold ránk mosolyog
a szomorúság elsompolyog.

Messziről a hegyek felől
hegedűszó árad repül
hömpölyögve gurul csendül
a lelkünkre rátelepül.

Fergeteges szimfónia
győzedelmes az akkordja
fényes tiszta minden hangja
áldott legyen alkotója.

Belső templom

Ha szeretet előttem jár
testem temploma nyitva áll.
Kilincse egy kézre vár!

A függöny nem rejti már,
az élettörvény így szolgál
bölcs gondolatot komponál.

Az elme bárhol szaladgál
a rossz döntés félve odébb áll.
Az igazság engem szolgál!

Az igaz ember szívében gondolkodik.
Mint egy fa gyökerével kapaszkodik
és a Végtelen Jelenlétre hangolódik.

B. SZABÓ ANNAMÁRIA
[SZANNI]

AJÁNDÉK

Amerre nézek, virít a napban a rétek virága
Ezer színében: pirosak, kékek és sárga.
Megannyi ékszer szerte a lábunk alatt,
Észre sem vesszük, ha eltaposunk egy bogarat
Füre lépni tilos! – eltűnt rég a tábla.
De figyelj akkor, az apró virágra?
Illata édeskés, keserű, vagy fanyar.
De életét éli benne ezer rovar.
Mellette sietünk naponta el hányszor.
Látjuk-e vajon, hogy a pipacs lángol?
Egyetlen - egy száll picike virágba
Mennyi szín, és illat, mennyi tűz, és árny van!
Mennyi édes gyógyír, mennyi meleg bársony!
Köszönöm Istenem, hogy én mind ezt látom.

ANYÁNAK

Szakadék szélén állva, sohse féltem,
De a zárt szobában, a sötétben,
Villámló szemek, és szörnyetegek!
Csak jöttek hozzám, egyre közelebb.
De ha befúrtam magam ölelő karodba,
Elmúlt a félelem.
Csak kuncogtam magamba. Nahát!

És elképzelttem ezer szép csodát!
Mert belőlem árad a csoda, és a félelem.
De minden jó lesz megint.
Csak fogd meg a kezem.

PESTI VIHAR

Nézem az éjjel szétesett fákat
Amint még most is félve állnak.
Megfeszítve maradék gyökereit
Hullón siratva letördelt ágait.
Itt járt a vad vihar tegnap este.
S gyenge ágait csúnyán megtépdeste.
Miket a fa félve altatott a téiben
Óvta égő naptól, és a zúgó szélben.
Madárka repked itt, kicsinyét keresve,

Épp most érkezett, hogy őket megetesse.
De hol van a fészek, tátogó kis szájak?!
Gyenge kis testének nehezek az ágak.
Nem tud felemelni egyetlen – egyet sem
Csak kereng felettük kétségbe esetten.
Egy utolsó reccsenés a fát most kettétörte.
Súlya a picinkét magába ölelte.
Őrült nagy a vihar, s az ember olyan kicsi
Sem fának, sem madárnak nem tud segíteni.
Elgondolom néha, az élet mily törekeny.
Mégsem vesszük észre a könnyet a másik szemében.

HA ELGONDOLOM...

Loccsan az élet, és szertefröcskölve,
Mindenhol hagy egy kis nyomot.
Belőlem az életbe. Bennem az életből.
Mint tengerből kivetett homok.
A víz homokos, – a homok, vizes marad.
Az egyiket elfújja a szél.
A másikat felissza a nap.
Sok évtől kopott kevés boldogságom...
Hová is hagytalak?...

KÍNZÓ PERCEK

Behoztam a levest, elnézlek ágyadon.
Csukott szemed mögött látszik a fájdalom,
Mint vergődő madárnak, ráng egyet a tested
Lázad nem csitul. Hús kezem kerested.
Érezted, hogy most is, én melletted vagyok
De nehezen mozdul a szemed, és a karod.
Ahogy simogatom forró, ázott bőröd
Próbálsz mosolyogni, és csendesén tűröd.
Hogy betakarjalak, hogy megetesselek,
Soha nem kérsz semmit, csak itt legyek Veled.
A gyógyszert, mit adok bizakodva veszed.
Mindketten reméljük tőle az életed.
De fogysz, mint a gyertya, s fényed olyan kicsi,
Szeretnék még egyszer nevetést hallani.
De, ahogy a Tiéd nem, az enyém sem hallható.
Lábujjhegyen járok. Aludj, ha így a jó.

*B. SZABÓ ANNAMÁRIA: Elérhetetlen vágyak
(selyem-festmény)*

GÁL TAMÁS

Mit jelent az a szó szeretet?

A fenyőfa rám mosolyog. Odalibben élém egy ismeretlen szellem, s barátságosan kezét nyújt. Megkérdezi a szépen díszített fenyőtől: küllemedet a gazda teremtette? Egyik részed a romantika vágya a másik a pontosság, az élet tervezés szakszerű tanulmánya. Mindegyik oldal csilingel égő gyertya örömmel lángol. A bohóc dísz viccel, amivel a nevetést kicsikarja. Közben a csillagszóró hozzászól. Ma számvetést végezni nem szabad. Mindössze azt kell megtanulni, szeretetet az élet minden pillanatában úgy tanácsos szórni, ahogyan én szórom a csillagokat. Aki csak karácsonykor a szeretet napjain szeret, azt jelenti, Ő ezt a sokoldalú érzést nem ismeri. Az is igaz mindenki és minden iránt ezt az érzést feltámasztani nehéz, vagy lehetetlen. Ennek oka mindenkiben más. A szellem segít: először a szépséget vedd észre. Amit én vagy Te csúnyának, hibának látsz érzet, a másik személy azt tartja szépnek és jónak. Nincsen mindenki számára tökéletes. Ha nem állítunk elé akadályt ember és ember között kialakul a baráti szeretet (is).

Lételemek

Sima életfényt tükröző víz
felszínén suhanunk.
A levegő hasít
élteti mosolygó arcunk.

A földre lépünk.
Virágszirmok szépsége
búzakalász dicsfénye
állatok nyugodt lépte;
ez is az élet értéke!

Az évek vándorútjai
fellobbantják a tüzet.
A vigyázatlanság megperzsel
a szeretetláng finom falatot pirít!

Rosszakaratot eléget a máglya!
Utunkon a fáklya világít!

Tanulni és tanítani

Örökké tanulni az életet
mindenki ezért született.
Feladat átadni azt
amit más el nem érhetett!
Le kell rajzolni a szép ismeretlent.

Nemes ital

Legyen rangja annak
Magyar Pálinka!
Ha a neves ital dicséretet kap
itatásával ködösíteni lehet
a józan észjárását.
Ez a Magyar Adóhivatalnak
óriási hasznot ad - na.
Egyik akadálya ennek
kicsempészik a pálinkát.
A nemes fogyasztása itthon nehézkes,
mert a rang drágább mint a közönséges.
Józanésszel nehezen, de fel lehet fogni
ország év világ helyzetét.
A pálinka segítené.

Pletyka

Beszélgetnek.
Egyik mondja.
Lehetséges mert tehetséges
A másik szerint
lehetetlen mert tehetetlen.
A harmadiknak az a véleménye
elképzelhetetlen mert telhetetlen.

Önkritika

Egy kritizáló jellemezte önmagát.
– Engemet zavarnak a szörszálak
mindig hasogatom őket.

MURÁR TERÉZ

Eróm

Igen-igen érzem erőmet
Az erőt adóm nem hagy el soha
Földi próbáim jönnek
Eróm Támogat engem

Furcsa világgal állunk szembe
S család lény lett az ember
Manapság nehéz
A jósnak győznie.

Maradj velem

Áhítva élek én,
Szüntelen veled.
Áhítom szüntelen
Hogy fogod a kezemet.
Lobbanó szívem
Csak egyedül Tied
Maradj velem,
S én veled.

Tavaszdó

Zsenge illat,
Illatos táj,
Erdő mező
Tőle bódul

Friss virágok ágaskodnak
Szél űzi el bánatomat.
Kelet felől hajnal hasad
Élednek a napsugarak

Öröm

Öröm – tavasz
Tündér – álom
Kéklő – égbolt
Fényben – úszó
Napsugár – szikrázó
Feslő – rügyek
Márciusi – szelek
Ringó é ágbog
Szellő – tánca
Fésült – pázsit

Élni jó

Múló percek:
gyorsan peregtek.
Az idő száll,
boldogság hol vár?

Létünk oly rövid,
életünk kincseit:
a szeretetet, szerelmet,
hogyan őrizzük meg?

A boldogság ott van
a szív jószágban
a szeretet nem múlik el,
csak a szeretetre felel!

Elég

Elég a múlt idők
Fereteges léte,
Mely serény
Lelkemet meggyötörte.

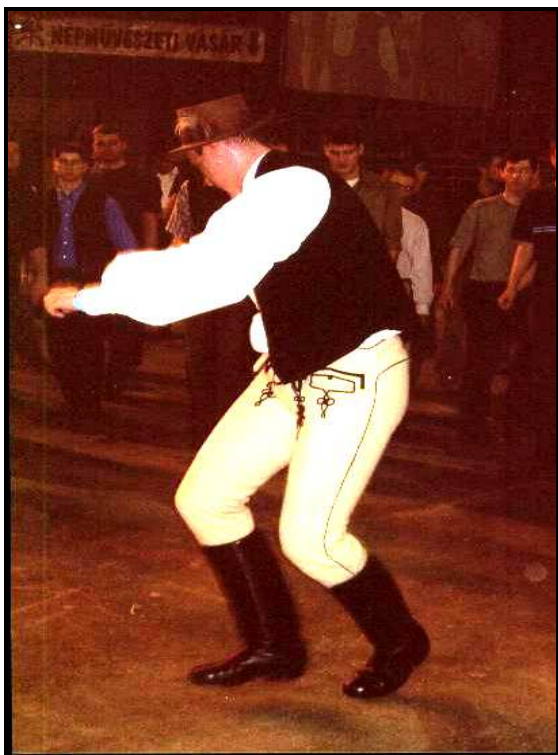
Vonszoltam már
Eleget – e fájdalmas
Testet, lelket, Céltalanul –

Arcomról –
Isten törölte
Hulló könnyeim,
Lelkemben tartva a reményt.

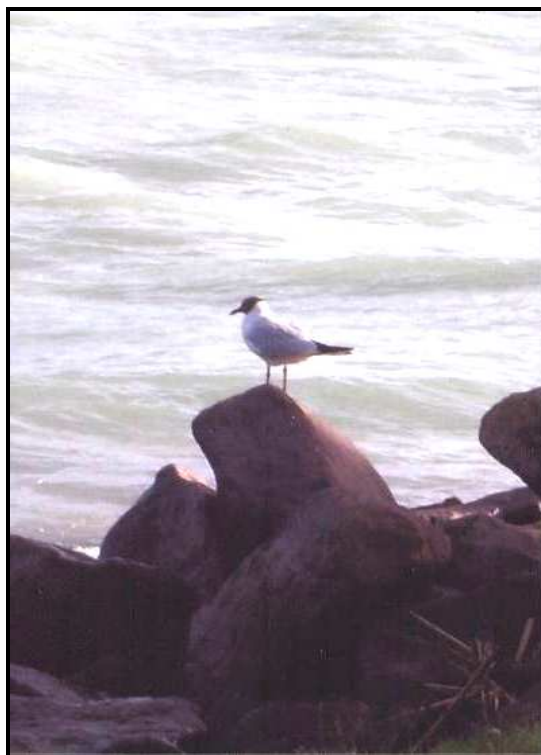
Keresztjét csókolván
Imáimnak erejével,
Új utakra találtam
Szívemben az erős hittel.

Neked

Tavaszi szél
Megváltó kéz
Simul hozzám
Hozzád ér
Néma ajkam
Sebzett szívem
Nyíló rózsaként
Nyílik neked
S a világer.

MURÁR TERÉZ: *Tánc fotó*

MURÁR TERÉZ: *Sirály a sziklán fotó*

MURÁR TERÉZ: *Tánc fotó*

MURÁR TERÉZ: *„Magány” fotó*

ORBÁN PIROSKA

Mese

Az életünk egy csodálatos mese.
Színészek vagyunk benne mindannyian.
A színpalak körülveszik életünk,
S mi boldogan játsszuk a szerepünk.

Felmegy a függöny, kilépünk a színre.
Veszélyes játék ez, de ez a színész dolga.
Cifra díszletek és mi csak játszunk,
A közönség tapsol, hiszen ez a mámor.

Ha majd a végén, a függöny legördül.
A csendhangját nem érezzük már.
Ott elmondhatjuk a közönség elé állva,
Nem játszottuk mi az életünket hiába.

Mesénknek vége, nem játszhatunk tovább,
Mert a felhők felet nincs színi világ.
De lehet, hogy van, és újra szól a zenekar,
Játsszuk a meséinket örök időken át.

Lépj a színre! Tiéd az égi nagyszínpad.
Játszd újra az életed. Vajon mered?
Ott csak finoman hallható a hangod,
Vajon a játékot amit játszunk majd, értik e?

Más lesz a játék, hang nélkül dalolunk,
Eddig lobogtunk, szerettünk, vágytunk,
Most halkán csendben mosolygunk,
Végvárainkban az életünk leállt
Vége a színjátéknak, ennyi volt, nincs tovább!

Pillangó

Künn jártam az erdőben a harmatos réten.
Fekete pillangó szállt felém a hajnali fényben.
Csillámlott a szárnya, gyöngyös színe volt,
Boldoggá voltam, egy pillanatig az enyém volt.

Elengedtem. Csönd lett. Nem volt semminek hangja.
Elmúlt minden, akár a templomok harangja.
Kerestem sokáig, de többé nem leltem sehol.
Elnyelte az erdő, pedig az enyém volt.

Szállj, szállj messzire, hogy többé ne lássalak.
Kővé vált a szívem, hogy meg ne fogjalak.
Amit én egyszer elengedtem magamtól,
Az a pillangó hozzám, többé nem pártol.

Pehely vagyok én már, elolvadok a hóval.

Te feketepillangó mire hozzám visszatérnél,
Felszárad a harmat, virág, nincs többé holnap.
Talán szív nád a virágom kelyhét, órákon át,
De én már kő vagyok az illatom elszállt.

Az éj legyen veletek gyönyörű pillangók,
Illatozzon a fejeteken virágpór a fényben,
Szálljatok messzire, keressétek a varázst,
Lágytavaszi szélben az én énekem elszállt.

Hintsétek az illatot, friss harmatos rózsák.
Visszatérhet még a pillangóm a csodás.
Akkor a szél is dalolva jár majd felém.
A pillangóm rám vár, hátha egyszer,
Mégiscsak újra élek én.

Mélység

Zord sziklaparton a tengervíz felett
Ült a kedvesem, faragta nekem a rímeket.
Haját szél lengette, a napfény gyengesugara,
Koszorút kötött kedvesem homlokára.

Ránéztem a gyönyörű testére. Elrévedeztem.
Szólt: Gyere, messze viszlek mindörökre.
Elmegyünk délre, keresünk egy szigetet,
Csak ketten leszünk ott, hogy szeresselek.

Hidd el, ott szebb lesz az éj, mint a nap,
Csak ketten leszünk a fénylő ég alatt.
Gyere, ülj, a hajómba s elalszol én ringatom,
Akkor ébredj fel, ha hallod a habok moraját,
A tenger is ámul szépséged csodálatán.

Kedvesem: elhitted, hiszen messze van a tenger,
Hagyta, hogy becsapjalak téged ezerszer
A koszorúdat összetéptem a hajad kibomlott
Végtelenbe nézel, kit a sas megtépázott.

Álmom volt. Csak a tengert tudtam kérdezni
Megcsalt, megcsalt, ennyit tudtam mondani.
A tenger felém minden habot felriasztott,
Szólt: Mit ér az életed, a karjaimba vesd magad
Legyek én a temetőd, lemosom rólad a piszkokat.

A gyalázat örök. Lemosni többé nem lehet.
Elnyelhet engem a tenger, a szégyen megesett.
Szólt a tenger: Menj, vigyen az utad százfélé
Ha már megcsaltad magad, legalább ne pusztulj belé.

DOMOKOS IMRE

Láhner György

Első feladatként a szabadságharcban Székesfehérvárott, utána Bácskában a közbiztonságot állította helyre, majd Szenttamásnál lett sereg utóvédje. Ezután kapta a fő megbízatását: a honvédseregnek fegyverellátását. Létrejött általa Országos Fegyvergyár; puskát javított a Valero selyemgyár, a hengermalomban puskát készítettek, a lánchídépítők ágyúkat öntöttek, külföldről csempészett gép gyártott gyutacsot, keleti országrész adott szuronyt, kardot. Visszavonuláskor gyártást menekítve Szolnokig vasúton, onnan szekerezve Nagyváradra vitte a haditermelést, tovább biztosítva fegyvert, felszerelést. Veszélyes volt tette osztrákok kárára, ezért harmadikként vitték bitófára.

Knézics Károly

A horvát határőr családból származott a magyar ügy mellett mindvégig kitartott. Bányavárosokat védett Felvidéken, majd szerb lázadókkal harcolt délvidéken. Nem csatlakozott a kilépő tisztekhez, sem árulóvá lett János testvéréhez. Osztrák ellen küzdött először Szolnokon, aztán a tavaszi dicső hadjáraton. Vácról továbbbúvva császárnak hadát áttörte körülzárt Komáromnak sáncát. Vág menti harcoknál téves volt döntése, szomszéd hadtesteknek feles segítése. Tisza mentén viszont oroszokkal szemben Korponayval együtt bátran álltak ellen. Ennyi hősi tette válasz nem volt vitás: sorsa negyedikként szintén az akasztás.

Megjegyzés:

Korponay megyei nemzetőrparancsnok volt. Külföldre menekülése után évek múlva kapott amnesztiát.

Vécsey Károly

Nemesnek született, úgy is viselkedett, királyra tett esküt soha meg nem szegett. Amit megfogadott magyar alkotmányra, grófként betartotta és be is tartatta. Tisztársai közül sokan problémáztak: rác után osztrákkal már nem harcolhatnak. Aki Esterházyt akarta követni, kész volt árulóként tisztársát lelőni. Végül Lenkeyvel meggyőzött többeket, megmentett kormánynak bácskai hadtestet. Miután győztesként vívta meg Szolnokot, hosszú ostrom után bevette Aradot. Szabadságharcunknak Temesvár végzete; kormány menekülést Vécsey fedezte. A császárhű apa megtagadta fiát, féltette udvari kamarás állását, Ő viszont perében bátran visszavágott, így lett az utolsó, kit hóhér akasztott.

Megjegyzés:

Lenkey János főisztet Aradon szintén ki akarták végezni, amiért huszáraival Galiciából hazatérve részt vett a magyar szabadságharcban. Ezt meg is filmesítették 80 huszár címen. Lenkey kivégzése azért maradi el, meri a forradalom bukása okozta lelki összetörés és a kegyetlen börtönviszonyok miatt megtébolyodott, és 1850-ben meg is halt. Emléktáblás egri szülőháza abban az utcában található, amely az ortodox templomhoz, Vitkovics költő múzeumához vezet. s amely útnak végén egykor Telekessy püspök diadalívvel fogadta az Egerbe bevonuló II. Rákóczi Ferencet.

Az aradi tizenhármak példamutatása

Tizenhármán voltak, többféle nemzetből, volt horvát, két örmény, néhány a németből, magyar mellett szerb is, mind elérek emberek, akik a kormányra hűségüket tettek. Társadalmi helyzet szintén változatos: lovag, gróf, kismemes, dúsgazdag birtokos mind megtalálható a névsoraikban, de ez nem választ szét a szabadságharcban. Volt, ki nem értette a magyarság nyelvét, de együtt vallották a szabadság elvét. Bárcsak ma is lenne ilyen összefogás – követésre megvan a jó példaadás.

A versek DOMOKOS IMRE: 1984-/49-es forradalmunk és 1849. október 6-i mártírjainak szerepe a feudalista korszak leválásába c. 2009-ben megjelent értekezéseket és verseket tartalmazó kötetéből valók.

WILLNER TAKÁCS MARGIT

Prágában a Károly-hídon

Prágában a Károly-hídon sétáltam,
a szentek szobrait híven megcsodáltam.
Hömpölygött a tömeg, sokan erre jártak,
egy-egy festmény előtt, ámulva megálltak.

Volt sok látnivaló pantomim emberek,
fehér álarcban nyújtogatták, a kesztyűs kezüket.
A híd vége felé az egyik hazánk fia, üveg-
poharakból csalogatta elő, a csengő hangokat

Milyen ügyes!... Mondogatták sokan és
dobálták a pénzt a földre tett dézsába.
A sok ajándék árus egymásután sorban,
kínálgatta portékáit, az arra sétálóknak.

A híd alatt a Moldva, fényesen csillogott,
rajta a sok sirály méltósággal úszott.
Néha felszálltak, s a víz felett siklottak,
majd a parti köveken, kéjesen napoztak.

Engem elbűvölt, ez a színes forgatag,
a zsbongó nyüzsgés, s a prágai hangulat.
Úgy éreztem magam a Károly-hídon,
Mint Párizsban, a híres Montmartreon.

Észre sem vettem, hogy alábukott a nap,
az utolsó fénysugarát, a folyóra szórta.
Szomorúan hagytam ott Prágát s a Károly-hídat,
és egy apró kis kockakövel, elindultam haza.

Ki menti meg a földet

Ez itt huszonnegyedik óra
S ha így megy tovább,
Megsemmisül és széjjel esik,
Az egész világ.

Gondolkozzatok el emberek!
Rajtunk is áll, hogy meddig
Marad meg számunkra, a
Szülőföldi táj.

Még melegít a napfény,
Még simogat a szél,
Még hullámszik a tenger, és
Virágzik a rét.

Még repül a hinta a
Játszótereken,
Virul a szerelem,
Az ifjú szívekben.

Ki védi meg a jövőt,
És a termő fát?
Ki menti meg a földet,
Hogy forogjon tovább?

Fel kell hogy ébredjen
Az emberiség,
Össze kell fogni a
Földi életért...

Mert bármilyen óriás is
Az UNIVERZIUM,
Nekünk ez a kis bolygó
Az édes otthonunk.

Ez már a huszonnegyedik óra,
S ha így megy tovább,
Nem lesz ki megírja,
A földi krónikát.

Kötődés a Hazához

Szívemben hordva,
Agyamba vésve,
Magyar a szó
Magyar a nyelv.
Magyar az ország,
Ahol születtem,
Ahol felnőttem és
Ahol most is élek.
Ha e világból
Végleg elmegyek,
Ez a föld fogadjon
Szerető ölébe.

BOÓR JÁNOS

Szállnak a darvak

Lelkemben még kínok égnek,
agyamban vacog a múltam,
szemben a völgy színét nézem,
felettem darvak vonulnak.

Szárnyukkal szelik az étert,
hangjuk a felhőbe harap,
bár egy új hazába térnek,
de az emléküik itt marad.

Itt lent ágyba bújik az est,
fent ragyognak a csillagok,
minden a múlttól mesélnek,
alattuk halkán ballagok.

Megfogom reszkető kezéd,
álmodunk újabb holnapot,
ballagunk ketten az éjben,
s fölöttünk már új ég ragyog.

Távoli ország varázsa

Sodródott a magyar
szerte a világban.
Remények varázsa
vitte el magával.

Elhagyta a honát
bánattal, reménnyel,
de ide kötődött
szíve erejével.

Rengeteg könny s vér hullt
a magyar rögökre.
Elmentek, de lelkük
itt maradt örökre.!

Életút

Nem lestem öntelten,
lát-e fény engem,
mikor ösvényeken
magamban mentem

kísérő fanfárok
dalától távol,

egyenes járással
göröngyös tájon.

Az utak megkoptak,
célom se látom,
lombok hullnak elém...
Halott az álmom.

Lelkem madara

Nincs neki szárnya,
lába, hogy állna.
Nincs neki teste,
tolla sincs egy se.

Csilingel, csendül,
bebillen, zendül,
haragszik, enyhül,
elalszik, rezdül

az élet dala.

Sóvárog, károg,
jajongva lázong,
messzire szálldos,
kis égi táltos.

Mindenből csippent,
csacsogva biggyent,
Csapva kacér neszt
hajnalban ébreszt

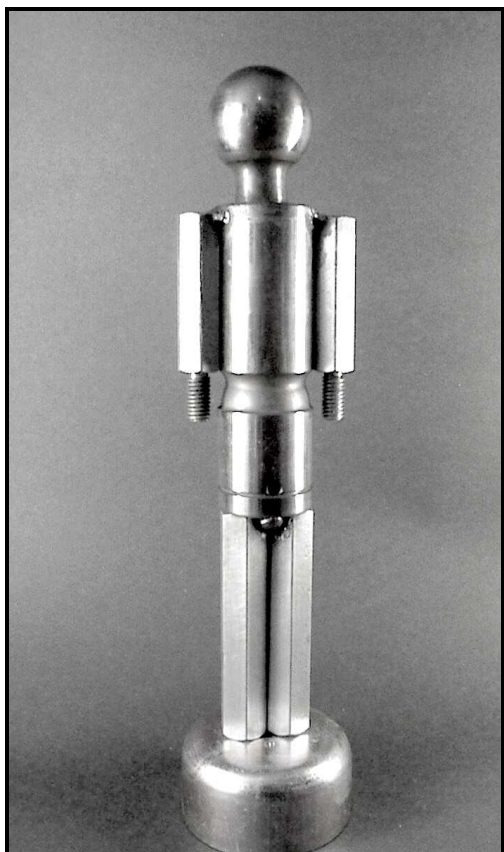
a lelkem madara.

Sodrásban

Vigyen sorsod sodrása,
hömpölyögj, mint az ár!
Közben az ész partot von,
medre magába zár.

Vigyen sorsod sodrása,
ne félj, ne menekülj,
tartsd magad a felszínen,
vigyázz, el ne merülj!

Vigyen sorsod sodrása,
vár terád egy sziget,
áll azon egy kedves ház,
ha eléred, tied.

BOÓR JÁNOS: Vasfegyelem fotó

BOÓR JÁNOS: A múlt jelképei fotó

BOÓR JÁNOS: Az élet sűrűje fotó

BOÓR JÁNOS: Fejfa fotó

SZABÓ LAJOS

Anyám hangja egy szalagon

Két rövidke szó.
A szív kattogva dermed.
Felsír a gyermek.

Szemlélődő

Korhadoznak a régi vágyak,
emlékeimben nő a gomba.
Beburkolózom magányomba,
s amíg a szívem kattog, perceg,
elnézem magam, mint a fáradt
embertanász a koponyákat.

A világ rendje

Felszakadnak az erek,
gyenge hajszálgyökerek,
s perzselő szelek járnak.
Mesélhetsz most már smaragd
mezőkről, hús csodákról
Péternek avagy Pálnak!

Halottak napján

Benépesül a temetőkert,
s alkonyatkor gyúlnak a fények.
Lent hallgatnak a fentről kivert
s kibotorkált ifjak és vének.

S hallgatnak fenn a pislá mécssek,
és a szívekben nagy csönd terem,
az emlékeink megbékélnek,
s fölöttünk kigyúl a végtelen.

Együtt van mist itt múlt és jelen:
holt apák, élő feleségek,
kifakult, jaj és tűnt szerelem,
betelt sors és kettétört élet.

Zsong, hullámszik a temetőkert:
egymásba hulló múlt és jelen,
néhány tízévnnyi áldott és vert,
vérünkben zúgó történelem.

Festegető

Az ég szürkére alapozva
borítja be a fél világot,
s rossz kedvembe becsilingelnek
a nyiladozó hóvirágok.

A levegőbe esőszagot
szítái a szél, gerlicék búgnak,
fittyet hányva a leselkedő
égi és földi háborúknak.

Lecsücsülök a zenit alá,
és vállamon a mindenséggel
színezgetek egy darab eget
magamnak bronzsal, azúrkékkel.

Némi cinóber és karmazsin,
pár csöpp lila és sok-sok sárga,
előlegül a teleken túl
készülődő tavaszra, nyárra.

Várom őket a Péterfián
lélemben, ha nyílnak a hársfák,
s hallgatom a susogó élet
szívének lassú dobogását.

Napocska

Gyermekvers

Tisztára, mint egy égis
bocsátott sárga lufi!
Egyszerű mindez, s mégis
valahogy faramuci.

Persze, hogy lebeg, hiszen
tele van héliummal,
és így százszorta könnyebb,
mint a legkönnyebb futball.

De hol a fonál, amely
„állj!”-t mond égi marsra?
A hol van, aki a fonál
végét kezében tartja?

VARGA ZOLTÁN

Leptehénke

Tavi szöcske, tücsököccse,
Kicsi tónak, kerek öble,
Benne sziget, rajta fácska,
Tehenecske palotája.

Szél zizegte harmat zöngé,
Kerek lombnak kis gyümölcse,
Benne élet, rajta pára,
Leptehénke lakomája.

Tarka-barka szárnyas állat,
Lepkeszárnyon tovaszállhat.

Szállna-szállna, de nem mehet,
Szeretik őt a levelek,
Védik, óvják, azt susogják,
Maradj velünk furcsa flótás!

Neked vagyunk, légy te nekünk,
Nem is volt ily szép tehenünk,
És ő marad, miért is menne,
Családja van, boldog benne.

Reggel ébred, este alszik,
Máshol éppen nem lenne így?

Lenne, lenne, ami lenne,
Vele boldog sose lenne!

Maradj hát itt te bölcs pára,
Családodnak nincsen párja.

Jönnek napok, jönnek hetek,
Évek gyorsan, sorban telnek.

Most is itt ül, ágon rajta,
Kezét, lábát ölben tartja,
Most is itt ül, ő az! Ő az!
Tehén tőgye, víg huppanat.

Fordul jobbra, fordul balra,
Ki-kinéz ő erre, arra.

Körbe szemlél, zöldet áldja,
Tekintete forró láva,
Felmászik a szomszéd fára,
Létrát, egyet én is hozok,
Hopp gyorsan rá most felugrók!

Látod a törpét?

Látod a törpét? Téged figyel!
Neked mosolyog, haté is figyelsz!
Látod a törpét? Téged szeret!
Feléd kacsint, mert tudni remek!
Látod a törpét? Most is hogy néz,
Neked kovácsol vasat, acélt!

Látod a törpét? Icipici ember,
Sapka fején, szakáll a kender,
Vállacskáján csákány, lámpás fityeg rajta,
Ábrázata pozsgás, a lelke tiszta.

Nézd milyen büszke, nézd milyen fess,
Ha akarod, a tiéd lehet!
Más dolgod nincs is, csak, hogy rám figyelj!

Jaj, de mocskos a kezed, rendetlen a füzeted,
Paca, maszat, samárful, a törpe szomorú,
Mindjárt sír! Nem fog! – mondta a gyermek.

Várja a házban szerelmes párja,
Menne már haza, lekvár falvára,
Menne-menne, bandukolna,
Kacsaringón elindulna,
Várja a kökény, várja a munka,
Apró dombocska, szűk kis utca,
Icipici ház, pattogó tüzezske,
Gyönyörű mátka, pöttöm csemete.

Pirinyó törpike, szorgalomban nincs párja,
íróasztalon a tennivaló, halomban várja...
Nem gond, meglesz! Mondta ismét a gyermek,
Csókot lehelt arcomra és a mosdóban termett.

Elfolyt évek

Vonat ablakán kinézve el-elmerengek csendben,
Régmúlt emlékek pora festi meg fáradt lelkem.

Kinyílik a varázsláda, szellemként szállók az égbe,
Bolyongok, s gondolkodom, szabadon-szabadon végre.

Apró gyermekként futok, tó partján, kövér réten,
Virágok zajától hangos, csábító tündérmesében.

Én vagyok itt az óriás, a törpe, a rossz és a gyenge,
Nincs miért, féljek hisz ott mindent én teremtettem.

Ha bezárul az ajtó, szellemként szállók a mélybe,
Bolyongok, s gondolkodom, magamban-magamban végre.

Kávéba pottyant tejként, folynak el újra a képek,
Itt vagyok, hisz láttok, s maradok-maradok végleg.

N. PETŐ 'SZIGETHY ILONA

Erdőségeink...

Most látszik csak
kopár erdő talaján
milyen jó volt az
erdőknek hajdanán.

Réges-régen tisztították,
elvitték a villám- sújtott fákat,
kitört- letört,
elkorhadó ágat.

Élősködőket irtották,
ne szívják az erdő fáit –
éltető dús nedvet,
kirándulásokhoz adva
családoknak, s
„kedveseknek” kedvet.

Ma erdőkben, s útszéleken
borostyánok, indák húzzák,
szorítják a törzset,
bozótosok sikongatnak,
kegyelemért folyamodnak.
Hallgassuk meg őket!

Erdő imája:

Kivágják az egészséges,
derék-derék fákat,
itt hagyják a már kínlódó
és sínylődő rönköket.

Kivágják az egészséges,
derék-derék fákat,
ám helyette nem ültetnek,
megvárják, hogy a rönköknek
legyenek hajtásuk.

Kivágják az egészséges,
derék-derék fákat,
s nem tisztítják folyandárok, s
élősködők gizgazokkal
fojtogató árját.

Kivágják az egészséges,
derék-derék fákat,
ám ott hagyják villám sújtott,
s előregedetten kitört, letört

sok-sok bús „*bajtársa*”...

Akik lásd, jó levegőért, s
szép látványért küzdtek,
ma pedig a SEMMIK lettek,
s utódaik tán idővel az –
"örökre eltűntek"!

Álmomból...

Álmomból zeneszó ébreszt
és látom a táncos lábad,
amint a parketten *mással*
a megszokott táncot járod.

Zokogó, majd könnyebbült sóhaj
száll *feléd* az éterek útján:

– *Édesem, Kedvesem* várj még,
ne menjél másokkal el!
Életem, sorsom *tiéddel* egyesül,
de sajn' az' idő oly lassan jön el!

Eszmefuttatások:

Házasság I.

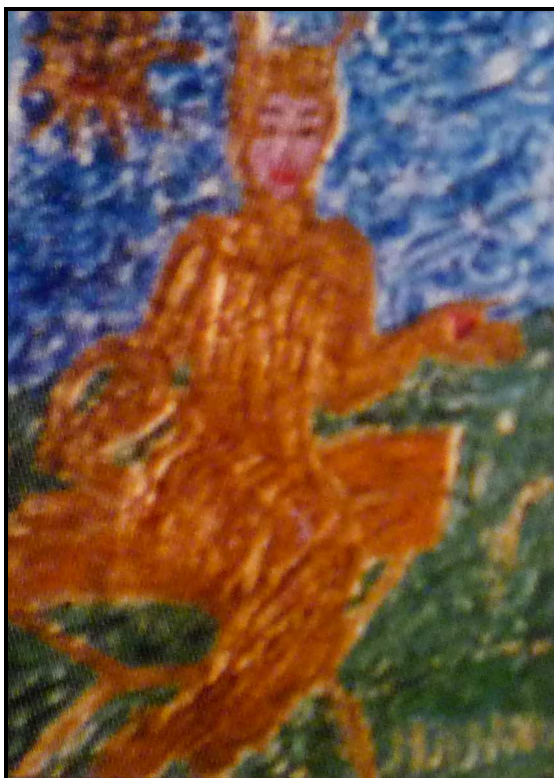
A lehetetlen jelenem
elveszi a hangom...

Házasság II.

... a félelem a jövőtől
pedig; a józan gondolatom.

Özvegység

A *Remény* a távoli
messzeségtől elhalt...
A Vágy
vajon meddig gyászolja?

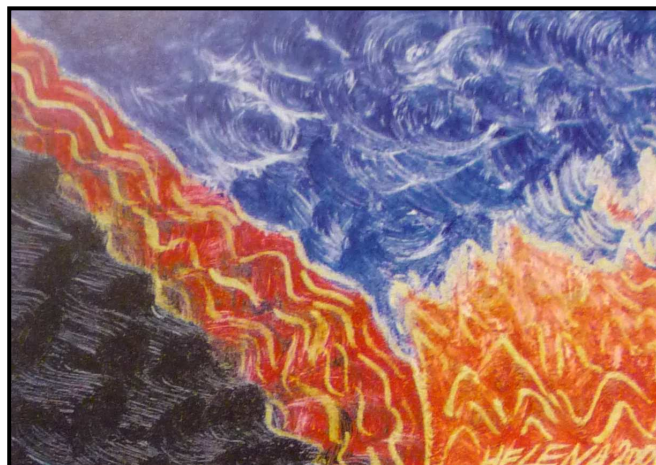
**N. PETŐ 'SZIGETHY ILONA:
UNOKÁIMNAK „NAGYIGÓ” I.**
olaj, arany, lakk, farost,

**N. PETŐ 'SZIGETHY ILONA:
UNOKÁIMNAK „NAGYIGÓ” II.**
olaj, arany, lakk, farost,

**N. PETŐ 'SZIGETHY ILONA:
S.KÉK-FEKETE-NARANCS-BORDÓ-ZÖL-
ARANY**
karton 10,5-16 cm, olaj

**N. PETŐ 'SZIGETHY ILONA:
KÉK-NARAC-S-BARNA-FEKETE-
ARANY, 15,5x21 cm karton, olaj**

**N. PETŐ 'SZIGETHY ILONA:
OKKER-NARAC-S-BARNA-BORDÓ-ZÖLD-
FEKETE-ARANY, 16x22 cm karton, olaj**

ILYÉS JÁNOS

Érettségi

– Ezekkel mi legyen? - emelte meg a kezében tornyosuló papírköteget padtársam és hű barátom, Barta Laci.

– Szerinted, amit nyolc év alatt nem tanultunk meg, három hét alatt bepótolhatjuk? – kérdeztem vissza.

– Nehéz ügy, a hó is leesik, mire átrágjuk magunkat ezen a paksamétán.

Tanácsstalanul néztük egymást.

– Két dolog lehetséges - szólaltam meg némi szünet után.

– Vezesd, elő ne kímélj!

– Bezárkózunk egy szobába és „magolunk”. A végére elfelejtjük azt a keveset is, ami ránk ragadt és lehet, idegorvosnál kötünk ki.

– Vagy?

– Evezős túrát szervezünk a Tiszán, felfrissülünk, és úgy vágunk neki a megpróbáltatásoknak.

– Több napos kirándulás nem megy, tudod. Apám miatt.

– Jó, akkor naponta feljövünk a vízről – egyeztem bele.

– Rendben, de hogy magyarázzam bronz barna színemet?

– Úgy. Te nagyokos, hogy megeteted Őseidet azzal, hogy nálunk, a kertünkben tanulunk.

– Zseniális ötlet – élénkült fel – még viszed valamire az életben.

– Nyalizásból ennyit, Te süketfajd.

– Siket, ha szabad kijavítanom, és a latin neve Tetrao Urogallus.

– Professzorom! Király vagy, egy percig sem szabad az agyadat tanulással erőltetni.

Táskánkba vágtuk a kiosztott érettségi tételeket és ezzel a problémánkat megoldottnak tekintettük.

Az érettségi szünet hamar elrepült. Néhány nap alatt lezajlottak az írásbeli megmérettetések és szóbeli vizsgára bocsáttattunk. Ez volt az embert és tudást próbáló igazi kihívás.

Összeszükült, kavargó gyomorral léptem a terembe. Szemben az ismerős tanárcok között, középen az érettségi biztosunk trónolt, főigazgatói titulussal. Szigorú, merev arccal nézett rám, ahogy elébe léptem.

– Húzzon egy tételt, jelölt úr - mutatott az előtte heverő irattartóra.

Százhuszas pulzusszámmal csippentettem fel egy félbe hajtott lapot és szétnyitottam. Hányinger szökött fel, amint belepillantottam.

– Mi a tétel? – kérdezte a sorsunkat eldöntő úr zordon tekintettel.

– II. József és kora – makogtam kihagyó lélegzettel.

– Amint felkészült, kezdje meg előadását – utasított.

Abba az állapotba kerültem, amikor – ahogy mondani szokás az ember azt sem tudja fiú-e vagy lány. Királyaink hosszú sorában ugyanis ez volt az egyetlen, akit nem szerettem, sőt kizártam tanulmányaimból, mert nem koronáztatta meg magát. Király korona nélkül? Ki hallott már ilyet? Milyen uralkodó az, akit az Isten adta nép kalapos királynak nevez? Még csak el sem olvastam a reá vonatkozó részt tankönyvünkben. Itt a vég, pánikoltam be. Gondolat nélküli hosszú másodpercek következtek a várakozás csendjében. Lázasan kerestem a megoldást, a kibúvót szorult helyzetemből. Mária Terézia az anyja –, ragyogott fel a fény. Jeles királynőnk, aki hosszú ideig uralkodott, nagyon szerettem, ahogy Ő is szerette – a monda szerint – az udvarában szolgáló szálas termetű magyar testőrök. Nincs mese –, döntöttem, megpróbálom.

Az első mondataim piros színt varázsoltak a főhelyen trónoló arcára és ezzel egy időben intőn emelte fel a kezét.

– De II. József nem követte anyja példáját – vágtam elébe tiltakozásának, és tovább folytattam királynőnk tevékenységének a felsorolását.

Második kísérlete, hogy elvágja a szóáradatot, már energikusabban indult, de ismét megelőztem.

– II. József eltért anyjának uralkodói irányvonalától – dobtam be – mire a figyelmeztető kéz lemondóan hanyatlott le.

Ekkor hajolt tanárom a magasabb tisztséget viselő kollegája füléhez és hosszasan sugdosni kezdett. Ennek eredményeként a felvilágosított arca visszanyerte eredeti színét, sőt még egy grimaszra sikeredett mosoly is átsuhant az arcán és most már érdeklődve hallgatta a katonaiskolák alapításáról, a Poroszok elleni háború borzalmait ecsetelő mondataimat. Utolsó szavaimat néma csend váltotta fel, majd az értékelésre és döntésre hivatott személy ültében előre dőlt, tekintetét rám szegezte és megszólalt:

— Fiatal, ember, itt és most nemcsak a tananyag számonkérése folyik, hanem az életre való felkészültség megállapítása is. Igaz, hogy Ön a

kihúzott tételből és arra vonatkozóan egy szót sem említett, de egyet bebizonyított. Nem ijedt meg a feladattól, bátran rögtönzött, ami az életre valóság csalhatatlan feltétele. Érettnak nyilvánítom, és abban a reményben bocsátom a nagybetűs életbe, hogy ott is ilyen talpraesetten állja meg a helyét.

Másnap

Már otthonosabban léptem a terembe. Igaz az idegeim még mindig „vitustáncot” jártak, de megnövekedett önbizalmammal néztem a következő feladat megoldása elé.

A „Céhrendszer kialakulása Magyarországon”. Erről kellett – a kihúzott tétel szerint – elkápráztatnom hallgatóságomat. Arról, hogy a tankönyvünk hogyan tárgyalja az anyagot, fogalmam sem volt. Viszont a céhekről, tagozódásukról, működésükről annyi mindent összeolvastam, hogy rövid gondolkodás után bátran belevágtam. Az első mondatom eleje, mely így hangzott:

– Megy a vándorlegény a poros országúton és egy falakkal megerősített város kapujához ér és bezörget -, megrökönyödést keltett. A jelen levő tanárok egymásra néztek, majd rám szegezték tekintetüket, mintha elmebeli állapotomat próbálnák felmérni. Ám mire mondandómat befejeztem –: a kapu öre leszólt:

– Ki vagy? Mit akarsz?

– Vándorló iparos legény vagyok, a céh-mestert, az Atyamestert keresem – hangzik fel a válasz –, s a megkönnyebbülés sóhaja szakadt ki a jelenlevőkből. Ezek után már érdeklődve hallgatták monológomat:

– A legényt a céh-mester elé vezették, aki alaposan kikérdezte. Megvizsgálta elbocsátó és ajánló levelét, amit messze földön állítottak ki. Ismertette a helyi törvényeket, befogadta legényei, a csizmadiák közé, házában adott szállást és ellátást, az akkori szokások szerint. Végezetül a gyilokjárdán felvezette a falakra, és megmutatta a helyet, ahol veszély esetén köteles állást foglalni. Azokban az időkben ugyanis minden céhnek — csizmadia, kötélverő, gyertyaöntő, szűrszabó, fegyverkovács, stb. – kötelessége volt a város védelmében részt venni.

Idők múlásával elkészítette a „segéd-remeket”, amit a szigorú bíráló bizottság el is fogadott. Közben a szerelem bimbója is virágba borult a mester leánya és az újdonsült segéd között, amit eljegyzéssel pecsételtek meg. A leendő após azonban kikötötte, hogy az esküvőt csak a „mesterremek” elkészülte után tarthatják meg.

Ennél a kijelentésnél a feszülten figyelők arcán megjelenő széles mosoly azt jelezte, hogy jó úton

haladok a kiteljesedés felé. Ezen felbátorodva rátettem még egy lapáttal és felszabadultan, gátlások nélkül folytattam. A szerelemnek azonban van egy törvényszerűsége, ami által idővel kínzó szenvedélybe csap át. Ez ösztönözte az újdonsült vőlegényt é nem utolsó sorban mátkája esdeklésére – hogy egybekelésük napját mielőbb megtarthassák. Ez a lelket és testet egyaránt igénybe vevő vágyakozás meg is hozta a gyümölcsét és rövidesen elkészült a mesterremek. Az Atya-mester kitett magáért és a lakodalomban a városka apraja-nagyja vidám mulatozással ünnepelte a fiatal pár nászát.

Évek teltek el, amikor felhő árnyékolta be a család békésen csordogáló, szorgalmas munkával eltöltött napjait. Az öregedő mester, a már megözvegyült após szemeit hályog lepte el, és már képtelen volt s suszterszéken görnyedve az árral, tüvel és fonallal bajlódni.

A céhben betöltött vezető szerepét még jó ideig megtartotta. Amikor azonban látása teljesen sötétségbe borult, oly annyira, hogy unokái vezetgették, ha néha-néha kimozdult otthonról, átadta tisztségét vejének az egykori vándorlegénynek.

– Befejezte? – törte meg a csendet biztosunk.

– Igen is, főigazgató úr. – húztam ki magam.

– Uram – szólalt meg némi tétovázás után. Akkor és ott Ő tisztelt meg először ezzel a megszólítással. – Érdeklődve hallgattam előadását. Való igaz, hogy nem a tananyagban szereplő adatokra hivatkozott, hanem egy színes és valójában a tárgyat némiképpen felölelő, talán még az életben is előfordulhatott, történetet hallottam. Árulja, el honnan szedte, mi volt a forrása?

– 1937-ben, az Erdélyi Szépíves Céh gondozásában megjelent egy 20 kötetes sorozat, erdélyi írók tollából. Az egyik kötet a nagyszebeni szászok Céhrendszerének kialakulását, szigorú munkarendjét ismerteti, abból merítettem.

– Szeret olvasni?

– Jelentem, második és harmadik koromban, az iskolai szünetben kiolvastam Jókai, Mikszáth és Móricz összes műveit.

– No, ez derék, meg is látszik. Látják, kollegák – fordult

tanáraink felé – íme a bizonyíték, mit jelent az olvasottság!

KOTASZEK HEDVIG

Mamika Szívem

Mamika Szívem
veled régen jártam
hajnalpiros réteken
holdserleges szőnyegen
veled jártam.

„Kendermagos úton
tarka tyúkom,
kendermagos úton
tova futok,
- egyedül -
hova futok?”

Mamika Szívem
most
csókokba tiltó
ölelésed mögül
riadt madár szállt
karomra,
héttornyos városra:
ablakok kinyílnak
madárfütty
csirrogó fecskeszó
- mesejő, mesejő -

„Kendermagos úton
tarka tyúkom,
kendermagos úton
tova futok
- egyedül -
hova futok?
Szélbe dőlt nádszál leng элем
szélbe tört nádszál kedvesért
leng a szél.”

Mamika Szívem
elvesztél, hiszen
itt kiáltoznak
karcsú tavaszestén
a bátor ölelések
- még utánad.

„Szédült király lánya
aranyos topánban
– szolgáidra várhatsz – !,,

csak néha rémült
dzsinnek hada
ráles az ágyadra
/idegen karokba tévedt
fehér álmodásban/
– reggel dideregve ébredsz.

„minden kis lépésért

minden botlásodért
egy
csillagos várat vesztesz
kincseidből.”

Porlepkék

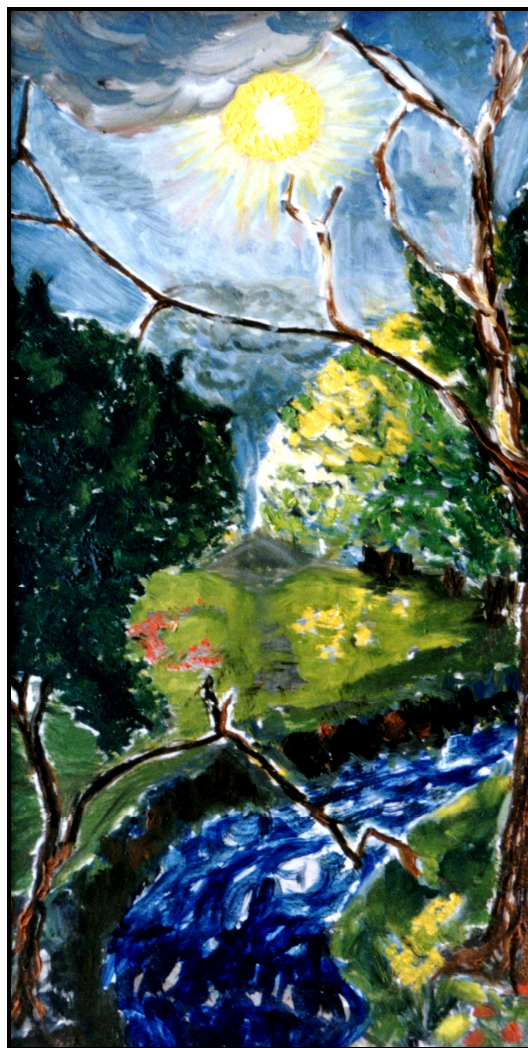
1. Lány közelben érnek újra
a kalászkok
sárgára ragyogtatja
a Nap
barna fejét a virágnak.
„mosolyomra újratámad
a szél”
2. Porlepkék cikáztak át.
egy pillanat csak
s visszaadják röptüket
a légnak
s visszadobják létüket
a Földnek.
„mosolyodra újratámad
a szél”
3. Égett-barna mezők cserélnek
illatot az ősszel
s ijedten belekap
egy-egy levél
a távozó nyárba.
„és mosolyunkra újratámad
a szél”
4. Ráterítéd értem
minden virágod a fákra, de
hulló szavakkal nyit
minden évben újra
az ősz,
s minden szavadban
bólogatva
hajolnak újra a fák.
5. Végigzenélte a szél
leveleit a nyárnak
s végigdalolta a nyár
üzenetét a szélnek
„de újratámad a szél
mosolyunkban”

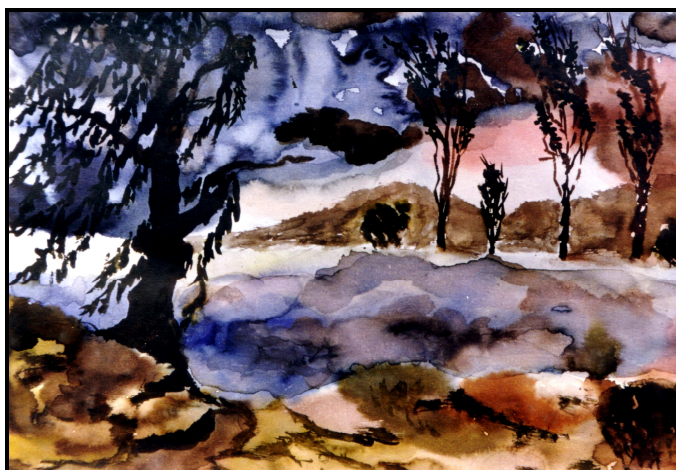
KOTASZEK HEDVIG: *Gesztenyevirág grafika*

KOTASZEK HEDVIG: *Írisz grafika*

KOTASZEK HEDVIG: *Varázsos éj olaj*

KOTASZEK HEDVIG: *Vihar akvarell*

BECSKEREKI IMRE gróf

Lidércek

Virágok között keresem léptedet,
elfeldett hangod halk szavát.
Sírhalomok között keresem helyemet,
mert nem fogad el ez a szép világ,
csodás világ.

Úttalan utakon keresem lakhelyem,
leomlott falak közt van az én szobám.
Mégfagyott álmaim a jéghideg télen,
mik szeret foszlanak, ha a tavasz elszáll,
ha elszáll a nyár.

Ezernyi félelem kínozza lelkemet,
melyek valóra válnak egymás után,
de mégis a holnap még reménnyel teljes,
mert hozhat még ezer csodát,
csak egy csodát.

Lillának

Életemben csak egy nőt szerettem,
álom volt csupán a létezés.
Az ébredés meggyilkolta az álmom,
nélküled értelmetlen ez alét.

Nem akarok én mást szeretni,
az élet túl fárasztó nekem.
Nem tudok már érted semmit tenni,
s ez a legkeserűbb kínzás énnekem.

Egyetlen lételem csak neked ajánlom,
mert vissza várlak minden percben én.
Szép szavakból tákolt imádságom
koszorúja elveszett remény.

Rövid életem íly keservesre fordult,
lelkem bánat virággal teli.
Üressé vált nappalom és éjem,
gyászba borult csillaggal teli.

Nincstelenségemben gazdagságom
az álomba szótt bús emlékezés.
Mert nem feledlek el én amig élek,
kedves szavad itt marad nekem.

Ha eljön...

Ha eljön a hajnal,
És vérrel festi az égre
Bíborvörös szép ruhád
S a felhők közözz
Mintha arcodat látnám.

Még álmodom egy percig,
De a hajnal rám köszönt.
Szép álmvilág,
A valóság rút közöny.

Szürkére festi arcom,
Nappalo robot, munka vár,
De újra eljön az éj,
És egy angyal rám talál.

Csak ezt a napot éljem túl,
Lelkem erős, vágyam hajt.
S ha újra eljönnél,
Bíbor éjben várlakmajd.

Üres hangokat játszom,
A régi kopott gitáron.
Unptt világomban
Csak azéletet várom.

Elvesztette mindent,
Amim sohasem volt
Egy angyal rám tzalált,
De az is csak álom volt.

B. KOVÁCS ILONA KATALIN

Nem vagyok jó

Nem vagyok jó neked
nem lehetek a tied!
Mert sorsom mostoha
és ver az Isten ostora.
Most nincs házam
ahová mehetnék veled.

Csak egy rozzant házam
és rongyos ruhám van.
Kopott kabátom
– ezt látod?
De minden kincsem
a gyermekem.

De elhagytak, becsaptak,
hazudtak nekem.
De majd megértenél engem,
de akkor késő lesz már.
Majd lesz erőm
munkálkodni a mezőn.

Én volnék aki fognám
a kezéd, simogatnám a fejed.
Dédelgetnélek, mint egy gyermeket;
kinek elveszett mindene
égyvilágon nem maradt semmije

Senkinek nem volt jó sohasem,
de rosszat sem tett azt hiszem,
én a kezem nyújtottam feléd,
de nem kellett neked.
Csak egy csalfa szerelem!

A szemed fényében éltem
amit jóvátennél kedvesem.
Mégis a szívedben félelem
így értelmetlen életem.
Így élnem nem lehet
összetörted a szívemet.

Az új élet

Egy új élet kezdődik,
jobb lesz, mint a régi.
Reménykedni, bízni,
igaz szívvel tovább menni.

Hisz nem állhatunk meg
az élet ösvényén haladva,
bár megpróbáltatások során
haladunk az Isten útján.

Jobbá tenni
újat alkotni.
De lehetetlent nem ismer
az ember.

Újra élek!

Ezt az éjszakát soha
nem felejttem el.
Millió kis koppanás
egy szívből jövő vallomás
és semmi más.

Nem valósult meg az álom,
amit még élek bánom.
Majd újra építem a váram
és lesz újra házam,
amiben megtalálom a boldogságom.

Azt álmodom
egy napon valór aváltom.
Az életem minden napján várom,
hogy visszatérjen bennem
az az álom.

Egy éjszakán

Goldvilágos éjjelen
mit álmodol kedvesem?
Gyögyvirágos éjjelen
virágozik a szerelem.
Ó, kedvesem, álmodj velem!

Mosolyogj rám kedvesem,
tiéd az életem,
neked adom mindnem.
Hall hát szerelmem,
ha jó a reggel csókot adj iziben!

SZALAY ANIKÓ

Baromfiudvar

Kukorékol a kakas,
Szép új napunk megvirradt.
Keljetek fel sorban, bátran,
Dolgotok van e világban!

Tyúknépség hát tollászkodik,
a magokat szedegeti,
szemétdombon kapirgál,
de csemegét nem talál.

Hernyó, kukac, giliszta,
mindannyian elbújtak?
Kukorikú, szedte-vette,
egyszer úgyis megkereslek!

Finom falat, hopp, most megvagy!
Tyúkjaimmal felkapkodlak!
Gyertek ide, mily csuda vár,
Begyünknek kész lakoma-tál!

Kot-kot-kot-kot-kotkodács!
Megtojtam, friss a tojás!
Langyos, meleg! Azon nyomban
gazdasszonyom kézbe fogja.

Szakajtóban addig gyűjti,
míg tyúkanyó meg nem kotlik.
S húsvét hétfő szép ünnepre
Pity-pity, csipog hús kis csirke!

Tavaszi erő

Verőfény, epedő sóhaj, millió vágy és vágy!
Könnyű szellő libeg, s rebben el tétován.
Bolyhos bokréták finom bársony-bokrokon:
Barka szelíden bomlik, s zöldül, zizzen a lomb.

Ébresztő! Csókot dob a langyos, tavaszi nap,
S lásd, beborítja földünket zuhatag-aranya.
És e pergő fényesőben fürge, zenélő patak
hajbain játszanak már a szivárvány-sugarak.

Éneklő madarak koncertje a kertben
lélekandalító, álmos kora reggel,
Míg pirkadatleány ügyes varázsecsetje
megfesti az eget halvány rózsaszínre.

Gyöngyharmat ring réti fűszálak hegyén,
Szárnyaló suhanás, boldog lebegés:
Felhők alatt vidám fecskeraj járja
cikázó táncát örömmel, ujjongással.

Mosolyt kap világunk, s illatos virágot,
Zengő erdőt, merész, színes álmot.
Ébredő tavasz, ábrándos kikelet,
Újult erődben van Isten gondos keze!

Kései áldás

Zsong a lomb, ezer bokor,
millió virág nyitja szirmait.
Méhecske dong, e perc öröm:
Tavasz van, édes mámor,
színes illattal teli!

Simít a fény, dalol az ég,
madárka röppen, szárny suhint.
Rikkant a föld, mindent köszön,
Magvakat bújtat, csírát dajkál,
Fűszálak rostján az élet kering.

Hangos a tó, fecsegni jó,
Koncertet ad: sás, nád, berek.
Ébred az ember, csodára éhes,
S magasztalja, áldja, amit TÖNKRETETT!

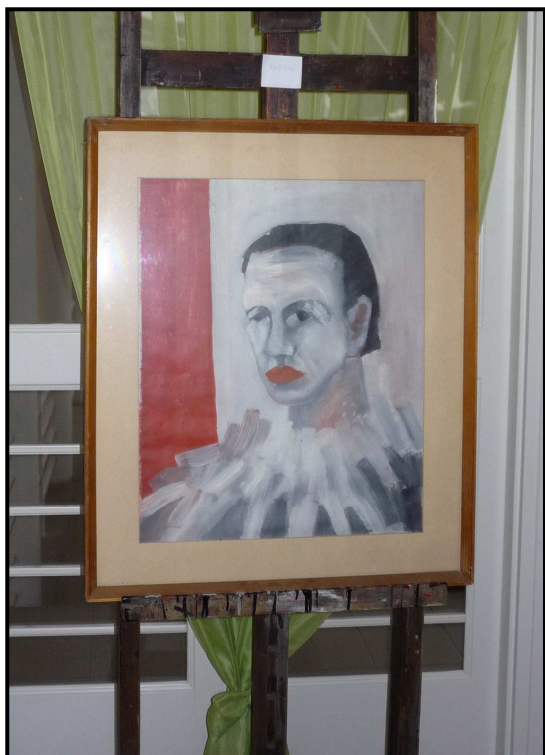
Feltámadás

Magadat adtad – megváltottál
Sodró szél, láthatatlan erő,
Keresztre feszített Igazság,
megrettent téled a gonosz miliő.

Dicső túlvilági fény övezett,
Felragyogott isteni hatalmad,
Elhoztad nekünk a szeretetet,
bűnben élőknek irgalmat.

Ernyedt tested harcolt a véggel,
Szomjas ajkad értünk remegett,
De tudtad, hogy a szenvedés kezdet,
egy készülő új világhoz az vezet.

Kíntól gyötörtén véres verejtéked,
Szűrő tövisek viruló lángköve,
a halállal szemben volt az ÉLET,
Feltámadtál, s az ember újjászületett!

BOR ISTVÁN IVÁN: Bohóc akvarell, a 2009-es AKIOSZ-kiállításon a művész festőállványán

BOR ISTVÁN IVÁN festménye, olaj, deszka, a 2009-es AKIOSZ-kiállításon

Ezt a képet az örökös a Hungária Általános Iskolának ajándékozta

**BOR ISTVÁN IVÁN: Zempléni táj (sorozat része)
olaj**

**BOR ISTVÁN IVÁN: Zempléni táj (sorozat része)
olaj**

**BOR ISTVÁN IVÁN: Zempléni táj (sorozat része)
olaj**

LÁNG EL PÉTER

Kali Yuga

*Narrátor: Krisna szerint a kor,
amelyben élünk, az emberiség
leg hanyatlóbb – lehet: legutolsó
korszaka.*

Refrén:

Hare Krisna! Hare Krisna!
(Kétségbeesett, könnyörgő fohász)
Krisna, Krisna! Hare, Hare!
Hare Rama! Hare Rama!
Rama, Rama! Hare, Hare!

1. Vers:

Szexturizmus, pornó, drogok,
hajléktalanok, koldusok,
adócsaló vagyonosok,
korrupt zsaruk, bérgyilkosok,
szex, szex, gyönyör, mámor, mámor,
harc, maffia, golyózápor,
erdőirtás, vízszennyezés,
profit, profit, mind, mind kevés,
testplasztika, tetoválás,
rasszizmus, halottgyalázás,
agresszió, terror, terror,
földönfutók, rabszolgasors,
politikusok szövege,
analfabéták tömege,
gyermek bántalmazása,
növekvő gyermekbűnözés,
Délien az éhség lázadása,
Északon gazdag fényűzés!

Refrén:

Hare Krisna! Hare Krisna!...
(Zaklatottságból megváltó harmónia)

2. Vers:

Választhatod az Életet:
szép családot, gyermekeket,
állj ellent a gyűlöletnek,
akit szeretsz, mind szeretnek,
fogadd el, hogy a másik más,

tiszteld, tiszteld anyád, apád,
az Életet, s tanárodat,
segítsd a rászorultakat,
szeresd, védj a Természetet!
Gyere, válaszd az Életet:
Menj, amerre Isten vezet!

Refrén:

Hare Krisna! Hare Krisna!...
(A jóság diadalának himnusza)

Narrátor:

*Gyere, válaszd az Életet:
Menj, amerre Isten vezet!*

Ébredj, Ember!

Ahogy hozzá nem értőként számolom, a Föld percenként 28 kilométeres sebességgel pörög a tengelye körül. Így: Suttó! Csoda, hogy túlsúlyos fejünk lévén – ami egónkat duzzasztja mérhetetlenül és viszont – nem tépünk ki a Kozmoszba űrszemétnek. A Nap körüli sebesség kalkulálásába és annak lehetséges hatásába már bele se fognék.

No és hogyan is állunk az ember által produkált változások sebességével? Kisebbe vagy épp nagyobb ebben az összehasonlításban? És milyen ütemben gyorsul? Észleljük egyáltalán, avagy tudomást sem veszünk róla?

Költői kérdések, de nekem van rá nagyon szubjektív válaszom: Észleljük, de nem veszünk róla tudomást. Még az a pár millió (?), aki úgy-ahogy észleli, sem veszi elég komolyan. Különben is, mi az a pár millió a közel hétmilliárdhoz képest.

Na és a világ hatalmai, a nemzetek vezetői?! Ők aztán végképp nem. Talán annak a piciny Csendes-óceáni szigetnek a felelős vezetője törődik vele, amelyet 1-2 éven belül el fog nyelni a tengerek folyamatosan emelkedő szintje.

A politikai vezetők, hol négy!, hol egyenesen öt! évre tervezhető hatalmuk birtokában csakis a „mai kocsmá”-ra

koncentrálják figyelmüket. Mit nekik a Világ, elég azzal törődni, hogy mi jut az asztalukra!

Hobót idézte pár hónapja a média, így: Magyarország a disznók és a nyulak hazája. Én elgondolkoztam rajta, melyik állatfajta is vagyok. Siralmas eredményre jutottam: mindkettő.

Hát Te, Barátom?! Biztatlak, gondold csak bele, hátha valami megnyugtatóbb eredményre jutsz!

A Szeretet így üzen Jézus szavával a Bibliában: „Legyetek hát tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes!” (Mt.5, 48.)

Ja, hogy úgy sem lehet, mert te csak emberből vagy?!

Meg amúgy is, kényelmetlen, mivel úgy kell kezdeni, hogy a tükör elé állsz és mélyen belenézel?!

Ne félj, a tükör nem az enyém vagy az övé vagy másé. Egyedül a tiéd! Nekünk is van, nekem is, neki is, másnak is. Én is szoktam használni az enyémet. Rémesen nagy tudású és összkomfortos, pizszokul félek belenézni és főleg látni magamat benne. Ám nagyon is tanulságos!

Egyszer azt látom benne, hogy kicsit sikerül betartanom az Élet Törvényét. Csak úgy lazán, fél kézzel, hogy ne nagyon kelljen minden nyavalyás kis hangyára meg csúszómászóra figyelnem. A kisebb fákról, bokrokról, a fűszálakról pláne nem is beszélve. Az Ő jogukról az Élethez. Meg a levegő molekuláéiról.

Aztán megpróbálkozom, hogy is állok a Szeretet Törvényével? Nem részletezném.

A legbelemenősebb kísérletem az Igazság Törvényével szokott lenni. Ritkán, hogy meg ne ártson. Ugyanis elég nehezen viselhető, mikor a tükör odarittyenti úgy óvatosan, a jobb háttérből vagy a balból, mert olyan is van, hogy „Csalsz!”

Ilyenkor rögtön eszembe jut, hogy hát „Meghalt Mátyás király, oda az Igazság.” És már fél évezrede! Akkor minek is cseszegetem én magam.

Hát még a Felelősség Törvénye! Azzal vannak a leggyilkosabb találkozásaim. Amióta olvastam Hobó mondatát, azóta eszem ágába sem jut erről kérdezni a tüköröm. Se tüntetni nem járok, mert ugyan kivel. Se kis lélekszámú – mert, ugye, kicsi nép vagyunk, néhány hete már tízmillió alatt – „nagygyűlésekre”, ahol kifejthetném a felelős álláspontomat. Ha lenne.

Elég nagy felelősség arra ügyelni, hogy főzés közben meg ne égessem a kezem.

Viszont imádom a Szabadság Törvényét. Úgy, ahogy van. Ezernyi terepét látom benne a saját szabadságomnak, s igyekszem is kiélni lehetőleg mindet. No, ebben nagyon hajtok a tökéletességre.

Ja, hogy másnak is van ez a szabadsága?! Mi közöm hozzá. Leben und leben lassen. Hagyjanak engem is élni.

Állítólag van ez a maya naptár meg a 2012. Erről már katasztrófa film is készült. Persze, miről nem. Annyit ötleteltünk már a világvégéről és sose következett be a mi életünkben.

A cunami, a haiti földrengés, földcsuszamlások, áradások, Kathrina hurrikán, Vezúv, pénzügyi és gazdasági világválság, világjárványok stb. mind kellő távolságban vannak tőlem vagy valahogy kitrúkközöm őket. Hál' Istennek.

Haitiról szólva, az azért roppant tanulságos, hogy miközben az ENSZ meg az USA is két hét elteltével küldött rendfenntartó alakulatokat, George Cluney-nak sikerült 5 nap, még egyszer mondom: ÖT NAP ALATT egy helyre trombitálnia az összes jelentős művészt egy jótékonyági estre. Kit a színpadra, kit a telefonok százához. És Julia Robertstől Jack Nicolsonig mindenki lelkesen telefonált boldog-boldogtalannal, órákon át, hogy pénzt gyűjtsön a szerencsétleneknek.

Hja, Ők Művészek!

HORVÁTH-HOITSY EDIT

Júdás kötele

Júdás fájalmát csak a kötél érti:
a durva kender nékem kegyelem.
A mellőzöttet minden, mint tövis, sérti —
s ha szertelen
sóvárgása és kielégítetlen
— mert így szerette:
féltékenyen és irigyen —,
a sértés már gyulladt kelés lesz,
és napról-napra s egyre jobban éget —
hát — ütni kell, s bár fáj az árulás,
hosszú megalkuvásnál nem fáj jobban.
Elárultam Őt — így jutottam
keserves kárpótláshoz —, ó, Uram!
Te, Mindentudó, hogy ne tudtad volna,
hogy Júdásod boldogtalan...?!
Hogy lábad nyomát is csókolta,
amíg Te azt a nyálasszájút,
azt a siheder, buta Jánost
becézted —, míg reám
alig esett egy pillantásod!
Pedig szívem ölelésedre vágyott!
Ó, anyai éjszakán
lestem én csöndes virrasztásod.
Atyáddal — mondhatatlan szépen —
beszéltél, és én elbűvölten néztem
édes arcod a föld-feletti fényben.
Ajkam kiszáradt, nyelvem leapadt,
és tűzgolyó lett fáradt két szemem.
Jaj, Istenem!
Ez a kötél itt egyedüli jóbarátom.
Szoríts, hurok! Csak várom, egyre várom,
hogy legyen végre vége!
Másé az Isten szövetsége,
hát szövetséget kötök most veled!
Szegény Júdás! Ezt a nevet
anya nem adja többé magzatának —,
viselni nem kívánja senki.
Én szerelmem!
érzem keresztedet
egész súlyával vállaimra esni!
Júdás nem most lett átkozott:
ő az volt már az anyaméhben...
Én tettem, mire rendeltettem —,
így követelte küldetésem!
Merthogy hiba nem csúszhatott
az isteni elrendelésbe:
eldöntött terv szerint

el is végeztem rút feladatomban,
s a Drága Test már ott függ a Kereszten...
Kötél! — Júdáshoz légy irgalmas,
te akitől oly sokan félnek —
de rettenetes csak az Isten!
Kérlek,
segítsd át ezt a nyomorultat
oda, hol szégyen, megbánás és
fájdalom sincsen...
Csak a magány — a végeérhetetlen...

RÉSZ SZERÉNT VALÓ

Nem vigasztalás, csak igazság,
egyszerű és kegyetlen irgalom;
mind, ki halandó, egyedül megyen,
ha halni kénytelen.
Egyedül — bárha seregestül.
Feloldhatatlan végmagány.
Nehéz felfogni ésszel
a Törvényt: egyenlő nem leszen
részeknek összessége az Egésszel...

A VÉN SZAPPHÓ

Nézd: a hajnal már csodafénnyel ékít
Parti sétányt: domb füve tarka bársony;
Nimfa szökken fel — sima teste fénylik
Reggeli frissen.

Hol vagy, Éden, hol? Tovatűnt a jókedv,
Sírba fonnyad, ím a szüzi szépség,
És a víg mámor, mit az élet ingyen
Szórt kosarából!

Én a sziklás szirt tetején merengek:
Várva-várok rád, kicsi, bűvös Ámor,
Hozzad el Sappho ifiúi kedvét:
Újra szeretni...

OSVÁTH IMRE

Hegyi párbeszéd

Kiültem a köves tetőre, nézni
messze tájat. Mellém telepedett az Úr,
s együtt gyönyörködtünk a világ egy sarkában.

Nézd Uram! Mint ragyog templomod
felett az ég, mint munkálkodnak
az emberek, szépítik édened kertjét.
Dolgoznak a rombolás ellen,
hogy szebb legyen, mit terveztél.

Érzed az ózondús levegőt,
mily tisztán ragyog az ég?
Vigyáz környezetére, nem szennyezi
mit tőled kapott, a földtekét.

Nézd a földművest, amint ballag
ekéje után. Fölsóhajt az égre,
köszöni kenyerét, az adományt.

A munkás, ki naponta izzaszt
kohót, hogy élhessen és munkájától
más is boldog legyen.

A gyermek, lásd, hogy tiszteli
szülőjét. S szorgalmával épít jövőt,
közben áld tégedet, a teremtőt.

Az idős, ki fáradtan, de nem
magányosan élvezi munkája
gyümölcsét, nyugodtan gondol
elmúlásra, s dicséri Istenét.

Öröm mind ezt látni fiam!

Menjünk közelebb.

Maradjunk Uram! Mert félek,
hogy mást látnál, mit
elképzelek én.

Emberi gyengeség

Mit ér a hatalmas erő
melyet az ember ural?

Mit ér az uralom, ha
szívben diadalt nem arat?

Ki szabja meg az élet határát?

Az, ki a halált egyetlen
igazsággá avatja, ki meggátolja
az uralkodók gonoszságát,
hogy véres fejjel porba hulljanak.

Ő számoltat el a világgal,
így adós senki nem marad.

A számonkérésnél a bűnösnek
halk szava sem marad.

Az ember éji sötétséget
világossággal elüzi azt.
Lelkéből származó gonosz
sötétséget, elüzni nem akar.
Az ember, a sztratoszférába repül,
célul, a holdra lépést kitűzi.
Saját bűneinek trágyadombján,
s embertársa elleni gaztetteit
átlépni nem meri.
Atomot játszi könnyedséggel
széthasít, de szívéből a rosszat
nem tudja kiirtani.
Lelkét gondviselőjéhez emelni
képtelen.

Gondolatok

Elmegyünk, kivágattatunk
a nagy mindenségből, mint szálfá,
a csemeték útjában állva.

Nap, mint nap vágja a halál
sorainkat. Mi marad utánunk?
Már csak fájdalom, s múltó emlék.

Az élet törvénye végrehajtva,
már születésünkkor a halál
belénk plántálva. Idő kérdése
csupán, meddig futhat az ember
az élet útján.

A világban uralkodó természeti
törvények szerint megmérettünk,
mert az ember porszem csupán
bármilyen magasan is van
a társadalom létrafokán.

Sorsa az elmúlás.

Életünkben sokszor elsiratjuk
magunkat, mert arra sem vagyunk
hajlandók, hogy elválasszuk
a rosszat s a jót.

Életünknek nincs mérlege,
nincs értéke és ezért nincs mértéke.
Sokszor csodára várunk a tett helyett,
pedig a csodavárás a legszomorúbb
elő ítélet.

Nincs ki az egészséget itt lent, létrehozza
csak belőle mindenki, a rész végrehajtója.

A szeretetet, mely képes a részt
egésszé tenni, és ez kapcsol össze
kicsit és nagyot.

„Mert rész szerint van bennünk
az ismeret, rész szerint a prófétálás”.

MÁNDOKI HALÁSZ ZSÓKA festménye

MÁNDOKI HALÁSZ ZSÓKA festménye

MÁNDOKI HALÁSZ ZSÓKA festménye

MÁNDOKI HALÁSZ ZSÓKA festménye

MÁNDOKI HALÁSZ ZSÓKA festménye

KLENCZNÉ FÖLDI IRÉN

Nagyszombat

A „holt-testű názáreti”
egy barlangban éjszakázott.
Holnap két „londiner-angyal”
követ gördít s lebbent gyolcsot.

Veronika kendőjében
s a lepelben Jézus arca –
ennyi maradt meg belőle
s a szívekben tanítása...

Kalandozik gondolatom.
A Bibliát „hímek” írták,
ők hozták a törvényeket,
mégis ők szegték meg szavát.

Kik a gyilkolást seregben
áldás alatt gyakorolták,
karddá tették a keresztet
mikor másik végét fogták!

Jézus ismertető-jele
egy hal, Ő kenyeret osztott.
Földi anyától született
és nő-tanítványa is volt...

...hol hím-elmélet csap össze,
el is pusztulnak a hímek!
Kinek jut eszébe, hogy NŐ
tartja fenn a világrendet?!

Mi lesz, ha a nő fellázad
és nem szül többé gyereket?
Honnan vesz az Isten sarat
mit nem fertőzött atom meg?

Honnan vesz tiszta levegőt,
mikor minden tele szmoggal?
Ki meri szembe-mondani:
– Magadnak rúgtál gólt, Uram!

Szabad akaratot adtál,
de ki akart megszületni?
...hiába lesz holnap Húsvét,
csak Fiad fog feltámadni ...

Elmegyek a szent-misére,
kiimádkozom magamat,
hazahívom estebédre,
áldja meg a családomat:

Maradjon itt egy-két hétig,
adjon tanácsot, hogy éljünk?
Nem vagyunk megrögzött rosszak,
bánjuk s újból elkövetjük...

Telinek látunk üresét
– a meglévőt nem becsüljük –,
kieszi a szánk a sajtot
mert már száraznak ítéljük.

Ha még bízol bennünk Uram,
ne hagyj elveszni oly gyorsan!
Csodaszép ez a földgolyó
csak teledugtuk aknával...

...és most nem tudjuk kiszedni...

Nincsen társam

Én nem tudom, mi a munka,
nem fáradtam el még soha:
hogya főztem, hogya varrtam,
földet ástam, vagy gazoltam,
ha számoltam, vagy ha írtam
– korán keltem, virrasztottam –,
csodálkoztam, ha pénzt kaptam:
csak játszottam, nem dolgoztam!

Pénzem tán van – társam nincsen,
elhagyott az én Szerelmem...
Sírdogálok éjjelente,
nem jön álom a szememre
s ha elalszom, felüvöltök
(rá-ébrednek a szomszédnők),
ha virrasztók, fejem fájdul,
kisétálnék a világbul...

Könnyű neked Egyke-Isten:
– uralkodó egyszemélyben –,
mit elképzelsz, megteheted,
lehelgeted a lelkeket,
nem siratsz meg soha senkit
– bár fiadat megfeszítik
feltámasztod s ott ül veled –,
embert veszejt áldó kezed!

Elvetted Őt, mindenemet,
elvesztettem az erőmet,
már nincs célom, nincs játékom,
nem ad reményt a Karácsony...
Belefúlok könnyeimbe
– az a kriptá, az ne lenne –...
Röghöz köt a mázsás bánat,
elepedek Klencz utánad!

SITKU RÓBERT

A valóság tanúja

Egyre tisztább már bennem,
hogyan nincs mit mondani.
S mint asszony, aki terhes,
és ki kell hordani,

hát írok és szülök, a
hallgatást tanulva –
és nem vagyok más, mint a
valóság tanúja.

Egyre tisztábban látom
a szürkeség okát;
fel kellett ismernem a
bölcset, az ostobát,

míg szétszagattott sokszor
vakságom gyanúja –
én nem vagyok más, mint a
valóság tanúja.

Egyre erőtlenebb már
a küzdelmek sora,
mert saját magát tépi
vérgőzös fogsora

annak, aki baját a másikba hazudja –
én nem vagyok más, mint a
valóság tanúja.

Egyre tisztább már bennem,
hogyan nincs mondani,
mint attól félni, vajon
ezt ki is mondta ki,

s vállalni vagy tagadni,
úgy, mint aki tudja –
én nem vagyok más, mint a
valóság tanúja.

Egyre nehezebb a csend,
míg halványul a zaj.
Mint halálraítélt, ki
már semmit nem akar,

s körülötte minden egy
déliháb hamuja —
én nem vagyok más, mint a
valóság tanúja.

Fehér zaj, fehér

Már megint egy fehér papírlap
les szemembe, karcogatja íriszem,
s pupillám szűkül, mintha fényt
öntöttek volna az arcomba.
Azt mondtad, irigyled a helyet,
ahol vagyok, a földek, a csendek sorát,
hogyan emberek nincsenek körülöttem,
igen, azt mondtad, jó lehet nekem.
Ha megválogathatnám, egy hegyet
raknék a közelbe, rá erdőt, sűrűt.,
és patak is folydogálna csendben –
a teljesség igénye nélkül. de...
És tudom, sokszor mondtad ezt a két
betűt, mintha vérszívó szegek lennének
testedben, s mintha ebbe a két betűbe
vádolnád bele minden megfeszítéset;
vádolnál, vagy hol szomorkásan álmodnál,
hol a bölcs fölényével elfogadnál, vagy
kimondanád, de olyan hangsúllyal,
mintha már csak egy hóhér állna mögöttem.

Beszélgetünk és nem látjuk egymást.
A költők gyakran csak a fejükben élnek;
ágyat és utat vetnek a papírlapon,
hogyan aztán azzal töröljék ki a seggüket.
De annyi minden a vers még
és annyi minden hamis, amit hiszünk róla;
talán az egyetlen tetten érhető mód
önmagunk becserkészésére – mert néha
nagy hazugság csak, színjáték, komédia;
akár egy templomi szertartás;
egy ostya, amit a pap leonanzált
és úgy ad a drága híveknek.

Mi nem vagyunk se pap, se ostya,
se lövellő spermium, sem templom,
hierarchia, térdre kényszerített kétely;
nem vagyunk azok, akiknek szava sincs,
mert tartalmuk már rég kiapadt;
és nem azok vagyunk, akik nem érzik,
az egész létezés inog a talpunk alatt.
Az a költő, aki sejtí. Ettől nehéz.
És azért könnyű, mert az egész nevetséges.

Már megint egy fehér papírlap
les szemembe. És vajon mi ment meg
tőle, és mi ment meg attól, amit írtam?
Ki ad bocsánatot azért, amit nem
követtem el? S mit tettem? Szerettem?
Vagy a sebeibe feszített sebein martam,
s nem tudtam, nem láttam
miként buggyan elő sugárzó vére?
Adjatok gyógyírt a szenvedélyre!
Lopjátok el a tollamat!

A tűz körül

Az egyiknek sok vagy,
a másiknak kevés.
A legtöbbször az szól,
ki fejbúbig penész.

Egy fekete réteg,
mi óvón takarja
és alóla folyton
ugyanazt szavalja.

És nem veszi észre,
hogyan kilóg a lóláb;
úgy védi a semmit,
mint kutya a csontját.

Az egyiknek kevés,
a másiknak sok vagy.
A legtöbbször az szól,
ki élve elrothad.

Amikben hiszek

kis-tücsök-ébredés
fájdalmas gyermeknevetés
hatalmas sírás-vizek
ezek, amikbe hiszek

sós könnyem iszom
ez a mai titkom
rakjunk valami ősi tüzet
legyen ez, amiben hiszek

táncoljuk körbe a máglyát
akár az autók a pályát
táncunkkal alkossunk vizet
legyen ez, amiben hiszek

A költő magánya

Csak tollal... csak tollal lehet
Keats fiatalon halt meg
a költő magányos
hisz költő ki magányos
magát hívja táncba önmaga
toll-sáncán

És belátható távlatokban
s azon kívül
a mindenség szerteágazó
gyökérzetében s a föld
felszínén a költő egyedül van

Ki a mindenséggel beszél
ki képes meglátni azt
nem lelheti benne helyét
hisz belőle árad
s benne – bármilyen gyönyör-kút
is fakad – izzik a sóvárgás
s a szomorúság önmagán túlra hajtja

Már gyermeki szemmel látható
hogyan kicsiny rész ő csak
a vándorok nem bújhatnak
magukba
s hogy önmaga határait jól
ismerje – bár ebbe törik olykor
a tolla bele – meg kell húznia
sokszor a ravaszt

Kívül mi kívülre árad
s belül mi belülre néz
Önmaga tükörképén a költő
a magányból merít
A tudatból ami akkor szítja
fel legjobban szívét
ha valakit szeretni mer

Gondolat

azt hisszük odaértünk de még
mindig úton vagyunk
fáradtan ösvényeket taposunk pedig
már oda is értünk
azt hisszük elégtünk pedig
még meg sem gyulladtunk
hörögve fuldoklunk pedig
a tenger mi vagyunk

V. HEGEDŰS ZSUZSA

Anyám álmaiban hazajár

Sötét a bánat, mely homlokod szántja;-
Anyám, mit tegyünk, hogy letöröljük könnyeidet?
Folyton ott bujkálsz az emlékek birodalmában,
Téged nem éltet az új környezet.
Szép vonásaidat redőkbe gyűri a kín;
jövőt temet a múlt, álmaiddal feldúlod a régi házat.
Egyre csak a Jákói-domb hívogat,
mióta odatemettük apámat.

Ne add fel még anyám!-
Ott a fejfák tövén meghal a gondolat.
Engedd, hogy utadat most mi egyengessük;
engedd, hogy ezen túl megoldjuk gondjaidat!
Tudjuk, születésed óta őrzi e tájék lépteidet,
s egy emberöltővel láncol magához, de lásd be:
gyökereid már elporladtak; a távolból
mi sem nyújthatunk segítő kezet.
Karinthy rég megírta:” nehéz átültetni a vén fát”,
de nem nézhetjük tétlenül, hogy vihar tördeli az ágát.

Ha eljő’ a vég: kívánságod szerint
őseinkkel, s az apánkkal egy sírban pihenhetsz.
Engedd, hogy addig mi dédelgessünk,
s a sok - sok szeretetből, amit tőled kaptunk,
visszaadjunk egy keveset!

Rejtjelekkel kódolva

Hitem néha porba hullt;-
mint magas Déva vára,
úgy épült reményem...
Hamvaiból kelt életre,
s Főnixként szállt a légben.
Majd dermesztő hideggel sújtva
karmos, fagyos szél tépte;-
jégpáncélba öltözött közönyben
vad, perzselő fuvallat érte.
Áldozati bárányul magamat
az épülő falak közé vetettem;
új köntösbe öltözött hitemmel
magasba röpitett lelkem.
Hogy meddig tartja bástyáit e vár,
nem tudhatom, de lásd:
Újhold születik az égen, s érzem:-
hogy a Napnak izzó parazsa,
újból a régi fénnel
ragyog fel nékem.

Hit

(Joseph Murphy: Válogatott esszék c. könyvére)

Tudatalattimban vannak még járatlan utak,
s ha felfedezhetné:- rácsodálkozna képzeletem,
hogy mennyi rejtély viaskodik egymással agyi ereimben.
Kána majd elkísér, hogy Galilea beteljesedjen!

(Kána: vágy; — Galilea: tudat)

Bugyuta vers

Botladozó rímek között
bukdácsolva szánt a toll a papíron.
Töltelékszavak garmadája csügg a sorok végén,
a „csakazértis” a rím kedvéért beírom; –
Úgymond, a nagyok is alkalmazzák, – ott ahol kell,
de ez mit számít ma már?
A közönség dallamra, ritmusra vár,
S ha döccen a szótagszám, művem eladom
szabadvers gyanánt. Tartalom sem számít,
csak a forma meglegyen, grillandoktól ékes –
köntösbe öltöztetem:- hogy illik rá,vagy sem, –
az engem nem érdekel; - csengő-bongó –
soraimmal nagyobb hatást érhetek el!
Elméletem senki meg nem döntheti;-
Karinthy hiába intett hajdan: így írtok ti!
Művemet megvédem, ha törik, ha szakad,
s hogy az utókor számára fenn marad-e,
az a jövő titka. Költő vagyok! – Mit bánom én
ha szavaimat a kritikus undorral issza.

Végezetül minden kétséget eloszlatok:-
nem rólam szólnak e viharverte sorok!

Felém jössz

Szavaid örömittasan rám simulnak,
Miközben a percek egyre csak múlnak.
Nőttön-nő, lelkemre fonódik a remény,
mint fába kapaszkodó kúszónövény.

Felém jössz te...

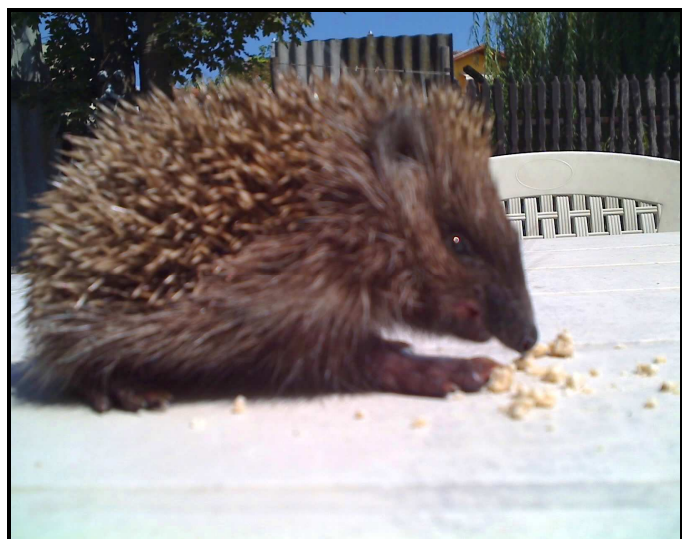
Hűsítő árnyékomba hajt perzselő vágyad,
ágkarjaimmal gyöngéden átfogom a vállad;-
lombkoronámmal oltalmazón betakarlak,
csókommal éltetem újra-és újra
szomjazó ajkad.

V. HEGEDŰS ZSUZSA: Tüskebőki szomjas fotó

Süni az avarban

V. HEGEDŰS ZSUZSA: Süni falatozik Fotó

Süni modellt ül

*V. HEGEDŰS ZSUZSA: Krókusz I
fotó*

V. HEGEDŰS ZSUZSA: Krókusz II fotó

FARKAS J. KATALIN

A hitedben való megnyugvás

Arra várok már rég, hogy most rám figyelj,
minden érzékszerveddel,
szükségem van Rád,
arra a hitre, amit a lelked nekem ad!
Tudom, hogy már titkon Te is vártad ezt a hívást,
a hited már percről percre erősödik,
és hirtelen elém állsz,
odaadok Neked mindent, amit csak kérsz,
és én csak egyet kérek Tőled,
a hitedben való megnyugvást.

Ha elhagynak a szavak

Mi van akkor, ha elhagynak a szavak,
mondanád, de ajkad néma marad,
a gondolat benned van, az érzés utat keres,
de ajkad nem nyílik beszédre,
a gondolatot így ki hallja meg?
Szenvedsz, mert átadnád...
aztán megadod magad,
és a kezedbe adják a megoldást.
A szavak helyett válassz mást,
ami az emberek felé kaput nyit,
amin Te mint egy bennfentes ki és be sétálsz.
Válassz bármit, ami a kezéd ügyébe kerül,
válaszd a zenét, válaszd a táncot, válaszd a színeket,
válaszd a papírt, a ceruzát, az ecsetet,
válaszd az érintésedet,
bármit, amivel a lelked a társaid előtt kifejezheted.

Valakinek szüksége van Rád

Megszólal benned egy hang,
először halkán, alig hallhatóan,
majd lágyan,
és végre már Te is hallod!
Az üzenet amit átad olyan meglepő,
hogy el se hiszed, ez megtörténhet veled,
az üzenet az...
valakinek szüksége van RÁD !!!
Ez lehet, hogy egy valaki,
de az is lehet, hogy több...
lehet, hogy sokkal több,
aki úgy érzi Te vagy az aki Neki fényt hozol,
akire bizton rábízhatja magát...
IGEN TE VAGY AZ !!!

Érdeemes volt minden fáradozás

Akkor is játszanod kell ha nincs közönség,
piszkosul fáj, hogy nincs közönség,
de akkor is add magad,
add és add, és harmadszor is csak add,
akármennyire fáj, hogy nincs kinek adnod magad,
a fájdalomba belesajdul minden izmod,
de tudd, hogy nincs más út,
adnod kell, így is magad,
lerogysz, és sírsz,
ó Uram, én mindent megtettem
hát mért nem kell az, amit adok,
mert az adásod fennebb való,
a közönség pedig nő, csak nő, és egyszer majd felnő,
és érti az adást, és akkor lesz maradás,
Te akkor tudod majd,
érdeemes volt minden fáradozás.

Inkább elfutnál

Inkább elfutnál,
mert nem látod a megoldást.
Volt már ilyen,
lerogysz, és körülnézel,
látja e valaki,
hogy megfutamodtál,
látszólag senki,
igen, Te is tudod,
hogy csak látszólag,
mert aki írja a sorsod történetét,
azt is látta, itt adnád fel,
lát mindent,
és tudja, ha feladod, elbuksz,
de Ő nem ezt a sorsot írja neked,
felnézel rá, hiszen te is tudod,
ott áll most is mögötted,
és kérded, hogy
ó mondd, mondd kérlek,
mit tegyek, ő nem mond semmit,
csak néz... és néz és...
a tekintetével átírja a történeted!

HALÁSZ ERZSÉBET

Mosolyhiány

Az eladó kislány olyan hálásan mosolygott, mikor visszanyújtottam a véletlenül levett újságot, mintha ez nem lenne a világ legtermészetesebb dolga. Az ajtóban – a trafikból kilépve – megragadta a karomat, hogy megállásra késztesen egy sok éve ismert vízszelőm, hogy: „ne rohanjon úgy, végre látok mosolygó nőt, és egyszerre kettőt, miért nem tudtam én egy ilyen asszonyt kifogni...”

Sorban állok, nézem a sok haláfáradt nőt, mikor egy férfihang így szól a henteshez: „ha nekem olyan feleségem lenne, aki ilyenkor vásárol, az utolsó pillanatban, úgy csapnám meg, hogy a Markó utcáig repülne. – Nehéz napom volt ma – mondja, hogy mutassa, ő nem akar ki. Rezzentelen arccal állunk, némán. A férfi hentes sem honorálja a „szellemességet”, még egy kínos heherészés sem hallatszott.

– Biztos voltam benn, hogy maga felhorkan – ért mellém a nagyon jól vasalt és jól táplált úr, egy üveg pezsgőt ölelve. – Provokálni akartam, mert feltűnt a mosolya, ahogy bejött. Hová tűnnek a mosolygó nők? – Talán pont oda, ahova a férfiak – válaszolnám, ha szóra méltatnám.

Akkor felvillant egy régi karácsony. Az első, amit a későbbi férjemmel töltöttem.

– Én nagyon nagy ajándékot kérek –, mondta akkor szinte félénk kis mosollyal. – Azt, hogy ne kelljen kipötyyenni, mindenféle külsőségek közt feszengeni, hanem csak ülünk le beszélgetni: az jelentse az ünnepet, és eszünk, ami akad otthon.

Csakhogy. Pár év múlva munkából támolyogtam haza, kezem-lábam remegett; az igazgató (nő) ajándékkönyveket válogatott velem a családjának, akikről természetesen semmit sem tudtam. Ő sem. Kérdésemre: Ó, minden érdeklő – de valami kifogás, ellenvetés minden esetben volt.

Az utcák már elnéptelenedtek, még elkaptam egy nyitott boltot és az utolsó villamost, hogy valamikor Kőbányáról Ferencvárosba hazaérjek. Az igazgató asszony hatalmas autóval, sofőrrel vitte már az ajándékkönyveket. Mikor elsuhant mellettem, ahogy a villamosra vártam a teli cekkerekkel, ő még nem tudta, hogy ezt még egyszer meg nem teheti velem.

– Hát Te hol voltál? – förmedt rám az akkor már férji státuszú párom, kedvenc tréningruhájában... – és mi lesz a finom ünnepi vacsora?

– Milyen vacsora? – nyögtem, talán még egy ostoba mosollyal is próbálkoztam...

De egyszer csak elszakadt a cérna, és ömlött a könnyem szakadatlanul. A durva ordítózásra mozdulatlanul álltam csak, majd feltéptem az ajtót és... majdnem fellöktem a két szomszéd férfiút, akik jóízűen hallgatóztak.

– Ez mégiscsak méltatlan, amit itt magával művelnek... Jöjjön velünk síelni – jópofáskodtak.

Csak rohantam le a lépcsőn, és rázott valami olyan fájdalmas zokogás, hogy meghalt hát minden emberi, összedőlt ott nekem minden.

És most az a túltáplált uraság azt kérdezi: hová tűntek a mosolygó nők...

Csak egy gyerek

„Jó szóval...”

Mikor elém ugrott, már sötétedet, nem láttam az arcát. Azt kérdezte hányóra, de oly módon, mintha felszólított volna: Pénzt, vagy életet! Akkor még nem gondoltam erre, automatikusan hámoztam ki a kabát és pulóver alól öreg óráim számlapját. Ványadt, fázós kis arcot láttam, ahogy felnéztem, egyik keze a zsebében, csak állt előttem... Mondom, nem biztos, hogy egészen pontos, és lépnék tovább... de akkor pár lépés távolságból felordít egy mutáló hang: „Csináld már!” A gyerek ellép előlem, arca elé kapja kezét (akit vertek gyerekkorában, ismeri a mozdulatot), és kiált: „Ezzel nem bírom... ezt nem bírom!”

Súlyos betegőtől jöttem, a konzílium ítélete járt a fejemben, hogy ...”csak valami csoda?” – kérdeztem. – Hát olyasmi – mondta az orvos félrenézve.

Később hallottam, hogy „gyerekbandák garázdálkodnak” azon a környéken; bicskával, bokszerral fenyegetőznek a majdnem sötét téren, mobiltelefont, pénzt követelnek... Akkor értettem meg, hogy a didergő, kinyúlt pulóveres 8 év körüli gyereknek a nagyobbik parancsára valamit rám kellett volna fogni (bicskát, bokszert?), amit ő „nem bírt”, bár tudta, hogy ezért verés jár.

– Ledöbbsent, hogy szépen szóltál hozzá – mondta rögtön a lányom, ahogy meséltem.

BODNÁR LÁSZLÓ

Hattyúdal

Fehér hattyú száll a vízre,
Mint a szívem szép szívedre.
Álomhabok közt merülve,
Párját hívja egyre-egyre.

Partról nézem és merengek,
Meghalok ha elveszejtlek.
Kecses hattyú, szüzi lélek,
Oly szelíd vagy, tünde gyermek.

Repülj égig, könnyű tested
Felhők szárnyán ellebeghet.
Vár ott reád napszerelmed,
Érted él csak ezt kell hinned.

Nincs már több könny, neved újra,
Nem borul köd az azúrra.
Minden perced Isten óvja,
Hazatérvén csillagokba.

Kéktenger látomás

Tekinteted ha messzeségbe ring,
Csak nézlek, míg az arcod felragyog.
Szívem a Föld, körötte Nap kering,
Oly kék a tenger s fodrozó habok.

Szemed sugára el-elrejtetik,
Egy könnycsepp néha, hogyha ráhajol.
De vágyad újra él és létezik,
Ha nyárnak csókja ajkadon dalol.

Remény felém csak tőled érkezik,
S e boldog érzés lelkemig hatol.
Ezernyi álmunk híven őrzetik,
Hisz Tőled én már el nem búcsúzom.

Csillaghullás

Szememből egy könnycsillag lehull,
Felejttem én az áldott perceket.
Messze vagy már és nem fogod kezem,
A nyári éjre éjsötét borult.

Szerelmed szép volt, mégis elfakult,
Lelkemben őrzöm hű emlékedet.

Hiába holdfény, álom, képzelet,
Szíved feledni oly gyorsan tanult.

Holnap ha lesz is, fájó még a múlt,
Míg dalba írom százszor a neved.
Az életem lásd így adtam neked,
De lángja lassan, csöndesen kihunyt.

A mennybolton már csillag nem vidul,
Mert látják gyászom, mely mindent temet.
Magányom fájó, súlyos bús lepel,
És nem ragyog fel többé vágyazúr.

Memoár szonett

Hiába telt el annyi év,
Örök emléked bennem él.
Szegény szívemben vágy ha kél,
Nem tud feledni semmiképp.

Ezernyi baljós, szörnyű érv,
Lelkem kísérti, hogyha fél.
Fülemben hangod ott zenél,
Felsejlő arcod tündekép.

Nem tudja más csak az ki ért,
E dalban lantom mit mesél,
Könnyem ha issza kósza szél.

Tán kérdeném, hogy mondd miért,
Elszállt az álom, vágykedély,
De ajkad néma s nem felel.

Emléktemető

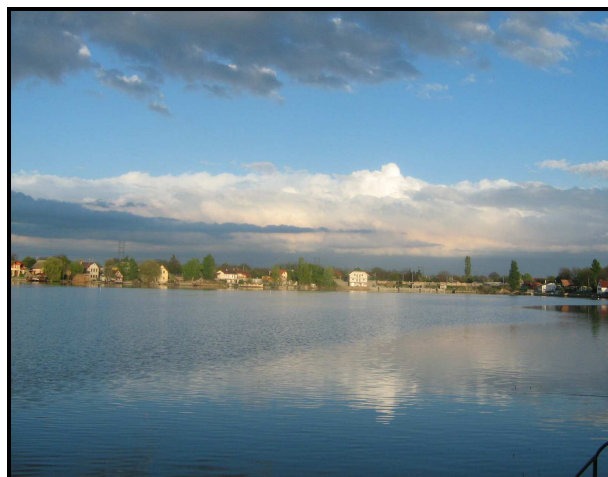
Emlékeim sírkövére
Írtam fel áldott, szép neved.
Bolond remény, dalba rejtve,
Mi vigaszom a sír felett.

Szerelmem ott lent a mélybe,
Holtan fekszik, békéje csend.
Szíved, szívem elfeledte,
Nem fáj többé és eltemet.

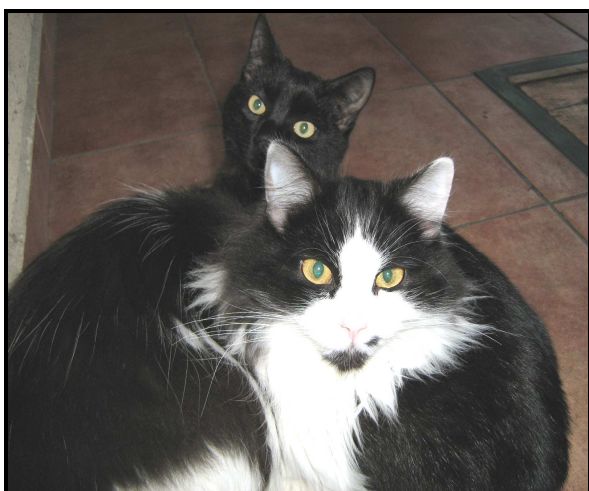
Könny sem hull már a keresztre,
Mit lelkem állított neked
Jön majdan a bánat enyhe,
Hitem, hited ha nem lehet!

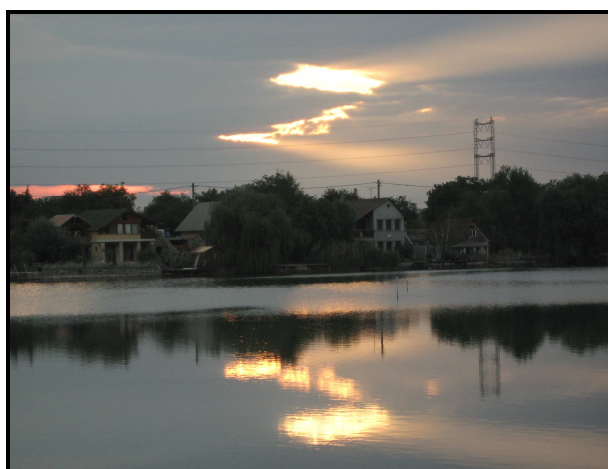
GY. FEIGE MÁRTA: Megértés fotó

GY. FEIGE MÁRTA: Vihar előtt fotó

GY. FEIGE MÁRTA: Szeretet: fotó

GY. FEIGE MÁRTA: Vihar I fotó

GY. FEIGE MÁRTA: Kéz ügyesség fotó

GY. FEIGE MÁRTA: Vihar II fotó

GY. FEIGE MÁRTA

Távol és közel

Repül az élet, mint röpke pillanat,
felkap, felemel, magával ragad,
letekintve láthatsz minden zezzugot,
röpít a távolba, hol ember járhatott.

Láthatsz innen mindent, rétet, vizet, hegyet,
százezer csodában gyönyörködhet szemed,
tarka virágerdő, rügyező fák, bokrok,
a látvány csodálatos, az emberek boldogok.

A földre ereszkedsz: a szél csendesedik,
minden eléd tárul, mikor szétnézel megint,
megütközve látod, hogy megcsalt a távol,
most másképp vélekedsz e való világról.

Szeméttel van hintve a rét ragyogó zöldje,
a patakok vize hordalékkal tele,
az emberek szemében fájdalom tört fénye,
mert látják, pusztul a táj, s ők teszik tönkre.

Sors

El-elgondolkodom:
Minden rendben volna?
Milyen ez az élet!
Minden oly tétova...

Azon gondolkodom,
mily véges az élet!
Rohannak a napok,
elmúlnak az évek.

Elsuhan az idő,
lépteim lassulnak,
kevesebb az erőm,
fénytelen a holnap.

Merengek a jövőn,
szárnyal a gondolat.
megered a könnyem.
Sírni tán még szabad!

Julika néni

Arról a szentmiséről tartottunk hazafelé, amelyet Keresztanyám húsz éve elhunyt édesanyja emlékére adatott. Hárman ültünk a kocsiban: Keresztanyám, Laci, az unokaöcsém és én. A templom áhítatos csöndje még a levegőben lengett, szótlanság, emlékeinkbe merülve néztük az utat, szívünkben nyugalommal. Ahogy a házunk közelébe értünk, már messziről láttam, hogy Topim, a kiskutyám igencsak türelmetlen; orrocskáját kidugta a

kerítés rácsán, s boldogan vakkantgatott jöttünkre. Persze, én is alig vártam, hogy viszontlássam őt.

Ekkor vettük észre a sovány kis öregasszonyt.

Nagyon elesettnek, tanácstalannak tűnt, céltalanul bóklászatott a járdán. Keresztanyám rögtön mondta, hogy biztosan eltévedt, mert nem ismerős, nem a környéken lakik. Megszólítottuk. Sem a nevét, sem a lakcímét nem tudta megmondani, hiába kérdeztük. Amikor lehajoltam hozzá, szemében kétségbeesést láttam. Kis cselhez folyamodtam; arra kértem, menjünk be együtt a házunkba, s ott beszéljünk tovább, mert a kiskutyám, már nagyon vár engem. A néni jött velem. Leültettük, enni, inni adtunk neki. Amint kicsit megnyugodott, beszélni kezdett. Kérdeztem erről-arról, s közben szép sorjában megtudtam tőle minden fontosat. Például, hogy Julika néninek hívják. Később a lánya nevét és a címét is megmondta. Rövid tanakodás után Keresztanyámmal és Lacival úgy döntöttünk, azonnal hazavisszük, hiszen a hozzátartozói biztosan kétségbeesetten keresik.

Rögtön kocsiba ültünk.

Alkonyodott, mire az utcába értünk. A néni által említett házáson azonban csak egy elhagyott épületet találtunk, lelakatolt kapuval. Látszott, hogy a ház lakatlan. De abban reménykedtünk, mégis csak a környéken lakhat valahol Julika néni, mert másképp honnan vette volna ezt a címet. Megkérdeztünk néhány járókelőt, de senki nem ismerte. Már kezdtük feladni, s keserűen arra gondoltunk, mégis csak be kell vinnünk a nénit a rendőrségre, bár ezt végképp nem akartuk.

Ekkor Julika néni arca hirtelen felderült, s az egyik házra mutatva felkiáltott: Itt lakom! Megkönnyebbülten fékeztem a ház előtt. Csengetésemre középkorú asszony dugta ki fejét az ablakon. Bizalmatlanul fogadta köszönésemet. Megkérdeztem tőle, nem hiányzik-e az édesanyja? Az övé ugyan nem, válaszolta, mert az ebéd óta benn pihen a szobájában. Kis rábeszélés után mégis megnézte az anyja szobáját, s mikor látta, hogy üres, rémülten rohant a kocsimhoz. Persze, az ő anyja volt Julika néni, aki kissé megszeppenve kuporgott az autóban. A lánya meglepetten, és csodálkozva csapta össze a kezét, s nem győzött hálálkodni, amiért pártfogásunkba vettük, és hazahoztuk az anyukáját, aki nem először kóborogott el otthonról. Észrevétlenül kiszökött a garázskapunál, s egész délután az utcán csatangolt. Rágondolni is rossz, mi történt volna, ha elüti egy autó, vagy ha a rendőrségen, esetleg valamelyik kórházban köt ki, ahonnan persze végül visszakérülhetett volna a családjához, de ki tudja mi mindenen ment volna addig keresztül.

Boldogok voltunk, hogy ilyen szerencsésen végződött Julika néni kalandja, és épségben hazajutott. Hazafelé menet a kocsiban egymás szavába vágva elevenítettük fel az eset részleteit, s mindhárman úgy éreztük, a Sors küldte utunkba Őt. Talán Isten akarta, hogy mi találjuk meg, mi vihessük haza, és éppen akkor, amikor a szentmiséről jövünk. S nem lehet véletlen az sem, hogy a Keresztanyám édesanyját, akire ezen a napon a szentmisével emlékeztünk, szintén Julikának hívták.

PROSSZER G. JÚLIA

Fényképalbum

Egy másik közös kép alá

(Giginek)

[HATVANAS – ciklusból]

...már Auóra csókjától
piroslik
Napkelet orcája,
ám
tovább lobog égő
szenvedélye
az ölelkező párnak...
A tüzes vér mámorosan
zubog
a kitágult erekben;-
-szél sóhajt halkan-
s egy szárcsa rikolt
távol a berekben.

Nem csitul a vágy
a tavaszi
füzek barkás sátra alatt...

...aztán puha köntösét felöltve
lassan
a bíborló alkony is
aludni tért,
de ébren marad, s lobogva
tovább ég
füzek barkás sátra alatt
egy
igazi vágy,
s egy
legendás szenvedély.

Utoljára

[HATVANAS –ciklusból]

Néked most már sírnod
sohasem kell,
mert
szíved elé térdelt lázas,

kicsi szívem
– még egyszer – utoljára:
Gyönyörű gyötrelmem!
S én reszketőn, forró
tenyerembe
veszem
s becézem gyöngéden
angyali szelíden,
jaj, de nagyon
szépen
– még egyszer – utoljára:
utolsó szerelmem!
És
már
együtt sétálunk
öröktől-örökre
a
barkás
tavaszi
réteken,
ahol
nárcisz illatú erős szél
kócolja
megőszült fürtjeimet.

„Húsz év múlva”

(Barátnőm, Zsóci névnapjára)

Túl innen-
szárnyas éveken-
vagyok Neked,
s Te vagy nekem
– híd köztünk szeretet é

Rád gondolok,
s Te gondolsz rám; –
fontos minden biztatás
az éter hullámain át
– lélek adta kézfogás –

Túl, s még innen,
szárnyas éveken
nem a kezdetekre
kérdetek
– jövőbe néz két szemem –

Bár volt, hogy fájtam,
s fájtál Te is,
meggyötörtek szeszélyeink

ám barátságunk erős fája
szilárdan áll talajába'!

Húsz esztendő!
Sok, vagy kevés...
Huszonkettő!
Emlékszel még?....

Szeretetből sosincs elég, hát
adjon hozzá mindig
az ég!

Öröktől-örökig

(Egy „szentségtörő” Vízöntő vallomása)

[HATVANAS –ciklusból]

Valahol, nagyon-nagyon mélyen –, tudatalattim egyik lezárt rekeszében; – az idők valamikori kezdetétől, ameddig nem lesz vége: – Te vagy bennem a szerelem, te vagy bennem a testi vágy megtestesítője. –És Te maradsz! Csillagokról csillagokra ragadhat (és ragad) édes-bús szenvedélyem s átélem a gyönyör ezeregyféle (megszámlálhatatlan) változatát.

Mégsem ad egyik sem olyan elemi erejű felolvadást, mint kráter-öled vulkántüze; – úsznak bennem Déli- Sarkkörök monumentális jégtáblái; – Észak jégmezői roppannak bele kicsiny „vízöntőségem” aprócska tavába és daloló csobogóiba –, ölelkéseink alatt. Volnék csak harmat, kietlen földrészeket öntözhetnék –, lennék csak csepp, tengermélységek feszülnének parányiségomban –, mégis. Tekintetedre.

Én így SZERETLEK.

Valahol, nagyon-nagyon mélyen, tudatalattim legmélyebb rejtekében, az idő egykori kezdetétől, ameddig tarthat, Te vagy bennem a fájdalom, Te vagy bennem a „könnyek kútja”–

és Te maradsz. Népek és nemzetek tömérdek kínja állhat útjelző–táblaként, országokat rengethet meg a Teremtő- és Pusztító Erő, amerre elhaladok e földi létezés kalandos bolyongásai során (átélve megannyi sérelmet) akarva – vagy akaratlan okozva éppen a fájdalmat, hisz ez a tény mit sem csökkent, vagy növeli magát „az érzés súlyát” ellentétben azzal a fájdalommal, amely kimondhatatlan és leírhatatlan –, mert Belőled fakad és Belőled árad, de engem oly gyöngévé, kiszolgáltatottá tesz, mint amilyen gyöngeséget és kiszolgáltatottságot ősz- katolikus hitem szerint – csak egy szopós bárány érezhetett az áldozati késen megvillanó hideg fény láttán. Könnyeim megerednek, kiapadhatatlan forrásuk a „könnyek kútja”: – Te magad vagy. Lehetnék bár hideg táj, buja és vadregényes sziget az óceánon bárhol, könnyeim sós árja kiölné a drága életet a növény gyökerei közül: – lennék csak üstökös, sötétben; – sívítva zuhannék a végtelen űr mélyére. Tekintetedből.

Én így SIRATLAK.

KRAUSZ ISTVÁN

Felfedező utak

Mekkora ez a nagyvilág!
Nagyobb, mint száz kíváncsiság.
De egy nap újból elpereg:
Már félálomban szendereg.

Párnájában a tollpihék
Is boldogok, mert az övék
Hajának tiszta illata,
Mikor eljön az éjszaka.

Mikor lehajtja kis fejét,
Az álommanók friss tejét
Ízlelgeti szép csendesen.
Gondtalan álmok közt pihen.

Talán most arról álmodik,
Felébredéstől estelig
Anya oltalmában vígan
Új utat jár be úntalan.

Egy éve még!

Egy éve még a csillagok között
Tündököltél a mindenség fölött.
Egy éve már miénk a fényed
És szeretnénk követni téged!

Egyik kézből másikba szállva
Hol jársz, milyen álomvilágba?
Még nem beszélsz, de máris feleselsz,
Nem kérsz talán, bár mindent követelsz!

Meg is kapod, csak nyújtsad kis kezed!
Amit elbír a boldog képzelet,
Mind a tiéd, hisz nincs határa,

A szeretetnek nincsen ára!
Értéke van, mely mindennel felér,
Csak követelj azért a mindenért!

Hogy múlnak a napok!

Szemednek kéklő tengerében
Már ott bújik meg a jövő.
De mért is lenne meglepő

Ha a tündéri arcod nézem!

Értelmed szép tekintetében:
Ha én vagyok a kérdező
És másnak nem is érthető:
Kimondatlan válaszod értem.

Beszélsz hozzám és felnevensz,
Felém gurul a kacagásod.
Apró kezeddal integetsz,

S ha nincs is róla tudomásod,
Érzed, látod, hogy itt vagyok,
Mert a lelkem veled ragyog!

Léna, Léna!

Alig múltál még el két hónapos,
Már méltán központja vagy a családnak!
Jó szüleid ugrásra késze állnak,
Arcukon angyali mámor lakoz.

A csendet megosztó gondolatok
Kiságyacskád körül oly némán járnak
Mint méla szellemek. Zaj nélkül várnak,
S hogy téged néznek, nagyon boldogok.

Álmodat édesded mosoly kíséri,
Veled szenderegnek a plüssbabák.
Tekintetével hűvösen szemléli.

S örzi egy lehajló diófaág,
Árnyékot vetve a hálószobádra.
Talán az édes ébredésed várja.

Mindenek előtt!

Hát üdvözöllek gyönyörű világ!
Tisztelettel én Léna itt vagyok.
Azért jöttem, hogy örködjek reád
És hogy veled töltsék sok szép napot.

Hódolatom Isten és emberé,
S ami összeköt minden életet!
Az én kis szívem hogyan féltene
A leghatalmasabb természetet!

Kísérjen mindent olyan nyugalom,
Ami körülvett kilenc hónapig.
Csend, béke és feltétlen bizalom

Édesanyám szerető trónjain.

Méhét, szívét és féltő szellemét
Emelte trónra a ragaszkodás,
S míg ösztöne csiszolta jellemét,
Megvalósult a nagy találkozás.

Nem kívánhat ember nagyobb csodát
A pillanatnál, mely ott átölel,
Nincs harc, amivel nemesebb csatát
Egy tartalmas életre dönthet el!
VÁRUNK RÁD

A tavasz dalba foglalta neved
Szimfóniái zsonganak körül,
Már minden várja drága jöttödöt
Érkezésednek itt minden örül.

Az éjszakák is téged sejtjenek,
Lemenő nap, a hold, a csillagok,
A fák, folyók, a fényes kikelet
És a szikrázó meleg nappalok.

Üdvözlésedre nyílik az akác,
A kert virága mind neked virul,
Édes illatával bókol a hárs
És sok szerény gyümölcs belepirul.

Az illúzió akkor sem hamis,
Ha megtörténne ez mind nélküled
Pici Léna, mert igaz százszor is,
Hisz édesanyád így érez veled!

A díjazott

Mikor a babért neked osztják
Cserébe a lelked kifosztják.
Majd te kapod meg a földjät,
A hátadból hasított szíjat.
Ne félj, hogy netán elhalasztják!
Bátran a nyakadba akasztják,
Mít lehámoztak a versedért.
Az történt csak, hogy helyet cserélt.
Ezentúl ott hordod a koncot,
Ahol a kutya a koloncot.
Ne zavarja a büszkeséged,
Hidd el, ez még jól is áll neked!

A jó bornak....!

Üvegkancsóban csillogott a bor,
Miként a te szemed valamikor.
De opálóssá vált a kéknyelű,
Már nem jött a borúra szép derű.

Haragra gerjedt az ég köntöse,
Dúlt-fúlt, tombolt, ahogy még sohase.
Roppant dühében mi mást tehetett?
Kapta magát és elpityeredett.

A kenyér

Egy kis falatja még a számban rémlett,
Ízlelőbimbóm nyelte mámorát
És láttam is az éhezők sorát.
Szép, bús szemükben szomorúság fénylett.

Kicsik voltunk és rejtély volt a képlet.
Ha a szomszédék ettek odaát,
Mi mért nem kaptunk soha vacsorát?
És villany helyett csak a gyomrunk égett!

Ma megrónak, hogy hamisak a vádak.
Szép volt a múlt és még szebb a jövő.
Új nemzedékek új utakon járnak!

Egyáltalán, ha lesz beérkező!
S ha célba ér, bár célja túl merész,
Előre lát, de vissza sose néz.

Bezárt szemmel

Nem látom már a napvilágot
Mióta bezárt szemmel élek,
Nem lelek nyugtot, boldogságot
Köröttem kihunytak a fények.

Nem vágyom már a társaságba,
Ahol a szellem gúzsba kötve
Viaskodik egy szál magába',
S megalkudott tán mindörökre.

SZENDY CSABA: Telč este fotó

SZENDY CSABA: Telč napóra a kastélyban fotó

SZENDY CSABA: Svej kocsmá részlet Telč fotó

**Dél-Csehország Telč.
Telč főtere a világörökség része.*

SZENDY CSABA: Telč fotó

SZENDY CSABA: Telč fotó

SZENDY CSABA: Telč fotó

JUHÁSZ FERENC

Pipacsok a pokol fölött

Éposz szonettek

1995–1996

(részletek)

5.

Mint méhész-fejen méhből köcsög-boglya,
nyüzsögve, sírva, lánc-sisakként folyva,
élő bundaként koponyát bevonva:
vállig csorgó hártya-kitin-szór-csuklya:

fejemen a csillagos éjszakából
hasamig-ing fényraj-búvárgömb lángol,
mozog, lüktet, ráng, zár szkafander-súlllyal:
fej-hajzat, arc-hajzat harag-haranggal.

Rád gondolok és nem látlak a földben.
Vak vagyok a csillag-bevonat tüztől.
Hogy cipeltelek szívben, hátan, ölben!

Megváltottak az eredendő büntől:
mondják, akik hisznek a megváltásban.
Önmagadból virágozz ki, ne másban!

6.

Ne üssétek a halottat haraggal,
mint árnyék-szekeret húzó árny-lovat.
Ott az éjszakában nincs sose hajnal.
A kocsi összetört, a ló elrohadt.

Az a halott már kenyerét nem sózza,
poharában féreg-hab, mítosz-romlás.
Sír, mint vasfogsor-csapdában a róka,
róka-sikolya vértajték-vicsorgás.

Jajgat a Földgolyóban, mintha élne,
légy szem-dülledéssel néz a bent-éjre:
mint kristálygombostűk gomba-gömbcsokra.

Mintha volna szeme! Köd-ikra föld-vak!
Harag, föltámasztás-düh minek annak
aki tükröm volt s robbant szilánkokra.

7.

Te tudtad ki volt az az előtted-halott,
aki mint térdnyereg zöld forgónál letört
tű-lábszárú sáska bicegve ballagott,
megdőlt háromszögként potrohát cipelve.

Here-gubacsig fém-állvány pánt-csizmában
egyik láb s a másik csókjától szép a föld.
Cellás szem a sírban mennybolt-kék ruhában:
mintha lépesméz kék darázst ünnepelne.

Tegnapelőtt nála, tegnap nálad voltam
másik temetőben, magány-lángözönben,
pókként hálót szöve két sír közti csöndre.

Rózsáim, fehérek!, Jézus mellseb-könnye!
S most ülök kozmikus csillagbörtönömben:
úrben égitest-rab. Vétlen. Kiraboltan.

8.

Mint héjházából kitépett csiga:
vér, testtakony, ideghajzat, redő,
négy csőszem-gombatorony-pálcika:
puha, vak recés hab a temető.

Az égi vízgőz holt tükörmása.
S vért sír a csíkos mészbőr-kürttekerics,
mint havi tisztulás nő-nyílása.
S az idő, mintha kereplőt tekersz.

Kelepel a csönd, akár a gólya.
Az egy lábú úr tolltakarója
kék, fekete, fényköd tűz-salakból.

Halott itt minden. Vagy meghalni fog.
Bűn-terhem szív-zsák véreként forog:
egyik szeme menny, a másik pokol.

KASKÖTŐ ISTVÁN

Az öreg Joe, mint divat tanácsadó

Minden délután, úgy két óra felé az öreg bejelenti, hogy ledül egy kicsit. Nem szundizik, nem alszik, nem sziesztázik... ledül. A ledülés abból áll, hogy lefekszik a nappaliban a szőfára, hanyatt, keresztberakott lábakkal, keze a hasán összekulcsolva és becsukja a szemét.

Meditál.

Mélyen. Olyan mélyen, hogy még horkol is hozzá.

A testi épségét kockáztatja az, aki ilyenkor arra vetemedik, hogy megzavarja. Néhány Jehovás, meg házaló ügynök a tanú rá.

Most is, valaki figyelmen kívül hagyva a figyelmeztető táblácskát az ajtó mellett – miszerint hívatlan vendégnek le is út, fel is út... újra meg újra nyomkodja a csengőt, sőt még dörömböl is az ajtón.

Az öreg, mint a fuldokló, aki a felszínre bukkanva levegő után kapkod, egy pillanatra azt sem tudja hol van, majd az újabb kopogásra magához tér. Feltápaszkodik és szapora átkozódások kíséretében az ajtóhoz tántorog.

– Mi az öreg isten... rántja fel az ajtót, készen, hogy behúzzon egyet a mennyei hírmondónak, mikor szembe találja magát a szomszédal.

– Wilson! Elment az esze? Tűz van, vagy itt a világ vége?

– Joe! – próbál Dan egy békítő hangot megütni – van egy problémám.

– Magának több, mint egy problémája van. Kezdjük azzal, hogy bocsánatot kell kérjen, hogy felzavart. Kettő, hogy milyen gyorsan tud átfutni a másik oldalra...

– Ne papoljon... – tolja félre az öreget, belép a házba és ledobja magát az első útba eső ülő alkalmatosságra. – A fiam nősül.

– Azt már mondta. Harmadszor nősül. Azért kell engem felzavarni? Nyugodjon bele... vagy irigykedik?

– Mi lenne, ha végig hallgatna, okos megjegyzései nélkül. Szombaton lesz az esküvő és nincs mit felvegyek.

– Na, ez úgy hangzik, mint egy elhanyagolt feleség panasza...

– Nem viccelek, kihíztam az egyetlen öltönyömet, be se tudom gombolni a nadrágot. Emma szerint venni kell egy új öltönyt... és maga kell, hogy segítsen.

– Én? Húsz éve vettem az utolsó inget, ami a komoly ruházkodást illeti, mért nem megy magával a felesége?

– Azt mondta, hogy a maga ízlésébe megbízik.

– Divat konzultációért száz dollárt kérek óránként...

– Majd nem mondtam, micsoda százat... Jön, vagy kérvényt kell benyújtjak?

– Most?

– Ja, máris...

– Várjon, ürítenem kell – s elvonult a fürdőszobába. Már régen megtanulta, hogy hosszabb távollét az otthoni bázistól, problémát okozhat, jobb ha elintézi indulás előtt, mint szorongva keresgélni egy nyilvános alkalmatosságot. Kis hidegvízzel felfrissítette az arcát, megfésülködött,

bejelentette Málinak, hogy Wilsonnal megy vásárolni. Még megcirógatta a macskát, biztosította, hogy hamarosan visszatér – a macska persze rá se hederített – és mindezek után, most már ébren kikocogott a szomszéd után.

Wilson a kis Cloenak gügyögött, a kislányka úgy tizennégy–tizenöt hónapos, a szomszéd Sammy és Mary Lou közös munkálkodásának az eredménye.

– Hát nem csodálatos? – állapította meg lelkesen Dan, ahogy beszálltak a kocsiba. – Alig látszik ki a földből, tegnap még sehol se volt, most meg egy szabályos ember, keze, lába, járni is tud és azt mondta, hogy attja, attja...

– Emlékszem, – szakította félbe az öreg – mikor Mary Lou megvette a házat, beszélgettünk és én kérdeztem tőle, hogy vajon minek egy magányos nőnek a nagy ház... Ez volt három éve, már akkor határozottan kijelentette, egy éven belül férjhez fog menni, hogy kihez, azt még nem tudja és hogy ő gyereket akar... lesz, ami lesz, múlik az idő felette, ketyeg a biológiai vekker. Ajánlkoztam is én rögtön, elvégre is mire való egy jó szomszéd, hogy majd én....

– Maga?

– Mért ne, nem néz maga ki belőlem egy gyereket...? Chaplin is hetven valahány volt...

– Ne hülyéskedjen, maga nős.

– Na és, nem hallott maga a többnejűségről?

– Úgy tudom a bigámia törvényellenes.

– Látszik, hogy milyen keveset tud az életről. Óriási különbség van bigámia és többnejűség... poligámia között. Bigámia, mikor a nők nem tudnak egymásról, a poligámia ellenben egy nagy boldog család. Az asszonyok békességben együttműködnek és mentesítik a férjet a minden fárasztó munkától. Jól felfogott önérdékből.

– Ez egy nagy marhaság. Szerintem hívja akár minek az is illegális.

– Az attól is függ, hogy hol van. Például, British Columbiában van egy nagy falu, ott mindenki többnejű és a hatóságok semmit se tehetnek ellene.

– Hogy, hogy...?

– Vallásszabadság. Azt állítják, hogy ez az ő vallásuk, miszerint egy férfinak több asszonyt tartani istennek tetsző dolog.

Ezen aztán még Wilson is elgondolkozott, bár ő nem volt vallásos, de bizonyos körülmények között talán hajlandó is lenne megtérni. Hogy Emmának mi véleménye lenne az ötlettel kapcsolatban, eszébe se jutott. Már majdnem a shopping centerhez értek, mikor megszólalt.

– Egyet nem értek, – szögezte a kérdést az öregnek – honnan van annyi nő?

– Látja, arra már én is gondoltam. Csak egy magyarázat lehet. Amelyik ürge nem bírja a strapát, azt kipaterolják a faluból és aztán osztoznak az asszonyokon.

– Ja! Az lehet. Mond valamit...

Ebben maradtak.

Az öreg leparkolt, közel az egyik bejáratához, hogy ne kelljen sokat gyalogolnia és kiharcolta Wilsont a kocsiból.

– Tudja egyáltalán, hogy hova megyünk? – kérdezte, csakhogy mondjon valamit.

– Bízsa csak rám, ismerem én a dörgést.

– Ja, mint a barack...

– Wilson, ha még egyszer előhozakodik a barack ügygel, nem állok szóba magával.

– Az lesz az életem legszebb napja.

– És mit fog csinálni nélkülem. Hee? Még egy gatyát se tud venni...

– Nem gatyáról, öltönyről van szó... még mindig nem mondta, hová megyünk.

– Brúnó! A legjobb férfiruha üzlet, nem túl drága, de jó minőség. Pont magára szabták.

– A nem túl drága jól hangzik. A minőség nem olyan fontos... de honnan veszi mindezt, vett már maga valamit ettől a Brúnótól?

– Köztudomású... különben, csakhogy ne csináljon magából majmot, ne várja, hogy Mister Brúnó üdvözlje az ajtóban. Brúnó nincs, az csak egy név. Ez egy üzletlánc...

– El tudom képzelni... Kínában csinálják az öltönyöket, futószalagon...

– Banglades... globális gazdaság. Jobb ha maga nem szól semmit, majd én beszélek.

– Hát ha más nem is, de azt tud... blabla–blabla...

Beléptek a tágas üzletbe, csend volt és elegancia. Diszkrét zene szűrődött a rejtett hangszórókból, nem a szokásos rikoltó rock, hanem valami semleges zümmögés csupán. Százával lógtak az öltönyök a fekete vállfákon, minden tízedik lépésnél talpig érő tükör kínálta magát, hogy a vevő gyönyörködjön magában. Valahonnan az üzlet sejtelmes mélyéről egy fiatalember surrant elő, nesztelenül, szinte lebegett a ruhás állványok között.

– Üdvözljük Brúnó nevében... A nevem Clyde – mutatott a szerény kis táblácskára büszkeségtől dagadó mellén. – Miben állhatok szolgálatukra, Uraim?

Joe, huncut vigyorral az orra alatt, egyből ráállt a fiatalember stílusára és Dan rosszálló tekintetét kerülve válaszolt.

– A nevem Joey... a barátom, Mister Wilson, de szűk baráti körökben csak úgy ismeretes mint Dandy. – és megveregette a pukkadózó Dandy–Dan vállát.

... tudja, kedves Clyde... – folytatta, bizalmasan félrehúzva a figyelmes eladót – Mister Wilson kinötte az öltönyeit és tekintettel egy közelgő esküvőre, szeretnék valami, az alkalomhoz megfelelő módon reprezentálni...

– Oh... – kapott a szívéhez a kedves Clyde – gratulálok az uraknak... mint mondani szokás, jobb későn, mint soha. No, hadd lássam csak... – fordult vizsgáló tekintettel a tébláboló Wilsonhoz – negyvenkettes, talán egy kis igazítással a nadrágnál... gondolom valami szerény, ünnepélyes, az eseményhez méltó... – a sorban lógó öltönyök között válogatva kiemelt egy sötétszürke, cérvanékony csíkozású öltönyt – na lássuk csak.

Joe egy gyors mozdulattal lefejtette a gyanútlan Wilsonról a dzsekijét és Clyde rásegítette a zakót. Megforgatták, mint egy kirakati bábút, megállapítva, hogy

egészen emberi formája van, kritikus megjegyzésekkel kísérve, mint ugye, ha egy tisztességes ing és nyakkendő lenne rajta..., ami készségesen áll a kedves vevő rendelkezésére..., készen is lenne a nagy eseményre..., ami ugye, ...jobb későn mint soha.

– Ha kedves Mister Wilson lenne olyan jó befáradni az öltözőfülkébe, hogy a nadrágot... – Clyde nem fejezhette be a mondandóját, Wilson izgatottan félbeszakította.

– Álljon meg a francos menet... kérdezte valaki, hogy én mit akarok? Hogy nekem tetszik-e? Hogy hónaljban nem szorít-e? Arról nem is beszélve, hogy az áráról senki se beszélt...

– Nyugi, nyugi Dan... először lássuk, hogy...

– Mennyi?

– Szerintem nagyon jól áll magának ez a szín és...

– Ne beszéljen mellé. Mennyi? – szegezte a kérdést a megszeppent eladónak.

– Kétszázkilencvennyolc...

– Kétszáz... a frászt. HÁRMSZÁZ DOLLÁR? Ne hülyítsük egymást kérem. – dühösen ráncigálta le magáról a zakót és az elképedt Clyde karjaiba dobta. – Attól a két dollártól még nem lesz kétszáz.

Kikapta Joe kezeiből a dzsekijét és kivágtatott, de még az ajtóból visszaszólt.

– Különben is a fiam esküvőjéről volt szó. De ha netalán mégis eltévelyegnék a nyájtól, ami abszolúte ki van zárva – akkor sem egy ilyen vén trotilit fognék ki magamnak – ha nem egy automata ajtó lett volna, talán még be is csapta volna maga után.

Joe bocsánatkérések közepette követte a felháborodott szomszédot, már csak a parkolóban érte utól.

– Na, maga aztán jól levezsgázott. Nem lehet magát emberek közzé vinni. Most mi lesz az öltöny ügyben? Mit fog Emmának mondani? Hogy túl smucig, hogy tisztességesen felöltözzön a fia esküvőjére?

– Hagyjon engem békén... mit képzelsz, mi vagyok én, egy Rockefeller? Háromszáz dollár? Maga meg a Brúnója. Láttam én egy üzletet a Main streetten, oda megyünk. Discount. Leszállított árak. Az való a szegény embernek, nem Bruuuunnóóó.

– Szegény ember? Wilson ne próbálja nekem bemagyarázni, hogy maga nyomorog, ne felejtse el, nem is olyan régen dicsekedett, hogy mennyit csinált a tőzsdén.

– Az még nem jelenti azt, hogy háromszázat fizessenek egy öltönyért, amit valószínűleg csak egyszer fogok viselni...

– Na és... abba fogják eltemetni. Elegánsan megy át a másvilágba.

– Frászkarikát... kremálni fognak minden céccó nélkül...

– Meztelenül? Na, arra én is befizetek...

– Miről beszél? Maga előbb megy... ha van igazság.

Szó szót követett, mint mindig, hogy kié legyen az utolsó. A párbajnak még akkor se lett vége, mikor Wilson kívánsága szerint megérkeztek a discount áruházba. Joet félrelökve átvette a kezdeményezést és rövid alku után egy kétsoros sötétkék öltöny – cirka 1970 – megelégedett tulajdonosa lett... százhuszért. A kedves tulaj, még

sebtében fel is hajtatta a nadrág szárát, és biztosítva, hogy a vevő igazából boldog is legyen, még bedobott a zacskóba egy rikító, sárga-kék csíkos nyakkendőt is.

– Na látja, maga okos. Így kell vásárolni.

– Meg kell adni – volt a szarkasztikus válasz – nem véletlen, hogy bár nekem ízlésem van, csóró vagyok, magának meg pénze van.

– Ízlést nem lehet a bankba vinni...

– Legyen magának igaza.

– Na, legalább ezt is megértem...

S így tovább. Mire hazaértek, az öltönyvásárlás már feledve volt és Meggie O'Brien a képzeletbeli szomszédasszony fizikai erőit tárgyalták teljes egyetértésben.

Az öreg Joe, miután egy hangos hellóval bejelentette hazatérését, a macskát gyengéden arrébb tette a szófán – s ledült. Még latolgatta magában a barátja esélyeit az új öltönyt illetően, Emma reakcióját... majd a, nem az én asztalom vigaszával, visszatért a meditálás állapotába.

Nem telt bele egy fél óra sem, alig hogy átlibeggett a szenderegéből az aktív álomvilágba, mintha ágyút sütöttek volna el, dörömbölésre ébredt.

– Megölöm, akárki is legyen az a barom! – majd hogy nem orra esett, ahogy lefordult a szófáról. A macska ijedtében elnyávofta magát és elpucolt a konyha irányába. Joe felrántotta az ajtót.

– Tudhattam volna, hogy maga az... – Wilson bocsánatkérően billegett egyik lábáról a másikra – ma már másodszor zavar fel a sziesztámból, tudja maga, hogy ez mibe fog magának kerülni?

– Joe... baj van.

– Hah, mondjon egy újságot.

– Emmának nem tetszik az öltöny.

– Na, azon nem csodálkozom, de mennyiben tartozik ez rám?

– Azt akarja, hogy vigyem vissza...

– Hát vigye.

– Nem fogják visszavenni, felhajtották a nadrágot... különben is rajta van a cédulán, minden eladás végleges. Mondja mit csináljak? Kell egy másik öltöny.

Joe, megsajnálta a barátját, megvakarta a feje búbját, betessékelte Dant a házba. Belebujt a cipőjébe és lemondással legyintett.

– Akarja, hogy visszamenjünk Brúnóhoz?

– Akárhova, csak oda nem.

– Más nincs, hacsak nem akar Szent Catherinába menni ... amihez viszont nekem nincs semmi kedvem. Vacsorát kell csináljak. Vagy Brúnó, vagy meggy szólóban.

– Nem hagyom magam kiröhögni...

– Hát sajnos, azt már nem tudja elkerülni. Megyünk Brúnóhoz. Egy feltétellel vagyok hajlandó kihúzni magát a pácból. Befogja a száját, úgy viselkedik mint egy úriember, nem alkudozik és fizet mint egy bankár.

– Joe, maga meg van győződve, hogy én tele vagyok pénzzel.

– Nem feltétlenül, de hogy smucig az biztos. Van egy ötletem, hogy elkerüljük az esetleges kellemetlenséget, adja ide a hitelkártyáját...

– Megőrült?

– Okay, OK... Menjen isten hírével... Üdvözlöm a kedves feleségét.

– Joeeee! Ne hülyéskedjen...

– Emma!

– Maga azt hiszi, hogy én félek a feleségemtől? Nagyon téved...

– Persze, hogy fél...

– ... én csak respektálok a véleményét és a házibéke kedvéért nem vitatkozom...

– Papucs.

– Maga a papucs!

– Kártya, vagy semmi!

– Okay, okay... vén, gonosz csirkefogó.

Nagy körülményesen előszedi a tárcáját, s mintha a fogat húznák oda adja a kártyát.

– De mit csinállok ezzel az öltönnyel?

– Majd csinálunk egy kis kerülőt és a Stanfordon bedobja az Üdvhadsereg adományos ládája.

– Maga nem normális, százhusz dollár? Csak úgy bedobni? Mi van ha hirdetem a netten, talán százért el is lehetne adni...

– Még álmában sem, nem akarom elkeseríteni, de ez még húszat sem ér.

– Százhusz dollár?

– Vegye úgy, hogy jótékonykodik. Százhuszért üdvözl, ha jól meggondolja direkte jól jön. Belépő a mennyekbe, jutányos áron.

Szóttalanul ültek a kocsiban s Joe valóban vette a kerülőt a Stanford Plázára és hogy ki se kelljen Dannak szállni, közel állt a gyűjtőláda.

– Na dobja be! Vegyen egy mély lélegzetet, csukja be a szemét és dobja be.

És valóban, Dan Wilson erőt vett magán és bedobta a csomagot a ládába. Nagy sóhajjal búcsúzott a százhusz dollárjától, még morcosan, hosszan dűnnyögött magában.

– Csak tudnám, mi a francnak kell Chrisnek újra nősülni. Egyszer kötelező, másodszor végzetes hiba, harmadszor büntetendő cselekmény.

– Na, a végén még majd a gyereket okolja a saját hülyesége miatt.

*

– Nicsak, nicsak... – kapott a szívéhez, tetetett drámai túlzással Clyde az ifjú eladó – csak nem a kedves Mister Wilson? Üdvözlöm Bruno nevében, a visszatérő vevő mindig szívesen látott...

– Na, elég, elég, ne vigyük túlzásba – fogta karon az öreg Joe a lelkes fiatalembert és elhúzta, hogy Wilson hallótávolságán kívül legyenek, majd folytatta – Mister Wilson nagyon sajnálja, hogy elhamarkodott viselkedése esetleg félreértésre adott okot, de a tény, hogy itt vagyunk azt jelenti, hogy ha nem haragszik, kedves Clyde barátom, igénybe vesszük nagyrabecsült szolgálatát.

– Örömmel. – s kissé meghajolt, csak úgy derékba!

– Mondja csak, ha nem tévedek, komissióra dolgoznak...

– Hát igen, egy csekély százalék az eladás után.

– Na, ez az ön szerencsés napja, Mister Wilson arany Visa kártyája van a zsebemben és lássuk mit ajánl egy büszke örömapának...

– Hát ugye van az a cérna–csíkos szürke amit bátorkodtam előzőleg ajánlani... – kezdte a mondókáját nagy lelkesedéssel – a legkevésbé, hogy is mondjam... kezdő az árskálán, aztán van a Velencia úgy háromszázhetvenöt dollárnál és a delux, Madison Avenue, szuper elegáns öltöny–család...Brúnó saját műhelyében készült...

– Bangladesben...

– Isten ments... – kapott a szájához Clyde – Szlovéniában, az ország világhírű szabómesterei által. Csekély négyszázötvenért.

– Na, az már jobban hangzik, lássuk csak.

És nagy figyelemmel válogattak a szuper elegáns öltönyök között, míg a szegény Wilson magára hagyva téblábolt az üzlet közepén. Végül is Joe döntött egy három részes sötét, füstszínű öltöny mellett és odaintette a barátját.

– Na, hadd lássuk, próbálja ezt fel.

– Minek a mellény, nekem sose volt mellényem... felesleges.

– Dan! – intette le Joe – Azt ígérte, hogy befogja a száját. A mellény marad, elrejtje a pocakját.

Clyde rásegítette a mellényt, majd a zakót, megforgatták és mintha Wilson ott se lett volna, megtárgyalták a szín, a szabás előnyeit, az eredeti angol gyapjúszövet minőségét, az időjárást, Harrison Ford kalapját, no meg a konzervatív kormány tarthatatlan álláspontját a globális felmelegedést illetően. Eközben a szerencsétlen Wilson felpróbálta a nadrágot és jött a házi szabó, krétával, gombostűkkel. A végén már szinte beleszédült, annyit forgatták, de tartotta a száját ígérethez híven. Nem mintha megbékélt volna a háromszáz dolláros kiadással, de a mellény, mint előrenem-látott darab aggasztotta. Vajon az mennyi lesz? Nagy igyekezettel próbált rápislantani a hónalj alatt lógó cédulákra, de dollár jeleket nem látott. Mire a házi szabó leszedte róla az összetűzdelte nadrágot, megadta magát a sorsának. Kerül amibe kerül, ha más haszna nincs, hát legalább Emma elhallgat.

Joe, az Joe! Már megszokta az öreg rigolyáit, elfogadta a kor adta kiváltságokat, ráhagyta, hogy neki legyen igaza. Mibe kerül? Most meg direkt jól jön, hogy a felelőség már nem rajta van, ha valami rosszul sül el, nem ő lesz az oka. Csak az a százhusz dolláros jótékonykodás bosszantotta. Azt nem kellett volna, el tudta volna adni az interneten, állítólag mindenre van vevő. Ha más nem, hát nyugtát kellett volna kérni érte, akkor az adóból levonhatná. Majd csinál egyet. Nem egy nagy ügy.

Ült az öltözőfülkében, csak úgy ingbe'–gatyába' kezében a nadrággal, a talpig tükörből egy idegen nézett vissza rá. Régen látta magát így teljes egészében. Borotválkozás közben az ember csak a felső egyharmadát látja magából.

Kicsit meglepte, hogy bizony a pocak igencsak dominál. Felállt, vett egy mély lélegzetet, visszatartotta... szomorúan alapította meg, hogy a pocak marad. Talán, majd a mellény segít egy kicsit takarni.

Milyen kár, hogy Maggie O'Brien nem hivatalos az esküvőre...

Az öreg visszafogott hangja zavarta meg az álmodozásban.

– Hej! Dan! Mit csinál? Elaludt.

– Jövök, jövök, ne kiabáljon.

– Ki kiabál? Mehetünk... őt után felveheti, addigra kész lesz a szabó az igazítással.

Sebtibe' belebújt a nadrágba, cipőbe és kilépett az öltözőfülkéből. Clyde rejtélyes mosollyal a kezébe nyomott egy nagy színes Brunó zacskót.

– Ez mi? – kérdezte Wilson

– Ing, nyakkendő s még egy–s–más ami egy jólöltözött úriember ruhatárában nélkülözhetetlen.

– Joe! Maga megbolondult? Adja vissza a kártyámat. Mennyit költött? Hol a számla?

Az öreg, rá se füttyentett az okvetetlenkedő barátjára, meleg kézfogással búcsúzott a hálás eladótól és biztosította, hogy visszajönnek öt óra tájban az öltönyért. Wilson csökönyösen követelte az elszámolást, Joe meg figyelmen kívül hagyta.

– Na, jöjjön, megyünk a Starbuckba, veszek magának egy jeges cappucínót.

– Kell a fenének, azt hiszi, hogy le tud kenyezni egy nyavalyás kávéval? Nagyon téved. Miután szó szoros értelmében kirabolt, megjártssa nekem itt a jótékony barátot? Mennyit költött? Ugye nem meri bevallani?

– Nézze Wilson. Vegye úgy, hogy rendbe hoztam a szénáját. Emma boldog lesz ha meglátja az új öltönyben, megbocsájtja az százhusz dolláros förmedvényt, maga lesz a legelegánsabb ürge az esküvőn. Arról nem is beszélve, hogy rövid pár óra alatt többet tett a világgazdaság fellendítésének érdekében mint az USA pénzügyminisztere hat hónap alatt. Tétlenül porosodó dollárjait bedobta a forgalomba, a kedves Clyde jövedelmét tetemesen növelte, a világhírű szlovén szabómesterek gyerekei örökre hálásak lesznek magának, az Üdvhadsereg minimum ötven meleg ételt produkál az éhező polgártársainak az adományából. Mire a jövő hónapban, megjön a Visa elszámolás, már el is felejtje a mai fájdalmait. Fel a fejjel kispajtas... van egy óra agyonütni, megyünk kávézni.

– Maga bolond. A más pénzén urizál. De mit vár az ember egy liberális, szocialista vén csavargótól?

– Na ugye?

A kávézó alig pár percre volt a shopping centertől, szóltanul tették meg az utat, már nem volt mit mondani az ügyben. Wilsont csak az bosszantotta már, hogy az öregnek jutott az utolsó szó. Egy semmitmondó, felesleges "na ugye". Mit lehet arra mondani?

– Duplát! Habbal! – bökte ki végül, egy megelégedett vigyorral.

BALOGH ÖRSE festménye

BALOGH ÖRSE

Közel és távol

Eddig azt hittem, hogy a csillagok vannak messze.

Ma már tudom:
a megtévedt szívek
távolsága nagyobb.

Hársak illata

Kérdésedre mit válaszoljak
talán azt, hogy jól vagyok?
vagy azt, hogy furcsán érzem magam
lelkemben hársak illatával?

Impresszió

Elmúlt a gyermekkor,
elmúlt a nyár.
Sárgul a falevél,
őszül a határ.
Fogynak a napok,
a pókok meg csak szövik,
szövik a holnapot.

Emlékszel?

(Férjemnek)

Mikor útra keltem érted
rám esteledett
egyszerűen csak átléptem
az éjszakát
a hajnal szekeren
érkeztem hozzád.

Ajándék

(Férjemnek)

Egy napon a vártnál
több remény gyűlt össze,
a sors zavarát kihasználva
kézen fogtuk egymást
ŐRÖKRE.

Szemedben

(Férjemnek)

Szemed tükrében a
Nap is szebben ragyog.
Az alkony fényében,
szemed ablakából
felragyogni látok
egy fényes csillagot.

Születésemkor

Aludtak a harangok
mikor megszülettem,
a csillagok se ragyogtak szebben,
mint más napokon.
Ráadásul sírásra fakasztott
a megérkezés.
Egyedül Anyám éltető teje
táplálta belém a holnapi
utak nyugalját.
Az adni tudás gyönyörűségétől
álmukban a harangok is megkondultak,
s egy aprócska csillag is
fényesebbre nyitotta szemét.

Ötödik évszak

Fények és árnyak,
és lenni...
Álomban,
féltett érzésekkel
találkoztam
a csenden túl,
ahová vissza kell térni
okkal, ok nélkül.

Nyári reggel

A Nap szemével ébred a reggel,
nyíló virágra száll a Nyár,
ernyő virágán tüzet lobogva,
illatpárát sóhajt a bodza.
Széles szegélyű szoknyája mellett
apró kis ösvényen pityangok lesnek,
mint égről hullott borzas csillagok.

A versek BALOGH ÖRSE: *Törékeny szavak* c. kötetéből
valók. Orosháza, 2009, INICIÁLÉ Bt. 89 old.

GONDOS GYULA

Fejezetek egy mai Anyeginből

(Negyedik fejezet

– folytatás –)

6.

Az ő ifjonti édenkertje
volt ez. Bozsódi nagyapa
őt itt szerette és emelte
– boldogabb is lett általa.
Asinárai olasz fogság
s Nápoly is mindezt felfokozták
(ilyet gyermekfő jól megért),
ma is idézik szellemét.
Mert hát a régi törzsörmester
tudott családnak élni most,
mikor mondták: reakciós.
Én gondolatát jól ellestem
– gondolta, s ő beszélt nekem,
mire megy ki az életem.

7.

Hogy sorsunk csak a szegénység lesz,
tepsiben sütünk kenyeret,
sőt érzelmünkben is kivégez:
pusztul, mi bennünk megered.
Nem mondhatjuk ki azt se, ezt se,
csöndben kell beszélgetni este:
ávós vagy más sötét alak
járhat épp ablakunk alatt.
Még jó, hogy polcon vagy szekrényben
akadt könyv, nem tiltván tilos,
mégsem nagyon ajánlatos
hogy híre tág utcáig érjen.
Bizony, szégyellni kellett
„A nemes székely nemzetet”.

8.

Ez a Bozsódi-polcon tengett
(nem is kell tán említeni),
s *A magyarság néprajza* mellett
Móricznak összes művei.
Jókait, Gárdonyit (és kit még?)
megszerezni kellett segítség:
„Klasszikus is kavar ködöt!”
Válogatás-elv működött.
Gulácsit és Herczeg Ferencet
– szörnyű még kimondani is –
megismervén másokat is
lett polgári írókon edzett.
Hajózott Verne vizein,
s tudta, ki Huckleberry Finn.

9.

Olvasmányok s érzelmi élet
Másik tere is még kinyílt:
a dombrádi nagynénikéknek
háztája nyújtott szép idillt.
Marika, Lizbeth és Jolánka
nyaranta három hétre várta
és az apai nagyszülők
öccsével együtt mindig őt.
Határ- s vízi felfedezések!
Intim táj volt ez, nem magas,
rendesebben parasztias
(Múzsám erről még szólni késett)
Korai fekvés, felkelés,
és volt esti tehénfejés.

10.

A nagynénik varrtak, daloltak
békebelit, órákon át –
(jó katolikus család voltak)
s hozzá a magyar patrónát.
Nagyközség kis templomhegyére
vasárnapi zengő misére
jártunk, a csillogó rítus
révén egy kis katolikus
lélek is költözik belénk tán
– hisz mi református fiák
voltunk, mint a Bozsódiak
(kivált nekem ez volt az égtáj)

Anyám került bár templomot,
vallásban nevelést adott.

11.

Én pátrohai gyerek voltam.
Dombrád nagyobb volt, szélesebb,
roppant református templommal
s Tiszával dicsekedhetett.
Ahol mi laktunk, Öntelek volt,
vizenyős, külön község egykor.
Kanális-parton állt a ház,
hősünk öccsével ott tanyáz,
klottgatyában, hajósteknővel.
de kis tudósként némileg,
mert a Marika néninek
kitanult társa lesz idővel.
Szívesen kézbe vette itt
régibb prepa tankönyveit.

12.

Egyszer csodát talált: Reviczky!
Könyvét már látta, mint gyerek,
most csak tankönyvből: megdöbbeneti,
hogyan más, mint a filiszterek.
Ki sorsát pénz, siker közt végzi,
KÖLTŐ tudta felülről nézni,
Mert tudja Ő is, mit kapott.
Tetszős volt e létállapot.
Magam is hasonlót éltem meg,
mélyebben az élet-sarat –
Tudván, ez költővé avat
szent állomásán kis létemnek:
öntudatomnak szelleme,
s a vigasztaló dal-zene.

KONCZ ETA: Ébredés

KONCZ ETA: Esernyős lány

KONCZ ETA: Barátkozás

KONCZ ETA: Esti ima

CZUCZOR SÁRA

Lovastörténet lókedvelőknek

Egy gyönyörű ló és gazdája érkeztek meg egy szép vasárnap délelőtt, a városszéli lovardába.

A lovat Bohémnek, a gazdáját Enikőnek hívták. Bohém vemhes volt. Ez azt jelenti, hogy egy kicsikó növekedett a hasában. Egyébként Bohém egy zsemleszínű kanca.

Több ló élt a gyönyörű dombok közötti legelőn, a kis tó partján: Csengő, Villám, Csillag, Eszter, Cuki,

Janó, Balázs, Tündi, Kincsem

Az érdekesség kedvéért megsúgom, hogy Kincsem, Tündinek a kicsikója volt.

A lovardában dolgoztak persze emberek is, akik segítettek Enikőnek és lovának a nyereg, kantár és egyéb lovas szerszámokat elrakni az istállóban.

A segítő-lányokat Csillának, Virágnak, Boginak és Petrának hívták.

A fiúk: Laci, Barni és Imi.

Eltelt a hétvége és elérkezett a verseny hete.

A versenyen részt vettek a magyar lovak mellett orosz és török lovak is lovasukkal.

Indulás után még szoros volt a küzdelem. Utána ...

Sorra előzték meg egymást, majd a leggyorsabb ló befutott a célba.

Az eredmény : elsők lettek a magyarok, közülük is a városszéli lovardából Villám és gazdája. Enikő és barátai nagyon örültek a győzelemnek.

Másnapra megszületett Bohém kicsikója. Senki nem látta mikor jött világra, csak reggelre volt a meglepetés, hogy Bohém mellett egy gyönyörű kis csődör pihent a boxban.

Az újszülött neve Herceg lett, mivel orrán csillag alakú hóka (folt) volt.

Végül is mondhatjuk, hogy hárman jöttek , hiszen Herceg már Bohém hasában érkezett.

Ezt a történetet szerettem volna elmondani Nektek.

De még sincs vége, mert történt még valami.

Három évvel később....

Megint versenyre készült a lovarda csapata. Ebben már Herceg is indult.

Épp gyakorolt, amikor véletlenül elesett. A két mellső lába kificamodott. Azt mondták a lányok , hogy így nem versenyezhet.

Elhívták Petra apukáját, aki állatorvos, hogy nézze meg Herceg lábait.

Ő azt mondta, hogy nem komoly a sérülés, pihenjen pár napot és utána indulhat a versenyen.

A verseny érdekessége az volt, hogy egyszerre két lónak kellett ugrania, úgy hogy egy magas és széles akadályt kellett teljesíteni.

Herceg megint elesett. Mindenki nagyon izgult miatta. Már majdnem nyert az orosz ló, de....

Az orosz ló (Nati) és lovasa felsegítették Herceget. Így ő lett az első, de a segítségért cserébe felajánlották Natiéknak, hogy osztozzanak meg az első helyezésem.

Na most már tényleg befejezem a mesémet.

Aki alszik annak jó éjszakát, aki ébren van, annak jó napot, aki eszik annak jó étvágyat, aki meg az én mesémet olvasta, annak további szép meséket kívánok!

VÉGE !!!!

Halló!

– Halló! Itt a nagyló! – beszélt , s anyja hívta a csikót.

– Halló! Itt a csikó! – s ő is beszélt annyit, mint egy ló.

Megkérdezte anyuka:

– Melyik ló az ki kivasalja a pantallót?

– A vasaló. – mondta a csikó, s letette a kagylót.

Az én rózsám

Én a rózsámat úgy szeretem,
Mint ő engem.

Az én rózsám gyönyörűbb,
Mint én vagyok.

Az én rózsám pirosabb a vérnél,
Vakítóbb a vérnél.

Gondolatok:

„Ha valaki tiszta szívből énekel, kétszeresen imádkozik.”

„Aki azt hiszi, hogy igazán éli az életét,
ekkor megy el tőlünk.”

ALDOBOLYI NAGY ETELKA

Megint: hallgatsz!

Persze, mert mit is mondhatnál? A szokványos hazugságaid már rég lejártak, igazat mondani pedig már elfelejtettél! Néha magadban motyogsz, mert gyáva vagy ahhoz, hogy vállalj a következményeket. Ezzel a sehova se vezető, néma ellenállással kergetted a kétségbeesésbe az apádat is. Ő kétféleképpen reagált: vagy elzavart otthonról; vagy ha már torkig volt veled, jól elnászpángolt. Akkor határozta el, hogy bosszút állsz. De erre évtizedekig kellett várnod! Amíg, szegény papa mindkét lábát, leváglak! (érszűkület miatt). Magad mesélted, hogy lázas, cserepes szájjal könyörgött egy korty vízért. A pohárral a kezében ugráltad körül a tehetetlen embert. Míg elért a botjával és nem rád, hanem a pohárra ütött -, és a víz kifolyt! Ördögi vigyor volt az arcodon, de jobbnak láttad odébbállni! Csak másnap este tévedtél haza! Ne mondd, hogy megérdemelte és az akkor volt! X esetben mondtad, hogy rögtön jössz és még örülhettem, ha két nap múlva nem tökrészen súgtad vágy ordítottad, hogy: kis nyuszi, megjött a férjed, a drága aranyos kis törpe! Volt, amikor nem engedtelek be. Igaz! De véres orral, cafatokban lógó ruhában jöttél... mert megint meg kellett védened valakit, de valahogy téged vertek laposra! Szeretsz, sőt imádsz – gyakran mondogatod. Eleinte el is hittem, amikor kimostalak a mocsokból! Nem vertem cipóvá a fejedet, hogy a 3 éves gyerek sapkája is nagy legyen rád. Csak lekopogtam a strandpapucsommal a hátadon, hogy „te vagy a fogó”. Egyszer, persze viccből, elbuktattál! Amikor magamhoz tértem, kicsit bejeddél, hogyha feldobom a bocskort, a lányom úgy kivág a lakásból, mint a macskát... Ez már a múlté! Több, mint 8 éve csak a nevedet nézem a sírköveden és az idézetet: „Elhull a virág...”

Technikai fricskák – mai nővel

Magas, szőke, csinos, tökéletes smink. Márkás ruhák. Érettségizett, angol nyelvvizsga. Néha dolgozik! Késői gyerek! Mindent megkap.

Vőlegények, partnerek. Diszkó, bulik. Szomorú, kedvtelen. A laptopját fürkészi, vagy maga elé bámul. Depressziós. Mivel lehetne feldobni? Kap egy saját lakást! A főváros szívében, egy lakóparkban. A társasház emeletes. Sorompó. Kapus – üvegkalitkában. Alapköd – lift. Az ajtó tölgyfakazettás, mögötte vasrács. Kártya, az ajtó oldalán végighúzva. Felpattan a zár. A lakás garzon, amerikai konyhás.

– Nézz körül, érezd magad otthon! – nyafogja a lány kedvesen. Majd elviharzik.

Sötétedik. Villanykapcsoló nincs. Gyertya, gyufa sem! A falom tábla, több gombbal, kis képernyővel, a kaput látom. Nyomogatok: kenyér nincs, tejföl kettő, alma van, sajt van stb. a hűtő volt, kikapcsolom. Kis tévé az ajtaján. Léghkondicionáló. Saroklakás, körkörös erkély, beüvegezve. Egyre sötétebb lesz. Odacsapom a táskám az asztalra! Kigyullad a fény! Végre! Taps fel, taps le! Megérkezik „Ő”, a tulaj. Frissen harsogva nevet. Behuppan a fotelba.

– Mi van „kulturguru”? meglepődtél? Hát ez már a 21. század. Mikor megy a vonatod? – veti oda és belemerül egy magazin olvasásába. *Nem beszélünk! Nincs miről!*

Szerelem...

Vágyom a simogatásod, vágyom a pillantásod. A meleg, barna szemed; – izzó tekinteted. Forr a vérem, ha rám nézel, bőröd bársonyát érzem! Csókban robban a szánk, vártam Rád, sok éven át. Hallom a hangod, - gordonka szül most. Becéznek a szavak, kedvesem vártalak.

Te

Az éneklő, csillagfényes lovag –, nincs már többé, elszállt a pillanat. De lelkem mélyén felvillan a hangod –, zsonganak a szavak, amikor elmondod. Valaki vár, ha hazamész, társra találtál, ennyi az egész!

LATOR LÁSZLÓ

Áhítat

Hús víz csobog. A templom
ragyog a ritka ködben.
A barmok inni térnek,
s megállnak fényütöten.

Remegő, mozdulatlan
sajgás lüktet a távol
foszló virágszirom-rajz-
mintás káprázatából.

Egy lélek nevenincsen
sejtelve gyolcsfehéren
bolyong, keresi fészket
az óriási légben.

Szikár kezek a kékbe
fehér jeleket írnak.
Szemük virág, a szívük
világít, mint a csillag.
1969

Az édenkerti virradat

Az édenkerti virradat
gyöngyzáporában ázva
tajtékosan szakad a rét
a sárga vízmosásba.

Ez remegő felhőgomoly
világos árnya rászáll,
meghajlik s máris visszazáll
helyére egy virágszál.

Megérzi álma homorú
fészken a könnyű térség
növekvő lázát, nyugtalan
madárszárny-verdesését,

magánya gyöngén lüktető
hártyáját átszakítja,
kitántorul a kába szív
a lágsörényű síkra,

és megrohanja hirtelen
tündöklő léte, földi
sorsa, mint csonthéját a mag,
hézagtalan betölti.
1970

Sekély álomban

Ez a túlédés nyári nap!

Hallani: a burján alatt
a hasadozott, lázas árok
alján az ujjnyivá apadt
erecske halk nessel szivárogo.

A hamutesten lüktető seb
az anginás szívig nyilall.

Vékony avarfüstöt kavarr,
most szállja meg a zivatar
az elhagyott tetőket.

Most óriás porcsóva lobban.

Minden húsáig vetkezik,
túlérzékeny szöveteit
sziszegő ostorok verik.

Most minden élő megtelik
diluviális izgalommal.

Két tömb szikrája összezsattan.

Most minden meglódul riadtan,
és a meredek kaptatón túl
egy hirtelen nyílt sziklakatlan
kanyaraiban láthatatlan
menedékebe visszatódul.

Most a világ engesztelésül
valami áldozatra készül.

Sekély álomban, félig ébren.

S a megművelt hegy s a tömör
templomtorony hegyesszögében
ártatlanul feltündököl
egy talpalatnyi éden.
1984.

BARANYI FERENC

Egyszerű

Oly egyszerű ez: ha elvesztelek -
belepusztulok. Bármi lesz veled:
autó üt el, cserép zuhan le rád,
vagy ravatalod lesz a betegágy -
én utánad halok, nincs más utam.
A sorsomat kezelni egymagam
már túlon túl önállótlan vagyok,
élek, ha élsz - s ha meghalsz, meghalok.
Oly egyszerű ez. Semmi komplikált
nincs abban, hogy csakis harmóniát
fog fel fülem, hangom is puszta csend,
ha nincs másik hang, mellyel összecseng.
Megtírták mások már, mi vagy nekem:
lányom, anyám, húgom és kedvesem,
testnek s kenyér, parasztnak a föld,
prófétának ige, mely testet ölt,
te vagy a fény az éjszakában - oly
banális mindez s mégis oly komoly.
Nekem te vagy a velem-futó magam:
kétágú útnak egy iránya van
s ágaink párhuzama oly szoros,
hogy a tekintet szinte összemos.
Értsd meg tehát, hisz olyan egyszerű:
mikor magadhoz - hozzám vagy te hű,
magaddal azonos csakis velem
lehetsz mindig már.

Ez a szerelem.

Andalúz ballada

Ment a lány a gyalogúton,
holdezüst kúszott alája,
melyben minden pillanatban
lágyan megmerült a lába,
megcsobbant a fény előtte,
megcsobbant a fény utána,
fodrozott a földre ömlött
holdvilág nagy óceánja.
Térdig érő színezüstben
könnyedén gázolt a lányka,
nem figyelt a rásunyító
három szörnyű éjmadárra,
mely kinyúló cserfaágon
lengő lépteit vigyázta,
mérlegelve, hogy tetőzik
lent a fénynek áradása.
Nem látszott már ki a lánynak

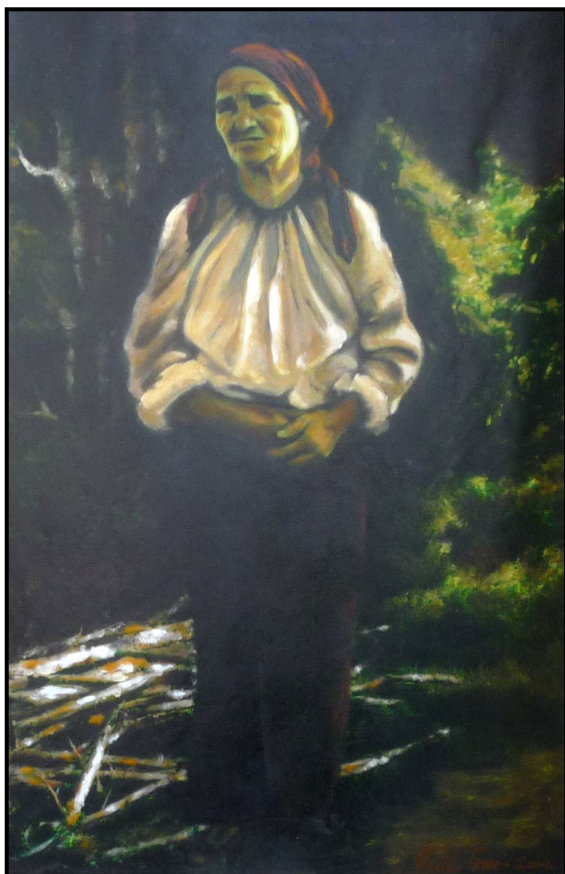
csak parázsló pillantása -
s rácsapott a három holló,
rút csőrét szemébe vájta.
Holdsugárnak, szemsugárnak
elmaradt hát földi násza,
azóta sem egyesültek,
éj magaslik a világra.

Asszonyarcok

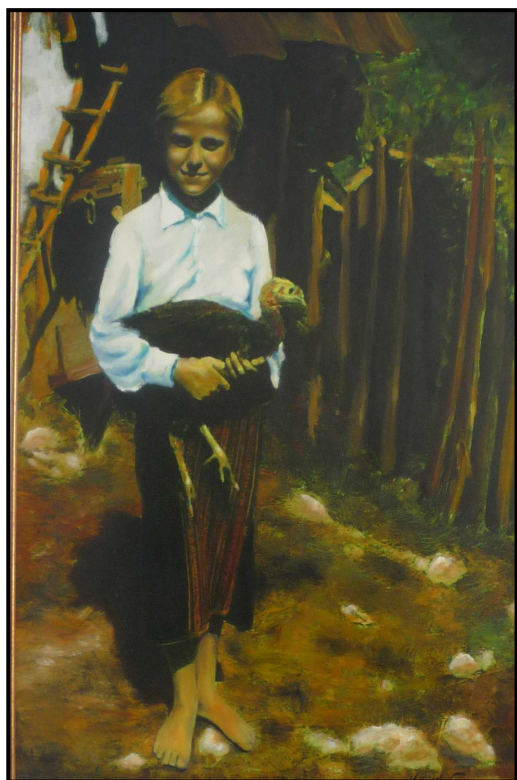
Tanács talan az asszonyok arca,
mert egyre kevésbé értik
az amúgy is megfejthetlent.
Félénk az asszonyok arca,
mert magabiztosságuk jogosságát
már nem vitatja senki.
Kietlen az asszonyok arca,
mert csörgedező mosolyuk medreit
még sziklával tömíti
hegyomlása megkövült vágyaiknak.
Ám az asszonyi arcok
gyönyörűségesek mégis,
mert tükröződik rajtuk
az embertelen világegyetem
gondosan titkolt humánuma
és az Utolsó Ítélet
felszabadult vidámsága szintúgy.

Kicsit fehérebb lett

Aznap, mikor meghalt az apja:
kicsit fehérebb lett az arca,
délben elém tette az ételt
s azt mondta, hogy ő már ebédelt.
Másnap, mikor délután kettő
körül sem berregett a csengő:
készülődni kezdett sietve,
mintha várni nem volna mersze.
Harmadnapon - mert rápiroslott
egy alma, mit még ő hagyott ott -
kívánta, hogy a percnyi szégyen
örökre az arcára égjen.
Nem könnyezett a temetésen,
gyászát nem látta senki. Én sem.
Méltósága árulkodott csak
arról, hogy majdnem összeroskad.

PALLÁS FERENC: Rőzsegyűjtő asszony olaj,
vászon, 50,5cmx77 cm

PALLÁS FERENC: A kislány pulykával, olaj,
vászon, 40cmx71 cm

PALLÁS FERENC: Ottó fürdés után
olaj, vászon,
20cmx28cm

PALLÁS FERENC: Ottó fürdés után
olaj, vászon,
20cmx28cm

MÁNDY GÁBOR

Természetes szelekció

Molypillék cikáznak a lakásban.
Időnként egyet elkapok.
A túlélők hozzák létre
az új moly-generációt.

A populáció száma változatlan,
miközben folyik a küzdelem.
Csapkodásom csak azt éri el,
hogy az új generáció jobb legyen.

A molyok is szelektálnak bennünket.
Ez is egy természetes folyamat.
Az idegesebb ember kiköltözik,
a kitartóbb ember ott marad.

Ne szeress belém

Nagyon hatok rád - állítod -,
ilyen a lelki alkatod.
Megtisztelő, elismerem,
de összeszorul a szívem.
A temperamentumod lehet heves -
de Isten ments, hogy belém szeress.

Ha meglátsz, csillog a szemed,
minden szavam tetszik neked.
Már mindenkinek feltűnik,
de nem szólnak ránk, eltűrik.
Mert ilyen vagy te: mohó és szeles -
de Isten ments, hogy belém szeress.

Azt mondod, okos vagyok és
művelt (ez nyilván tévedés)
meg szép (ez, bizony, relatív)
meg jó (igaz!) és csupaszív.
Ez az érzés boldog és nemes -
de Isten ments, hogy belém szeress.

Téged kalandok vonzanak,
keress ehhez ifjabbakat.
Téged a buli érdekli,
én altatóval alszom el.
Rozzant vagyok már, beteges,
és Isten ments, hogy belém szeress.

Aztán van még egy mozzanat:

azokat a férfiakat,
akiknek dolga volt veled,
valahová eltüntetted.
Úgy hallom, rendőr is keres.
Hát Isten ments, hogy belém szeress!

Álom

A halott kezdetben még nem tűnik halottnak.
Csak alszik. Nem moccan.
Visszatartja lélegzetét.
Nem moccanok én sem.
Agyamban még cserélődnek a gondolatok,
de arcom rezzentelen.
Takaréklágon a lét.
Hallgatok.
Élek-e még?
Egyre kisebb a különbség.
Szemem behunyom, a villanyt leoltom.
Lelkemben kiütözik
első hullafoltom.
Alsom. Ez már az az álom,
amely majd átvisz a határon

Életdal

Élsz, mert én éltetlek.
Élsz, mert én akarom.
Élsz, mert ha nem élnél,
hiányoznál nagyon.

Élsz, mert neked is jó.
Élsz, mert hozzám szoktál.
Persze, ha nem lennék,
úgy is boldogulnál.

Te is éltetsz engem.
Élek, mert te hagyod.
Élek, hogy meglegyen
a te akaratod.

Így éltetjük egymást,
csöndes szerelemben.
Éltessen bennünket
sokáig az Isten!

ÚJFALUSY TÓTH ENDRE

Május

I.

Nyílnak a virágok
hódító illattal
hirdesse (hirdeti) a tavaszt
ékes szirmaival.
Virágok illatát viszi
a friss tavaszi szellő -
a bujkáló hold is most derengő,
ifjú szívekbe derút, reményt keltő!

II.

Májusi éjszakán üzenem teneked
a sok virág-mind nyíljon
Teneked!
Ékes tavasz, melyből éltem fakad,
dús vérrel táplált –,
szerelemből fakad!

III.

E zsongó éjjelen, a virágok között,
bársony felhő a szívemmel suhan!
Varázsa szüntelenül éget,
harcba gyerünk!
Az élet kemény viadalán –
Szól a harsona, menjünk előre,
egyre tovább!

IV

Május van, virágba minden,
árny suhan az ablakod alatt,
szíved most halkán dobban,
az idegszálaid lángtengerbe fut
merész gondolatokon messze kószál,
lesve jöttem el én hozzád!

V.

E boldog éjszakán,
nyújtsd felém a kezed,
könnyekben ázzon a szép szemed
és a hited.
Hánykolódó tengeren is fogom majd a kezed.
S már látom, hogy az éj közeleg.
Halkan susog szüntelen.

VI.

Csodálatos tavasz!
Mi a titka vajon?

Egy érző szív dobbanását hallom.
Nemcsak a tavasz. képzelet és mámor–,
ez a lány a mindenem az egész világon!

VII.

Bár mások mást remélnék,
azt kívánják, hogy szakadj el tőlem!
Én ezt reád bízom, a te szívedre.
Én már döntöttem,
Te vagy az egyetlen
e forró májusi esten az ihlet megszállott,
örökbe küldöm e verset és virágot.
Egyszerű, akár az életem,
fogadd el tőlem, édes szerelmem!

VIII.

Egyesek úgy vélik, csábító a szerelem,
A hit és a boldogság!
a három közül az enyém a boldogság!
Őrizd, locsold, ápold e virágot,
ez ad neked erőt, szerelmes álmot!

IX.

Most, hogy átveszed,
szívemet is adom,
ott pihen az alvó szirmokon!
Szorítsd magadhoz,
mert nászindulót dúdol május hajnala!

X.

Hallod, már szállnak az igék,
túl a földeken, réteken át,
zengi a tavasz lágy ritmusát. Alvó utcákon –
házakon át,
nyisd ki ablakod, és majd látod,
hogy a remegő orgonán most suhan át!

XI.

Majd egykor a zenét kérem,
ha már csak ennyi lesz az enyém!
S a könnyek tengerébe ömlik -
Elmerül a hajóm!
És fenn lóg a fekete vitorla!
Csak fújja, tépje a szél!
És kössön ki szíved szigetén,
és bámuld a mély kék víz tükrét,
mert ifjúságom ott pihen a mélyben!
1961

A vers Újfalusy Tóth Endre: *Hetvenkét év után* című 2009-ben megjelent versválogatásokat tartalmazó kötetéből való. (Zoltán Nyomda, Szolnok)

DEMETER SÁNDOR

Váci Mihály úgy vágyott

Úgy vágyott a Nyírség után,
az volt az ő kikelete,
szívében álom-szín vált valóra,
s ajka örömdalokat zengett.

Úgy vágyott ő a Nyírség után,
úgy szerette szíve ezt a tájat,
hol rétek fűvén átballagott,
s hajnaltájt embereket köszöntött.

Ez a táj – bokortanyák, házak...
a szendergő természet ölen,
de hol van az aki ott ballagott,
ki úgy vágyott a Nyírség után?

Nyírfa ága az ajtón kopogtat,
pihe virágát a földre hullatja,
a Nyírségre teríti selymét,
Mihályunk tárházára.

Szíve gyönyörrel érezte át
a Nyírség népének szavát,
s benne látta a jövő útját,
melyet megmutatott fáklyaként.

Mintha különös hang szólna
bús keservesen, porba borulva:
mégis itt vagyok, lelkem nem holt,
habár a testem Vietnámban volt.

Kezében egy marék nyíri föld,
arany morzsái a szívében...
E tájon ért be a sorsa,
Gyermekként itt sosem volt gondja.

Visszatekintés 40 év után Váci Mihályról

A régi kapu halkan csikordul,
Ismert fények csillannak a porban...
A régi kert áll ott gazdátlanul.

Roggyant lóca és rögös árnyas út,
A gémeskút oszlopa jócskán megdőlt...
S bólogat a múltba, az ostroma.

Madárdal zeng át a lombokon...

Ott áll a régi oszlopos veranda.
Múlik-kopik csendben agg vakolata,
S hervadnak már a fehérernyős bodzák.

A régi kapu halkan csikordul.
Bús gémeskút vizén remegnek a körök...
Körülötte borzongnak a növények.
S emlékek úsznak a régi ház körül.

A lenge nyárfasor, mint könnyű függöny.
Egy kósza felleg vándor hírnökül jön.
Már az ágak között egy csillag se gyúl.

Betegségem kínjában elmerülve
Fohászt küldtem a csillagokhoz az űrbe
Engedjenek belépniem a nyugalomba.

A gond. hogy elnyúttá az arcom,
észrevétlen repültek el az évek...
Hervadtan-halkan csendben élek,
A föld alá „bújtam” és bölcsen alszom.

A KIN GYÖTÖR

(Váci Mihály betegágyánál)

Sorsát viselni nem bírja bennem a lélek,
kínom kínok után suhan át testemen –
s a fájdalom tüze, melyben gyötrődve égek
éjjel, ha zúgva támad a szél a tetőn...
elfog a bánat s lehajtom fejem remegőn.

Körül mező, tenger-virágok bódult illata...
magam vagyok, lefutott sorsom csillaga,
szédülök, fejem tele akácfák havával –
sorsom várom, de nem jön a ballada.

Mintha a bensőm szállna és mintha
zsongana a berek.
mintha mostoha köből volnának a virágok –
matt szememben az ég csillagai égnek,
elnémult már minden, már nem félek.

Üt az óra, mintha a kékség hívna.
éjjel, milyen csöndes, homályos a szoba,
lassú lábaim közel botorkálnak,
mar nincs sok vágyam: Elaltatni nyugős szívemet,
Otthont lelni, lobogó álom-csillagok alatt.

A versek Demeter Sándor *Gondolatok Váci Mihályról c.*
versösszeállításából valók, (24 oldal) 2009, Nyíregyháza,
Klub Nyomda Kft

JAKSICS ETELKA

Szeretet

Az emberek arcán írva
Szeretet sugározva
A jó Isten mit nekünk adott
Adjuk másoknak is legott.
Hisz' csak az a boldog,
Ki másoknak is ad;
Nem kincseket, gyémántokat:
Jó szót és hasznosat.
Egy szívből jövő kedves szó,
Többet ér, mint a millió.
Úgy vágnak az emberek a jóra,
E rohanó világunkba'
Mint a gyermek sírás közben
Édesanyja ölelő keblére
Mikor Őt felemeli
Arcához simul és öleli -
Ragyogó arcán örömteli
Mosoly virul és hirdeti;
Ezt mind a Szeretemben Ő teheti...

Nőnap

Hóval, fehérséggel virít e föld
Napfény sziporkázó melegséggel
Nők és Anyák egyre szebben
Öltözködnek-e napra serényen.
Kicsi púder és rúzs, s kölni illat
Jut-e napra az arcunkra,
Hogy szépek legyünk, s megfeleljünk
Kedvesünknek alul, felül,
Tiszta szívvel és lélekkel
Szerelmünknek felkészülve
Örüljünk együtt, míg e nap ragyog ...
Addig legyünk mi boldogok
Gyermekeink nevelgetjük,
Hogy szebb jövőt élhessenek!
Ne legyen gond, s gyötrelem arcukon!
Békében, biztonságban,
S igazsággal éljenek,
Hogy az ő gyermekeik is
Ebben létezzenek!

Nőnap II.

I

A világon a nők
Hordozzák terhüket,
Családot, otthont teremtenek.
Munkahelyükön megállják helyüket,
Mindenütt ott vannak,
Ahol segíteni lehet.

II.

Ha fáradtak is nem mondják,
Mindenük a gyermek és család.
Otthoni gondok, anyagi problémák,
Ügyeskedő nők ezt mind megoldják.
Nehéz a sorsuk, de nem panaszkodnak,
hogy arcukon a mosoly mögött
Gond és fájdalom van.

III.

Örülni tudnak egy kedves szónak,
Egy- egy szál virágnak;
Hisz ezért szívükből
Minden szépet és jót kínálnak.
Zengő madár csicsergése, Tegye szebbé, boldogabbá
éveiket!

Ars poetica

Én tollat ragadok
író és költő bár nem vagyok.
De dagadjanak a sorok,
A nép múzsája vagyok.
Csikorgó foggal vacogom,
Hogy népek kezét összefogom:
Legyen béke a földtekén,
így hát ezt kívánom én!

PAPP JUDIT: Színkavalkád viaszmelegítéses technikával készült kép

PAPP JUDIT: Színkavalkád viaszmelegítéses technikával készült kép

PAPP JUDIT: Színkavalkád viaszmelegítéses technikával készült kép

PAPP JUDIT: Színkavalkád viaszmelegítéses technikával készült kép

A képek Papp Judit: *Színkavalkád* c. 50 viaszmelegítéses technikával készült képét tartalmazó kötetéből valók, 2008 Pécs, Edenscript Kht e.graphic stúdiója

BARÁTI MOLNÁR LÓRÁNT

Siratóének

(Élettársamnak Riának)

Voltál: termőfa, fiatal bokor,
Szőke hajad után kapkodott a szél;
De az ősz, íme elrabolt tőlem;
És úgy sírok éretted, mint halottaimért...

Leszel: őszi, halovány csillag
Egy ködbe hanyatló éjszakán...
(Én út vagyok, – lépteid követve;
majd csönd leszek. Örök némaság)

(Győrújbarát, 1990. szeptember 12)

A gyermekkor ege*

A szél kiáltozott a redves kerítésen,
Madarak suhogtak a földutak felett.

Olykor a sárguló nádas szélén álltunk;
és figyeltük a vadludak őszi táncát...

A réten egy öreg paraszt ballagott hazafelé;
Elhagyott földek, tanyák, elégett mezők fölött
Papírsárkányok vándoroltak...
(Már szívembe nőttek a sárgalombú fák...)

(Győrújbarát, 1975. szeptember 15.)

* Nagy Miklós, a Győri Felsőfokú Tanítóképző Intézet
ének-zene szakos tanára megzenésítette a fenti verset;
egy képzős lány a keszthelyi Helikon Napokon
élekelte; Nagydíjat nyertünk [B.M.L.]

Út a Golgotára

Messze a Koponyák Hegye és
Nehéz az út, amely oda visz...
„Centúrió!” – kiált Lukács, az orvos;
„Hiszen olybeteg! pihenjen kicsit!”

Ő megy tovább. Cipeli a Keresztet
Tudja: a Golgotán Béke, Pihenés.
Ott nincs harc. Csak a Halál csendje.
És senki sem támad. Senki sem fél.

Szelíd, barna szeme felnéz az égre,
Hol felhő-fodrokat bodroz játszi szél...
És borzong a nép. Kiabál, jajong;
„Halott! De lelke Istenéhez ért!”

(Győrszabadhegy, 200. szeptember 10)

Hangok

Vödrök zörögnek
Elfelejtett
Ködbe hanyatló udvarokon
Kutak homálya mélyén

Hangok virrasztanak
Arcomon nyelvemen
Suttogások Mozdulatok
Képek kavargása emlékeimben
(Minden Semmi valaki Valami)

Hangok mindenütt
Bármerre járok
Vonatok csattogása
Őszi madarak kiáltása
Bíborszín őszi levelek...

Litánia

(Feleségemnek, Lévai Wimmer Mária költőnőnek)

Itt múlt el minden: bennem és velem, –
– Lassan megöregszem; nem ellenkezem...

Csak szó voltam, csak táj voltam, amit
Egy láthatatlan eke holnap kettéhasít...

Csak föld voltam és újra föld leszek;
Nem lennél velem Te sem ékeesebb...

Megállsz majd velem a dombok felett;
Mint aki fájára felszegeztetett...

(Győr, 2002. május 25.)

SEBŐK JÁNOS

Főúri passzió

Lelőtték a békegalambot
puszta kedvtelésből csupán,
párnapos tivornya után.

Vére hullott a csillagokra,
s azok a tréfát megvigyorogták,
földre letaszítva a hullát.

A tetem megmérgezett mindent,
kénkő-halált fröccsente szét,
tompítva józanság esztét.

Dörögtek a villámló vágyak,
majd epilepsziás csönd lett,
s bárányfelhőkből habzó könnyek.

Folyók és tengerek kiléptek
medreikből, s homokviharok
fölött gutaütött Nap vacog,

s töpreng: vajon a szíve fáj-e
az agyonkurkászott Földnek,
ahol kéjelgő-kéjjel ölnek
az ember-farkasok?

Röptetés

Láthatatlan hullámvonalak
írják körül. Te drága alak,
rajzolat-nélküli képedet;
mindegyikük zavart, téveteg,
lombzizegés álmodó agyán
illatozó, hűvös éjszakán,
s közöttük volt-titkok lágy rügye:
szerelmes alkonyok szívügye.

Néma panaszlás a torkomon;
sóhajomat lábadozó lopom,
porban-sárban Rád emlékezem,
botladozom bolyhos esteken.

Követlek, mint méh az illatot,
mit emlék-virágod itt hagyott,
hollétét kutatva szelekben,
amik birkóznak most helyettem
légi ágyas-várak tengerén,

hogy révbe hajózhassunk Te meg én
tarlott lombú régi fűz alatt,
hol a csókok íze megmaradt. é

S letelepszünk, mint fáradt madár,
ha egy percre hűs helyet talál,
hogy új távol-célokat követve
eltűnhessen egyszer s mindörökre.

Menedék

Idegen ez a harangszó;
teltebb, mélyebb a miénknél.
Komoly, sürget és parancsol:
ugorj talpra, ha elesnél!

Ne add fel sohase könnyen!
légy szívós, akár a macska:
bármily nyaktörő magasról
zuhansz, te ess mindig talpra!

Szenvedélyes bátorsággal
vidd véghez, amit terveztél;
ne retentsen el , hogy ősz van,
vagy már hó van, és deres tél!

Tudd, hogy fontos a teendő!
Ne hagyd utad keresztezni!
A barátság és szeretet
irányítson, mert más semmi

nem fontos, csak légy kitartó,
téggy. ahogy diktálja szíved,
s mindaz, amit teremtettél,
legyen hasznos mindenkinek!

Mert. amint a magvetőnek
nem CSAK ÖNMAGA a gondja;
izmos hite, táltos vére
mindőnk jövőjét dobogja,

dobogja úgy holnapunkat
sorsod: Jóbos-hites élet!
S embertársaid szívében
megtalálod menedéked. –

MAKRAI MARA

Optimista vers

Itt a tavasz
Érezzük már,
Kizöldül a láthatár,
Rózsaszín, fehér, lila
A sok fa, az orgona.
Mindenütt virít a barka,
A húsvét virága.
Élvezzük a napocsát,
Er?t adó sugarát,
Kirajzanak a gyerekek,
Színes sárkányt eregetnek.
Az emberek is elhagyják
A tél nehéz kabátját.
Ilyenkor a hangulat
Megérzi a tavaszt,
A nap arany sugara
A derút is szétszórja.
Minek ide rossz közérzet,
Mikor a természet éled,
Biztató a sok virág,
Nem fér mellé aggódás.
Gyűjtsük be az energiát,
Tegyünk egy kis kirándulást,
Tanuljunk a természettől
Örök megújulást.

Anyák napján

A friss virág illatát már nem élvezheted,
Negyed évszázada elveszítettelek.
Elfeledni Téged nem lehet,
Csak fizikálisan ért véget életed.
Ott vagy mindig mellettem,
Boldog és nehéz perceimben.
?rz?, vigyázó tekinteted
Most is követ engemet.
Nem egyszer kérdezem:
Anyám, most mit cselekedjem?
Ilyenkor pici mosolyt látok arcodon,
És a választól mindig megnyugszom:
Tedd azt, amit jónak látsz,
Amit szíveddel, eszeddel megkonzultálsz,
Bízom döntésed helyességében,
Jó szándékod, szereteted erejében.
Soha nem kényszerítettél semmire,
Hagyta magamat irányítani mindenbe,
Önfeláldozás volt életed,
Mindent megadtál, amit lehetett.

Neked köszönhetem, hogy ember lettem,
Pedig tudom, nem volt könny? velem.
Nem panaszkodtál, nem szidtál,
Álmatlan éjszakáidon értem aggódtál.
Tekintetedből mindig megéreztem,
Hogy rossz vagy jó lapra tettem.
Anyai szereteted szólanul is hatott,
A nehéz időkben mindig erőt adott.
Hálámat sajnos csak ritkán érezhetted,
Ezért utólag is bocsánatot kérek.

Unokáimhoz

Pici egyéniségetek már nyiladozik,
Próbáljátok felfedezni a világ dolgait,
Csodálattal szemlélitek a környezetet,
Már kóstoljátok az életet.
Még a mesék világában jártok,
A játékok közt válogattok,
Elvárásol benneteket Mici Mackó,
Nevetésre késztet a víziló.
Tanulságát keresitek a mesének,
Örültök a sok színes képnek,
Ismerkedtek gyerekekkel, felnőtellel,
Nézitek a másikat figyelemmel.
Legyetek mindig ilyen gyönyörűek, szépek,
Testben és lélekben örvendjete egészségnek,
Éljen mindig bennetek a megismerés igénye,
Amely a sikernek elmaradhatatlan eszköz

Könny? és nehéz

Könny? kérdezni,
Nehéz felelni,
Könny? elképzelni,
Nehéz átélni,
Könny? elítélni,
Nehéz megérteni,
Könny? lelkesedni,
Nehéz tisztán látni,
Könny? megszerezni,
Nehéz megtartani,
Könny? ígérni,
Nehéz megtenni,
Könny? ölelni,
Nehéz szeretni,
Könny? fiatalnak lenni,
Nehéz megöregedni,
Nehéz az életet könnyen elviselni.

SÁRKÖZI LÁSZLÓ

...hétkor keltének,...

...hétkor keltének, nyolckor kirúgnak
az éjjeli menedékhely ajtaján,
reggeli – nincs, kint szemembe szúrnak
a szétrúgott szeméthalmok a csalán

és a dudva közt, mögöttem hőzöngő
árnyékok; léptük céltalan döngő,
vagy némelyiküké csoszogó halál.
E körből vakon kilépek; ennyire

szebb a bizonytalan: dédelgessek
jövőt, hol az álmok kútba esnek?
A ködből nincs kapu, csak a semmire.

S bár napról-napra fáradtabb vagyok,
nem támad kedvem, hogy itt megpihenjek,
de rögzént kopog rám minden napom...

Budapest, 2002. augusztus 24.

Az éj

Az álmok zöld és néma völgyét járom
és nem tudom még, hogy merre térek holnap;
érzéseim úznek, messzi elsodornak
várva az estet; megnyugvásra vágyom.

Hámló seb az alkony, mögötte éjnek
kútja, a hold benne – hős, harcoss végzet;
vértje csillan; lázad, hogy haljon újra.
Végtelen utakon új utak futnak

s mi végre vándorlok, nem mondja semmi se.
Szegélyköre ülök s nézek a semmibe.
Hideg villanás: egy sárga lámpa rám néz,

dohos, kék macskakőn tűnődik a fény
s tízezer magánnyal ölel át az éj
hol fekete holdtól barna minden árnyék.

Rohanj velem!

...hogy akarom a tüzet, a napot,
hiszen a romokat öleli szemem:
zsugorin ücsörög a szavakon;
fekete sivataga nem idegen:

felemel, ahogyan a palota
a falakat emeli; kaloda
lesz a kapu, vakolata – lepereg.
Kapukon – ütök, ülök a padokon

s lesem: a moha rohan a falon;
az eszem eliszom? el akarom!
de zavar a talaj, ahogy a borom!

Legyen a ma oda, neked adom
mosolyom! igazi titok a homok
ereje, a – vagyok aki vagyok...

Göd, 2001. szeptember 2.

Fuit*

Az ismeretlennek

...sajnos megint parádét rendeznek:
a liget elé csődülő csöcselék
mind fiatal, életunt és nyegle.
Vedelnek, majd jöhet a csőrepedés

a fák s bokrok közt: vizelnek hosszan
és annyit, hogy a fa majd' megroppan
a dülöngélőktől s fejük oly nehéz!
Kedvenc helyemen; éppen itt a sírnál

is van egy: iszik a hantra állva:
vállá a kőnek dől, álla fákra
bökö, állat! s száját elhagyja egy kis nyál...

Fiam! gyarló talpad alatt e holt
névtelenül is több s belőled, tisztán
látom, nem marad még annyi se: volt...

Budapest (Városliget), 2001. augusztus 25.

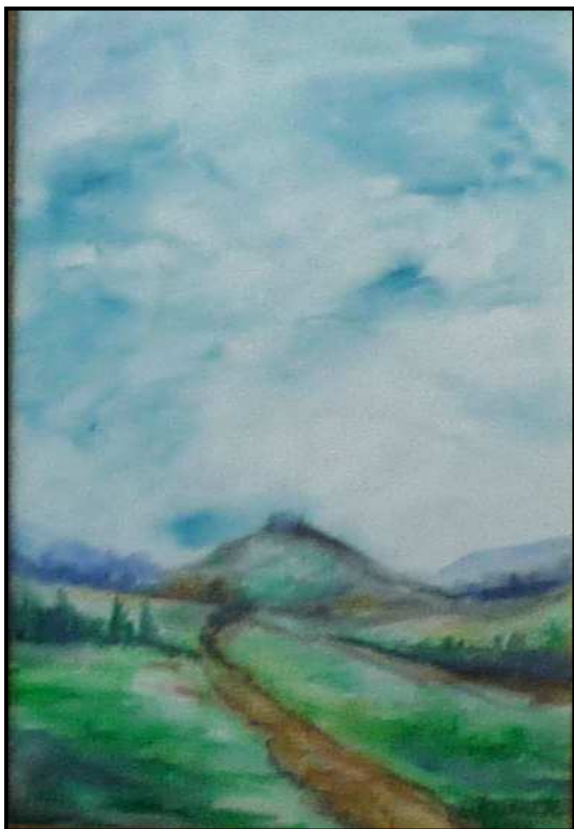
A városligetben van egy sír, amelyben egy magát megnevezni
nem kívánó, réges-régen élt ügyvéd nyugszik. Az ügyvéd a
végrendeletében hagyományt juttatott el a városnak, és cserébe
csak annyit kért, hogy a városligetben temessék el névtelenül, és
a sírkövére csak annyit véssenek latinul: FUIT – VOLT. Nagy
hatással volt rám ez a felirat. A XIX. századi Magyarországon
egy ügyvéd nem lehetett akárki. Sokat gondolok erre a nevének
halála után eldobó emberre, és arra, hogy vajon milyen érzelmi
kötődései lehettek a várost akkoriban kívülről övező ligetnek?

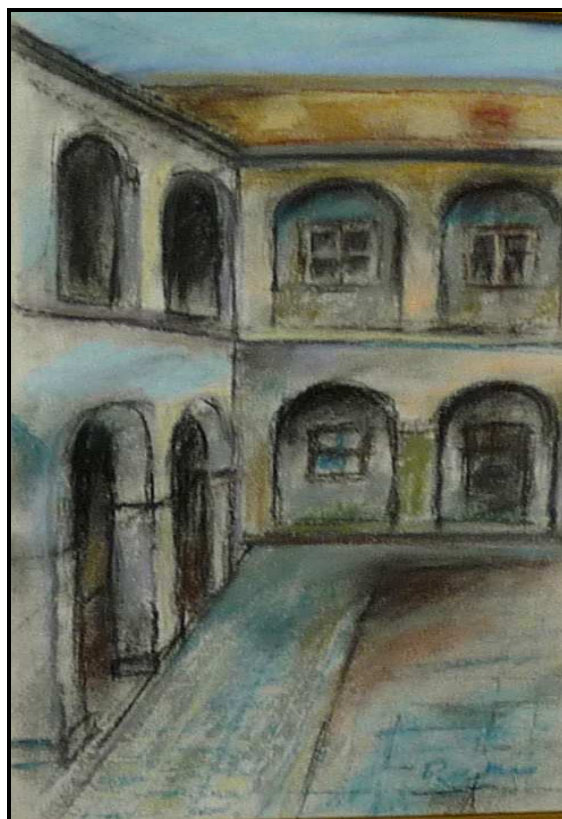
RUMI RÓZSA festménye

RUMI RÓZSA festménye

RUMI RÓZSA festménye

RUMI RÓZSA festménye

KÁDI PÉTER

Verses üzenet

Rakok most gondolati rendet
Elküldöm neked a csendet
Alkotok furcsa dallamokat
Szavakból építke világokat
Benned.
Érzed az ősi rendet?

Kiemellek a hétköznapból
Figyeld, szíved halk szavából
Miként épül fel az életed
Társad magadban, másban megleden.
Ott benned,
Érzed az ősi rendet?

Ha megszólítottad a múltad
Ismered az otthonodat
Mefogja kezed az új jövő
Az élő házakat felépítő
Ott van benned.
Érzed az ősi rendet?

Előre menj mindig a széllel
Építsd magad fel a fényvel
Ilyenkor megszólal egy sámán
Ki ott ül egy nyíló virág szárán
Mi ott van benned.
Érzed az ősi rendet?

Minden útról

Minden út belém vezet. Mert minden út.
A kitárulkozó virágfejek, a felhők búbjai
A gyerek mosolya, az otthonom illata, bennem.

Minden barát, kéz és hajnal, minden kék, piros,
Zöld, és fekete, a buborék, a vágy, a sejtelem.
Hány millió út van benned kedvesem?

Csak az ősi igazságot keresd és éld át
A többi, a mindennapoké, lehet hazug
Ha a szíved ere óceán és van benne ősi zug.

Égi zug. Neked, nekem, a végtelennek.
Játssz, kék, tűz, végtelen, forró, nedves
Mondd, belém hatoló végtelen kiteljesedés öröme.

Bolond ház

Ha kinyitom az ablakot
Beszökik a légy.
Ott ül minden ablakon
A most itt légy.

Ha becsukom az ajtómat
Kifut a huzat.
S odacsukja az ajtóhoz
Simogató ujjaimat.

Ha szemem egy ház szeme
Akkor a szemem, ablak.
Ha a ház szeme vagyok
Én vagyok e nagy lak.

Én vagyok az ajtó, a szék
Te kérlek, ülj le.
Ha kényelmetlenül nyikorognék
Szólj, mint a ház jó vendége.

Ezek szerint ház vagyok?
Ej miket is beszélsz!
Felépítem a világot
Te még beleférsz.

Szuperfilm

Tegnap a tévét néztem
Híres film futott rajta
Véres volt a gonosz
Véres volt a jó
És borostás az arca.

Én neki szurkoltam végig
Könnyű győzelem
Tudtam, hogy győzni fog
Mégis ott voltam az ütközeteiben
Ő meg itt ült kint velem
Borostás állát vakarva.

Aztán kiontotta a végső vért
Levonta a tanulságot
Szíve szerelemből, karja izomból
Eszem a tévéből épült.
Mégkötöttük a barátságot.
Holnap megnézem újból!

KÁDI PÉTER: Csángó kántor a templom előtt húsvétkor papír, akril, 19 x13 cm

MÁTHÉ GIZELLA

Eszperente Debrecenbe

Kedves drága gyerekek!
Nem szerkeszték levelet.
Levél helyett veletek
Éterben beszélgetek.
Ily kedves beszédeket
Ti is elereshettek!
Laci! Neked üzenek:
Fényképezd le versemet
Nyolc egységben, ha lehet
Kinek-kinek küldheted,
Akik illetékesek.
Lelkemet ecsetelem:
Szeretlek benneteket!
Erre emlékezzetek!
Míg ott éltem köztetek,
Könnyeim nem peregtek...
Leszek-e még veletek?
Felel a „Felettesed”
A magyar szórengeteg,
Régen elterjedhetett,
Eszperente nyelvezet.
Olvasva mindezeket
Esetleg ez meglehet.

Csókollak benneteket!
Gizella testvéretek.

Elfelejtett üzenet:
Egyre várok tőletek
Telefont vagy levelet...
Üzenetem elmehet.

Isten legyen veletek!
Szerencsések legyetek!
Minden jót! Seregest!!

Szeretettel: Gizella.

Kanári szigetek. 2000.

Táncosnő

Táncolj! Táncolj nekik! Táncolj és énekelj!
Mindig lelkesen és mosolygó szemekkel.
Nem érzi más csak te. Te tudod, mit érzel?!Találkozott lelked, emberek lelkével.

Ha érzed feléd sugárzó örömeiket,
Ha látod búfelejtő tekintetüket,
Ha látod újrázó, tapsoló kezüket,
Tudod, kicsit szebbé tetted életüket.

Van bánatod? Örömük azt kisebbíti...
Szín kell életedbe? Mindaz színesíti.
Van, mi nehéz? Szemük segít elviselni.
Életet, családot szívedre ölelni.

A Te mosolyod reád visszaverődve
Belekúszik életet adó erődbe.
Ne engedd azt elveszni! Tárold szívedbe!
Vidd haza! Fészket melegíteni vele.

Mint madár tárolja az ételt begyébe,
Féltőn szeretett fiókái részére...
Hazamégy. Átadod, az otthoniaknak
Még akkor is, ha neked talán nem marad...

Kis szívdarabokkal visszakapsz belőle.
Így jut neked is. Így megy ez körbe-körbe.
Mit visszakapsz, abból oly sok gyúlik össze
Szeretet s meleg mosoly –, marad későbbre..

Életed utójára — már szürke időkre.

*DOMBRÁDI ISTVÁN: Szászország
szobor*

CSEH SAROLTA

Az én barátom

Jó barátom ő, együtt sírunk,
ha víg vagyok velem örül.
Ha kell, felszárítja a könnyem,
hozzám simul, az ölembe ül.

Átkarol, lágyan dudorászik,
vigasztalón simogat.
Elmondhatom neki, hogy mi bánt,
megértőn őrzi titkomat.

Elsodorja a bánat-felhőt,
varázsol édes álmokat,
bolondozva a vállára ültet,
szél-utazásra hívogat.

Messze szállunk, világot látni.
Világcsodákat tár elém.
Ilyen ő, hogyha jó a kedve.
Kedves barátom ő: a szél.

Szélcsend

Nem moccan az ág, nem rezdül levél,
felhő sem úszik az ég vizén.
Szélcsend és nyugalom terül a tájra.
A vitorlát nem hajtja a szél.

Békét sugárzik felém a napfény.
Ünnepies ez az őszi csend.
Halk zene szólal lelkemnek húrján,
és közben ringató ének zeng.

Bennem él természet harmóniája,
csendet parancsol a szívemnek.
Olyan jó ez a belső nyugalom.
A szívemben álmok pihennek.

Titok

Csitt! Ne szólj szám!
Maradjon enyém e szív-titok.
Ne tudja más,
hogy szívem csak teérted dobog,
hogy neked szól

dalos pacsirta víg dala,
tehozzád száll
kertemből rózsák illata.
Csak te érezd,
vigye el hozzád nyári szél.
Hallgasd kérlek,
rólam a szellő mit mesél!
Hozzád viszi
szívemnek hő szeretetét,
érezned kell
feléd sugárzó melegét.
Fogadd el hát,
s hogyha te is úgy gondolod,
kettőnké lesz,
csak a miénk e nagy titok.

Hol a mosolyod?

Hol a mosolyod? Fenyőfa tövében?
Sziklarepedésben? Hús patak vizében?
Báránnyelű fodrán a szellő kergeti?
Hegyek közt süvítve zúgó szél keresi?

Vagy talán ott bujkál a hajnal fényében?
Csillogva rejtőzik kis madár szemében?
Sötét éjszakában csillag fényén ragyog?
Mondd, hol kereshetném a kedves mosolyod?

Egyszerű a válasz: a szád szögletében,
babonázó szemed csillogó tükrében.
Csakhogy messze tőlem szemed másra ragyog.
Hiába keresem a huncut mosolyod.

Hiába hívlak

Kósza szélben jajong a lelkem,
Utánad sírok kedvesem.
Fák közt keresem arcodat,
Hiába minden, nem lelem.

Nyúlnék utánad, fognám kezéd,
De hol vagy kedves, merre vagy?
Hiába hívlak, szólítalak,
Minden reményem cserben hagy.

Egyedül, árván bolyongok én,
Fáj a magány, rossz társtalan.
Neved sóhajtom, száll a széllel.
Vágyam utánad határtalan.

GÁSPÁR TIBOR festménye

GÁSPÁR TIBOR festménye

GÁSPÁR TIBOR festménye

GÁSPÁR TIBOR fafaragása

GÁSPÁR TIBOR fafaragása

NAGY BANDÓ ANDRÁS

Versek a HETVENHÉT MACSKAJAJ c. kötetből

Fehér perzsa macska

Hó a testem, jég a farkam,
künn a fagyban ég a talpam.
Fogvacogva lépdeltetek,
hóba vesztet, képzelheted.
Új a bundám, téltre vettem,
rég szörmém félretettem.
Nézd e szempárt: sárga gyöngyök,
csillag lesz, ha fán ücsörgök.
Jó a gazdám, ölébe vesz,
pénze rám megy, kiköltekez'.
megtanultam hízelegni,
nincs is jobb, mint így heverni.

Vörös perzsa macska

Arról jöttem, elkerülve Veszprémet,
mit tagadjam: bundám kissé extrém lett.
Divatszín a narancssárga, azt hordom,
cirógass csak, minden este ezt morgom.
Jó, ha tudod, sosem vagyok izgága,
mancsom éppen belefér e csizmába.
Megtanultam mindenféle leckéket,
szeress, imádj, száz örömben lesz részed!
Simogass csak, itt, meg ott, meg itt, kérlek!
Úgy elalszom, holnapig se eszmélek.

Kék perzsa macska

Volt egy gazdám, drága, vén sah,
nálam voltam kézi perzsa.
Unos untig ölben dajkált,
ő vette e kék pufajkát.
Fém a szemem, sárgarézéből,
annyit értek az egézből,
hogya nézek, ezzel látok,
s gazdácskámmal parolázok.
Régi bundám máig hordom,
elnyújtózom, semmi dolgom.
Szörmefarkam dús, bozontos.
Életemről? Semmi fontos!

Csokoládébarna perzsa macska

Ne vigyél a napra, szétolvadok!
Azt hallom, mindig, hogy édes vagyok.
Szeress kicsit! – írom esemesbe',
fura ragyogást látsz a szemembe'.
Csupa csoki bundám, gyári modell,
szobácskánkból én nem vágyódom el.
Van egy kicsi ágyam, párnázgatom,
ha olyan a kedvem, hátrébb rakom.
Deres a bajuszom, jól áll nekem.
Mi is az a csoki? – kérdezgetem.

Kóbor macska

Évek óta úton vagyok,
sorstalanul lépdelek,
bevallom, már megutáltam
ezt a cudar életet.

Konténer az éléskamrámban,
átkutatok pár kukát,
ott leltem egy foltos bundát,
mondjuk azt, hogy új ruhát.

Bokrok között jövök-megyek,
foltozgatok új ruhám,
néhanap a várost járom,
kint koldulok Óbudán.

Ember siccel, kutya kerget,
nem futhatok semerre,
szememből a könny kicsordul,
nincsen, aki szeretne.

Hajléktalan otthon előtt
öreg néne tetetget.
Uramisten, de bemennék!
Örülnék a melegnek.

**Versek az EGYIK KUTYA, MÁSIK IS c.
kötetből:**

Puli

Tükör előtt egy pulika, látom,
emez meg itt a kulikabátom.
Ez meg, ha látod, furácska orrom,
egész elől, a fejemen hordom.
Ez itten, nézd, a szemem a szőrben,
szemöldököm meg fölötte, körben.
Hol is a farkam, sosem találom,
picit takarja a nagykabátom.
Szemed mereszted, hol itt a lábam,
előre lépek, ha megtaláltam.
Ez itt a lábam, ez itt a talpam,
kevéske látszik, tövig takartam.
Hatalmas szőrzet, parányi testen,
ne vess csak rajtam, hasamra estem!

Pumi

Tanyáról jöttem
paraszi aggyal,
bodorka bundám
dacol a faggyal.
Terelek disznót,
tehenet, nyáját,
bámulom őket,
no meg a tájat.
Imádok futni,
öröm, ha mozgok,
megyek is most már,
futás, szevasztok!

Komondor

Tüzesen süt le a nyári nap sugára,
bele is izzadok, érzem, nemsokára.
Szanaszét a birka, ha én úgy akarom,
nékem a juh nem más, terelgetett vagyok.
Amíg a bürgenyáj dombtetőn legelész,
gazdám a subáján, rét alján heverész.
Vándorolva jöttünk hűvös Ázsiából,
közben el-elvettünk mások gázsijából.
Ezredéve élünk vén Kárpátok alján,
bajban én segítem, üldögélve balján.

Magyar vizsla

Most én jövök, itt vagyok ebben a sorban,
már hallhatod szólni a vizslakutyát,
és itt hever máris e hetyke csokorban,
lásd, mind, ami nyitja a mustra sorát.
Te jól tudod, életed én aranyoztam,
míg ott heverésztem a lábad alatt,
és udvaron, fűben is ott szaladoztam,
meg ott, hol a bükkös is árnyakat ad.
És hívtalak százszor is, járjuk a rétet,
hogyan fussuk a távot a hegy peremén,
már mondhatod, vállalom, mondd, ugye, érted,
oly boldogan éltünk, csakis te, meg én.

Magyar agár

Karcsú vagyok, akárcsak egy őzike,
hátamon a meleg holmim, bőr zeke.
Nyúlánk vagyok, nyakig ér a négy lábam,
elkapom a ravasz rókát futtában.
Jó társ vagyok, nyulat hajtok falkában,
jobb lábamat kergeti a ballábam
Kemény vagyok, alkalmas a versenyre,
fogadhatsz rám, tegyél pénzt a perselybe!
Sebes vagyok, ragaszkodó, hűséges,
az, hogy bárki utolérne, kétséges.
Girhes vagyok, kilátszik vagy hét bordám,
amikor majd nyúlhúst eszel, gondoldj rám!

Kotorék

Derék vagyok én is, apám is derék lett,
bár ő sem volt egyéb, csak egy kotorék eb.
Talán egytől vagyok, s ezerféle lettem,
bármifajta gazdám hűséggel szerettem.
Fajtisztaság? Ugyan! Miről is beszélünk!
Ezer fajtából lettünk, örüljünk, hogy élünk!
Mire vagy úgy oda legderekből ember?
Fajtiszta társaság? Köszönöm, de nem kell!
Büszkélkedj fajoddal, tolakodj a fényre!
Te sem lehetsz több, mint isten teremtménye.
Ahelyett, hogy egymást ölnétek halomba,
bújjatok már össze egyetlen alomba!

JENEY ANDRÁS

Vizek

Csörgedező kút,
Csermely, csacsogó,
Csevegő csobogó,
Friss, üde forrás.

Barlangban csepegő,
Szikrázó csodakő,
Csurranó, cseppenő,
Jégszínű kristály.

Pusztító tavasz-ár,
Szennyet sodoró,
Hófödte hegyekről lefutó,
Rohanó,
Völgyben megrianó,
Köveket lerakó,
Kerülő,
Tócsában terülő,
Titkokat őrző láp.

Szél fúj, zizzen a nád,
Szava csönd-susogó,
Karesú kútágas,
Bólogató,
Ménest hívogató,
Etető-ítató,
Vándornak csobolyó,
Földnek fakadó leve, borvíz.

Forró, bővizű gejzír,
Mélyről bugyogó,
Sziszegő zubogó,
Fátyola gőz, suhogó,
Vízésés, zuhogó,
Szikláról lebukó,
Ködben permetező,
Csöndesen pergő, langyos eső.

Zápor, zivatar,
Ablakokon zenekar,
Doboló,
Kopogó,
Hús patakokból tiszta folyó,
Kavicságyban kéklő,
Távoli tó,

Sós ízű tenger.

Könnycsepp a szemedben,
Arcodon guruló,
Enyhet,
Nyugtót adó,
Földre lehulló vér,
Bíborborító,
Bűnödöt törülő,
Eltakaró.

Modern ballada

Titkon könnye kicsordul: máról holnapra élek;
Átkot mégse kiált, hangtalan sír a szegény.
Ablakról jeget olvaszt, lázlehellet a lélek,
Fázósan kucorog nincstelen sors-szekerén.

Hú ura korhadt fejfa alatt – már új temetőben –,
Gyermeke messze került, ott akad munka talán;
Tűnik a régi világ, ami szép volt, mind kiveszőben,
Csillag sincs, s telihold – nappal is fáj a magány.

Mégis várja a hajnalt, friss vizet önt a lavórba,
Délben nagymise lesz, áldozni, gyónni akar;
Halkan imát mond, szürke haját míg kontyba csatolja,
S tiszta, kopott teritőn reggelit összekapar.

Váratlan dobogás. Ajtóban szutykos a férfi,
Mélyen ülő szempár néz, ragadozva figyel;
Hajlék nélküli – mondja –, percre szeretne betérni,
Kér kicsi ennivalót, fát szerez majd, s betüzel.

Az asszony szikkadt kenyerét röstellve kínálja:
Jöjjön, ennyi maradt, nekem a héj is elég.
Benn – valahol – meleg árad, s mintha a múlt muzsikálna,
Szívében zene szól, orgona, Bach-töredék.

Hirtelen reccsen a hang: Hol a pénz? Gyerünk, nyanya, hadd lám!
S ő, bár álma riad, csendesen melléje ül:
Nincs egyebem, kedves, csak e kis ház, s én odaadnám;
Lakj velem, légy a fiam, néked is rossz egyedül.

Káromlás – jön a válasz –, vodka szagából a mámor;
Éles, villan a tőr – ím, ez az új ezerév!
Könny szava elhal, jaj sincs, földön a folt színe bíbor,
Lassan sápad az arc... S szíve örökre fehér.

DARGÓ ISTVÁN: Barkabán bástya, 20x30 cm, akvarell

KAJUK GYULA

A metróállomás

A metró egyik állomása sem állandó, csak egy átmenet.

Még a végállomás sem az. Itt is ki kell szállni, el kell hagyni a vonatot és erre még utastársainkat is figyelmeztetnünk kell, a hangszórókból áradó felszólítások szerint. A metróállomás lehet szép, vadonatúj, éppen felújított, vagy lepusztult. Építhették diadalmas építészeti koncepciók aktuális rezüméjeként ilyen vagy olyan stílusban, vagy a mindig szorító gazdasági szükségszerűség miatt a lehető legszűkösebben, afféle földalatti panellakásként, silány anyagokból, minimális odafigyeléssel. Érdekes módon, a közönség érzékeli az építészeti nemtörődömséget és éppen ezeket az igénytelen állomásokat töri, zúzza, rongálja, piszkítja a legnagyobb indulattal.

A metróállomás lehet vonzó ígéret. Választhatunk a hirdetések közül pusztán azért lakást, mert valamelyik állomás közelében fekszik és a családnak jó megközelítést kínál, iskolába, munkába, rokonsághoz. Vagy vehetünk, cserélhetünk csak azért, mert a lakás azon a vonalon fekszik, ahonnan a Klinikákat is meg lehet közelíteni. Aztán jöhetnek olyan szívszorítóan nehéz évek, amikor nap mint nap, minden más utat, kötelességet megszakítunk, hogy itt leszálljunk, mert a gyerek ott fekszik a klinika kertjében elkülönített pavilonban és vár, vár, miközben mi is várunk, előbb a gyógyulásra, aztán már a semmire. És egy nap, egy szatyornyai, végleg feleslegessé vált holmival a kezünkben kilépünk azon a kapun és szemünk, mintha először járnánk itt, tétován keresi az ezerszer bejárt utat, a metróállomáshoz. És megfogadjuk, hogy itt soha többet se le, se fel nem szállunk.

A metróállomáson kimutathatjuk a férfiasságunkat, levezethetjük a fölös tesztoszteron szintünket, hepciáskodhatunk BKV ellenőrrel, forgalmi ügyelettel, megverekedhetünk a rivális focicsapat szurkolóival. Szétverhetünk ez alkalommal részegen egy-két kocsit is, mit számít az, a lényeg hogy itt vagyunk, mi vagyunk itt... Lehet persze békésebb dolgokat művelni, találkozni például valakivel. Családdal, baráttal, titkos szeretővel vagy nyilvános kedvessel. Lehet átadni pénzt, levelet, tiszta ruhát, hazaviendő csomagot.

Lehet kéregetni, reménykedni a mások segítőkészségében, lehet lemondóan ülni egy

kisajátított padon vagy széken, reményt veszve. Lehet megenni ott a magával hozott ennivalónkat, kortyolni egy kis bátorítást a laposüvegből és a beérkező szerelvény elé vetni magunkat.

Csak egyet nem lehet. Ottmaradni végleg. Mert az állomás nem állandó megállóhely. Csak egy átmenet.

Még a végállomás is csak az.

Péntek, munka után

Kőbánya-Kispest felé útban
zötykölődve-rángva
a sötét alagútban
állott levegőben
állóháborúban...
fáradt olajba ragadt
a nagyvárosi élet
a tengernyi emberállat
magában tán érző lélek
együtt? csak sötét söpredék
mint darálthúskonzervben
a gyanús nyesedék
a préselt szemcsék
egymáshoz tapadnak
szenvedő elemeként
ugyanannak
a lét alatti létnek
míg sziszegve-fújtatva
a szerelvény végére ér
a lepusztult vonalnak
mi meg a szörnyű hétnek

Alagútban

A sötét alagútnak, ahova most nézek,
falán gyöngyházzsín derengnek
a hűvös neonfények.

A sín görbületére most éles fény vetül,
s én elindulok szembe, végleg egyedül.

KÖRMENDI JUDIT

Az ember

1. Az ember szereti a zsidvaságot. Ott van MINDEN. Képes, lehető és lehetetlen. Szép, csúf, platina és szemét, és tél, nyár. S minden itt illik egymás mellé vagy semmi nem illik semmihez. Ilyenkor rájön az ember, hogy EZ AZ; egy feltúrt városi utcán is el lehet bogarászni annak, aki KERES. Végtelenek a lehetőségek. Végtelen sok hidat verhet az ember az egyféle örült rendszer szerint eldobált szavak között, s ha sikerül, az ember boldog, hogy ezt ő fedezte fel. Vagy megrémül a végtelen szabadságtól összetöpörödik és börtönt ácsol magának, amelyből nyújtogatja a kezét egy életen át. Hátra kell verni a másikat, hogy mindezt ő is lássa. A lüktető szavak káoszában frissen vert hídon átmenni a szöveg túloldalára — és vajon ki viszi át a Szerelmet?...

2. Az ember szereti a változatosságot, illik is ezt manapság szeretni, hiszen ezzel takarózva esztelenségeket is követhet el; bár a való élet inkább azt mutatja, hogy az állandóság és a monotonia bizony főszerepet játszik az életében, és gyakran ritmusnak, megszokásnak mondja, pedig ha tudná, hogy milyen veszélyes királya a hétköznapiaknak a megszokás, minden nap gondja lenne arra, hogy kitaláljon valamit, ami szokatlan, de legalább megtanulna élesebben és mélyebbre látni, mert ez lendíti meg az órák múlását, hiszen munka közben a nagymutató a kicsitől tanulja az ütemet, mely szinte a tetszalott dermedtségével vetekszik — mégis vannak homlokhasító töprenkedések, amelyek felőrlik az EMBERT, VAN kétségbeesés, amely súlyosabb az egyiptomi piramisoknál.

3. Az ember ritkán van egyedül, de olyankor világmegváltó gondolatok a tenyerében, kiülnek az ujjai végére, mint az iskolások a térre a fáradó tavaszban; teli energiával, amihez hozzáér, abból kicsi, erős szikrák pattognak; papír fölé hajol, amely fölé majd ezek hajolnak, ha sikerül rá, csempésznie szerettei mosolyát, mert eddig belülről mindig hallotta azt a sercegést mosoly közben, mint a, mikor kávé darálnak;

éjjel van, s ettől a csömörtől olyan lesz a nyelve, mint az itatóspapír, felébred, hogy megnézzé a

teliholdat: úgy világít, mint egy pupilla nélküli macskaszem, maga körül a csillámló fekete bundával, ezüstös fénye befurakszik a függő tűfoknyi lyukacsai között és kis tócsákba gyűlik a padlón, lefolydogál a szekrény intarziás ajtaján, parcellázott fény hullik az íróasztalon heverő bukdácsoló vonalú gyermekrajzokra —

ha az ember elengedi magát, a sötétben úgy burjánzanak a rémképek, mint a trópusi levegőjű üvegházban a kúszónövények; éjjel egyetlen gond is hét másikat ugat fel a teliholdra. —

az ember múltja csak az övé, de vajon elégséges alap-e ez arra, hogy zsarolja az embert; mit akarhat tőle huszonhárom év, amely huszonhárom polipkarjával tartja fogva, tapadókorongokkal szorítja magához, házhoz, kerthez, emberekhez, kutyákhoz, az almafa fényes térdéhez, amelyen annyit hintázott, az ablaktáblák finom rezgéséhez, amikor égett a munka a közeli fűrészüzemben, s pirinyó famorzásák hulltak a virágcserepek földjébe az illatozó levelekre;

az ember ritkán van egyedül a gondolataival, s a feje örökké másokon jár és önmaga boldogulásán, s rekedt rögögésnek hallja a tücskök dalát, s mikor végre elalszik, azt álmodja, hogy hétéves gyerekek keresztre feszítik.

4. Az ember gyakran van egyedül, olyankor, amikor épp társaságra áhítozna, szeretkezés utáni parázsos ágyban riadt csönd kuporog., agyába szavak szöknek újra, arca akár a hipóba mártott vörös rózsza, leverőbe könnyülő kézzel az ember megérinti valakinek a hátát; mégis kacagnivaló az élet, csak poros motyogás hallatszik a környező lakásokból, ölelkező rímek szorítják harapófogóba a kertés házát, hiszen a lakótelepen egyre hiányzik: ilyenkor az ember azt mondja: lehetett volna akár rosszabb is, lázasan jó-pontok után kutat, s csak az jut eszébe, hogy ott a jobb, ahol a kormos galambszürke füstből teker meleg sálat a gyárba indulók nyakába a szél, mert ott született (talán egyeseknek az csak afféle ostoba nosztalgia — de nem föltétlenül szentimentális), s a kertben totyogott egy förmögő sündiszó után; de vajon van-e jó és rossz? mert a tartalmuk minden nyelvben és minden vallásban ugyanazt jelenti, de talán csak árnyalatai vannak, jobb és rosszabb, mindig valamihez viszonyítva, hiszen csak így lehet reálisan értékelni: a fény is csak a sötétséghez képest világos — a festő, amint finom ecsetjével válogatja az ég színét, látása és hatodik érzéke egyre élesebbé válik; hiszen aki ma tudásra és

felelősségre vállalkozik, kristálytisza és pontos igényei legyenek, mint a gyémánt fénye —

az ember gyakran van egyedül, amikor bizonytalan, mert talán túl sok szempontot vett figyelembe, de nem tudja könnyen kifejezni magát, kifejezni magát, dühösen arra gondol, hogy kéne egy mosókonyha a szavaknak, ahol a József Attila-i gőzben tiszták és jó szagúak lennének, vagy talán egy automata mosógép lenne jó, nem, mert az letépné róluk a, sujtást és a gombokat... aztán arról álmodozik, hogy kigyulladtak a szavak, s a fényszórók ezüstalagútjában úgy siklik az ember, mint egy csupa izom, biztos hal a kedvenc folyója friss vizében.

5. Az ember élete bonyolult és éppen ettől egyszerű, de hiba, ha a felszíni egyszerűséget a mélység hiányának tulajdonítjuk;

ebben a kohóban vagy megolvad és átalakul a benső egy darabja, és befogad, megőriz, mint a pala a páfránylenyomatot — vagy hasznavehetetlen salak marad és elfekszik a langyos földön;

az ember szorítsa a markába az élete minden kis darabkáját, szeptét, szilánkját, foszlányát, érezze, hogy él, a vére úgy lüktet, szinte fáj; s minden lélegzetvétel új napkelte és naplemente — és amikor a délutánok szirma becsukódik, az ember ölében elbillennek a könyvek, felére telepszene káros barátságok, kisfröccs szerelmek, mint a nyugós kis gyilkosok.

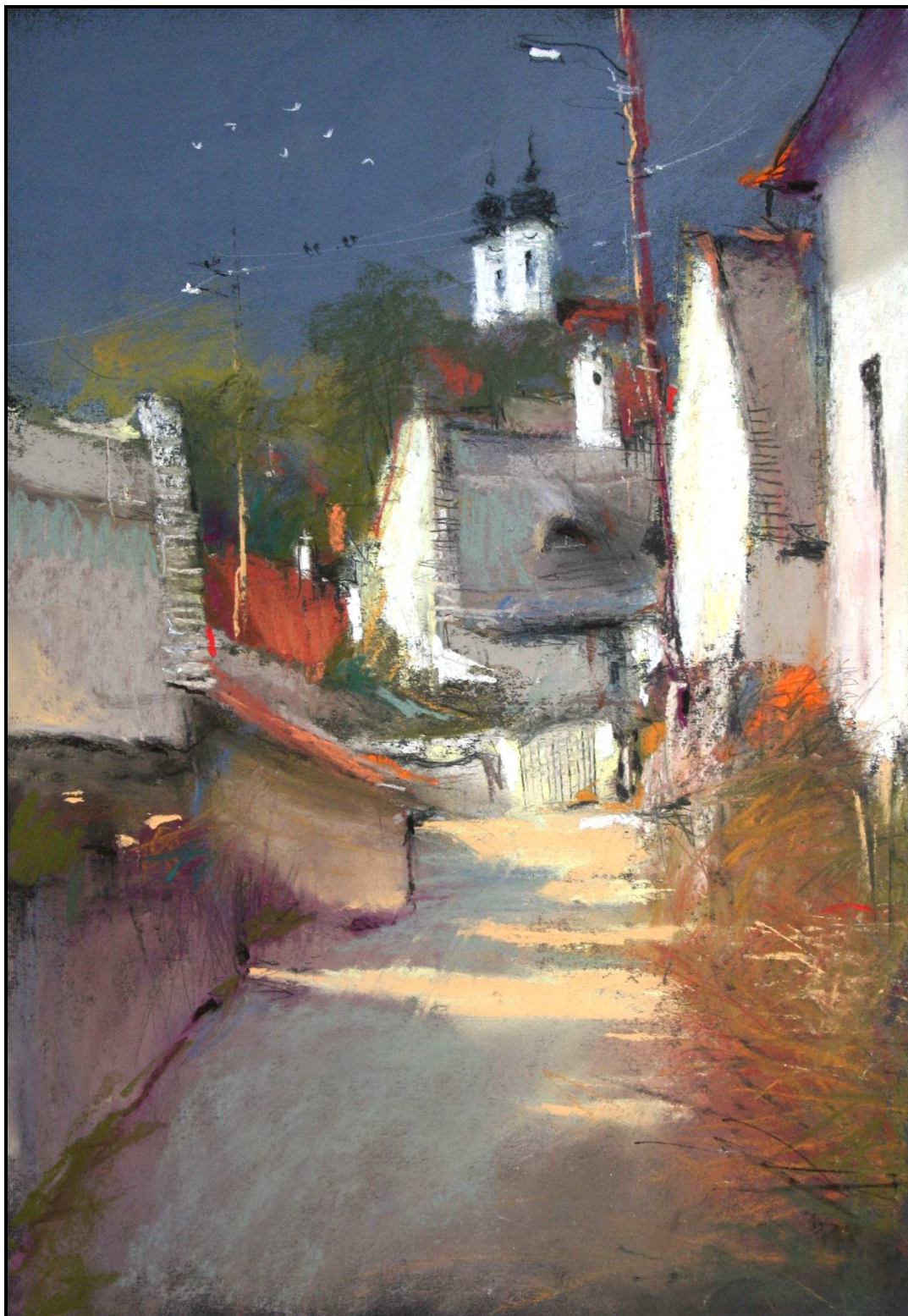
6. Az embernek megemelkedik a gyomra, ha Rágondol, az elvetélt mozdulataira, s amikor a parázsos ágyban Bach-muzsika szegi a, szavak szélet, s látja, amint a MÁSIKNAK csizmaszárba gyűrődik a homloka, de nem kérdez semmit, papír felé hajol vagy kibámul az ablakon és nem kertet és fákat lát, hanem millió másik ablakot, lenéz a parkolóba, ahol fenyőfák, amelyek valaha örökzöldek voltak és hócsillagosak, festőién fekszenek egymás hegyén-hátán, mint a halomra ölt pásztorok, testük körül tehetetlen vértócsa a lepergett száraz tűlevelek milliója, csupasz karjaikon, mint az árulkodó, rongyos ruhadarabok, gyűrött szaloncukor-papirkák libegnek... eltelt az ünnep, amikor az arcok úgy ragyogtak, mint a menóra hét gyertyája, eltelt az ünnep és az emberek fellélegeztek.

7. Az embernek egész jó hangulata támad, amikor felpillant látja, hogy feneketlen dézsáit dönti az ég, aztán apró csillámok lógnak a gallyakról a friss tavaszi zápor után, a levegőnek rügy- és nedves földszaga van; s egyszer csak baráti üdvözlés érkezik, messziről jön és mégis nyolc perc alatt ideér, futtában végigcirógat egy álmatag hókupacot, csintalanul hancúrozik a kisgyerekek homlokán, bekúszik sapkájuk alá és a sapkák a szatyorba, kerülnek, most ott játszadozik minden boldog mosolyban, ott rezeg a lehunytt szőrnek sűrű pillái alatt — ugye, te is láttad ma délelőtt a napsugarat?

8. Az embernek hiába: hevül napközbe a szíve, ha összeszorul, amikor nem kérdezhetsz többé, hol van apa, mert tudja nagyon jól, hogy ott maradt a kertes házban;

s az ember mégsem tud kettészakadni, megrémül, amikor egy villanásnyira észreveszi, hogy felemelte a bal kezét és az árnyéka felemelte a jobbat; a homlokhasító töprenkedések csak arra jók, hogy az ember már érzi a nyelve hegyével a szájpadlásán a fejébe vert szög kiálló hegyének fogcsikorgatóan fémes ízét — felülemelkedik az idézett klasszikusokon aztán önmagán is, szédül, ahogy lenéz, feszül a feje és a pocakja attól, amitől emelkedik —

9. Az ember nehezen szokja meg, hogy egyszer csak nem tágul ki a levegő az ajtónyitással, nem tűnik szemé elé a meggyfa és az égiszű ezüstfenyő, nem ugat a kutya, ha csönget VALAKI — de ha megjelenik az ajtónyílásban, akit vár az ember, úgy tágul ki egy pillanat alatt a világ, mint amikor egy csepp napfény hullik a tenyerébe és ott fekszik, melegen vibrálva; de ha el kalandozik a tekintete, mindig látja AZT a kutat, amely olyan mély, hogy a csillagok sem látják már magukat a sötét víz tükrében. (És vajon azt ki tudja, van-e víz az effajta kutakban?)

PÓSA EDE: Tihanyban, pasztell

ARTHUR MADSEN

Szép álmokat, Hope

A víz távolinak látszott, pedig az áttetsző habok mindössze pár centire táncoltak a szeme előtt. Hope kicsi gyermekkorra óta rettegett a víztől, de nem mutathatta gyengének magát, mert félt, hogy a többiek kinevetik, ezért összeszorított fogakkal akkor is mosolygott, ha a medencéből néhány hirtelen kicsapódó, erőszakos vízkatona heves támadást intézett a kerekese széke felé. Ilyenkor picit hátrább gurult és fájdalommal telítve nézte osztálytársai féktelen lubickolását. Keze önkéntelen is a zsebébe csúszott és megkönnyebbült, hogy a gyűrött boríték még mindig ott lapul, szorosan a kedvenc tolla és a zsebkendője között. Egy halvány mosoly futott végig csinos arcán, majd a közelmúlt emlékei pörögtek le a fejében.

Egy hete ünnepelte nyolcadik születésnapját, az ünnepi vacsora után az egész család hamar nyugovóra tért. Ő egy ideig az ajándékba kapott képes mesekönyvet lapozgatta, majd amikor meggyőződött arról, hogy a szülei elaludtak, egy kockás füzetet húzott elő a rózsaszín párnája alól. A tolla már rég a kezében lapult, és jellegzetes ákombákom betűivel írni kezdett:

Kedves Isten!

Engem Hope Minnernek hívnak. Neked mi az igazi neved? A tegnapi hittanórán Gillingham Atya sokat mesélt nekünk a fiadról, aki olyan sok jót tett az emberekkel. Nekem az tetszett a legjobban, amikor Jézus bácsi meggyógyított egy béna embert. Gillingham Atya azt mondta, hogy te mindent tudsz, biztos azt is, hogy nekem nincsenek lábaim. A baleset óta. Egészen kicsi voltam, amikor az autónk felborult az autópályán, de én nem emlékszem semmire. Az igazi apukám meghalt, szerintem ismered, mert a szomszéd nénik azt mondták, hogy nálad lakik. Az apukám magas volt és barna szemű, így már biztos

emlékszel rá. Most Steve bácsi az én pótapukám és nagyon szeretem, de neki kék szemei vannak. Minden este elalvás előtt sokat imádkozom, és reménykedem, hogy reggelre visszakapom a lábaimat. Tudtad, hogy a nevem azt jelenti, Remény? A születésnapomra egy szép mesekönyvet kaptam, pedig én a Jézus bácsit kértem. Kate, aki az osztálytársam és varkocsba fogva hordja a haját, azt mondta, hogy azért nem kaptam meg a Jézus bácsit, mert biztos meghúzgálnám a szakállát, de én nem tennék ilyet, ezt meg is mondhatod neki. Tőlem nem kell félnie. Kate sokat füllent, képzeld a tavalyi jelmezbálon azt mondta mindenkinek, hogy vasorrú bábának öltözött, de ez nem igaz, mert megfogdostam az orrát és nem is vasból volt. Amikor imádkozom, mindig azt kérem a Jézus bácsi anyukájától (láttam a templomban egy képen, olyan szép az a néni), hogy engedje el őt hozzám, legalább addig, amíg visszavarázsolja a lábaimat. Most búcsúzom, mert már nagyon álmos vagyok. Szép álmokat!

Hope

A levelet még egyszer gyorsan átfutotta, óvatosan kisimította az apró számfüleket, majd összehajtotta a papírt és gondosan egy hófehér borítékba helyezte. A füleit halk nesz csapta meg, ezért gyorsan lekapcsolta az ágya fölötti kék éjjeli lámpát és alvást színlelt. A következő pillanatban alig hallható, rövid nyikorgás törte meg az éjszaka nyugalma és Linda Minner sziluettje jelent meg az ajtó keretében. A nő lábujjhegyen odasétált kislánya ágyához, pár másodpercre leült mellé, óvatos mozdulatokkal betakargatta, majd megsimogatta Hope aranyszőke haját, és végül csókot lehelt a kislány orrára. Az ablakon álmosan bekandikáló Hold megvilágította a nő csinos arcát, amin tisztán lehetett látni, hogy a bájos vonásokba egy sűrű könnyfolyó mély barázdákat szántott bele. Nagy nehezen felkelt az ágyról, pillekönnyű lépteivel az ajtóhoz ment, egyik kezével lenyomta a kilincset, a másikkal pedig letörölte az arcán végigfolyó könnyeit.

Hope hosszú percekig nem nyitotta ki a szemét, csak feküdt és az osztálytársaira gondolt. Nem keresték a társaságát, egy barátja sem volt, csak Kate Lancer állt vele szóba néha. Volt az osztályban egy fiú, Chad Norman, aki sokat csúfolta, de Hope nem mutatta ki a fájdalmát, csak egykedvűen mosolygott a

szavak hallatán. Néha erősen bevillant egy-egy mondat, mint ahogy most is:

– Hope! Mikor kapsz új cipőt? – visította Chad, és büszkén húzta ki magát a haverjai előtt.

– Jössz velünk focizni? – erősödött fel egy hang az emlékeiben, de ez nem Chad Normané volt. Talán Billy Whitmané, de ebben nem volt teljesen biztos.

– Az lesz majd a szép, ha két testhosszt ránk ver majd a medencében. Tényleg, tudsz úszni, kriplikirálynő? – röhögött fel ismét Chad, de Miss Page láttán villámgyorsan szétszéledtek.

– Chad! Tanítás után várj meg, legyen nálad az ellenőrződ is – kiabált utána Miss Page, az irodalomtanár, majd leguggolt Hope mellé. Egyik kezét a kerekesszékre, a másikat a lány vállára helyezte és így szólt:

– Hope! Ne foglalkozz velük. Te egy nagyon különleges lány vagy, nem vagy átlagos, más vagy, mint a többiek és ezt sokan nem tudják elviselni.

– Miss Page! Én soha nem bántottam senkit – suttogta halkán Hope sírásra görbülő szájjal, mélybarna szemeibe szomorúság költözött és könnyeivel küszködve folytatta: – Higgye el, én nem szeretnék különleges lenni, semmi mást nem akarok, csak azt, hogy olyan lehessenek, mint a többiek. Szeretnék úszni a tanmedencében, futkározni és labdázni a tengerparton, szeretnék barátokat, érezni, ahogy a forró homok égeti a talpam, csak ezt szeretném. Álmaimban van lábam és olyankor minden valóra válik. Az álmaimat akarom és azt, hogy szeressenek! Olyan nagy kérés ez? Annyira, de annyira egyedül vagyok, Miss Page! Erre a tanárnő nagyot sóhajtott, felállt a kerekesszék mellől és betolta a kislányt a tanterembe.

Miután Hope elkergette rossz emlékeit, előhúzta a párnája alól a borítékot, leragasztotta és embrió pózba kuporodva elszundikált, de az ágya melletti, fonott kosárban ásítózó kiscicája még hallotta, hogy Hope félálomban egy imát mormol:

Szűzanyánk s Órangyal, Legyetek énvelem, Ha ti rám vigyáztok, Nyugodt lesz éjjelem.

– Amen – suttogta immár a kerekesszékében ülve és a medencéből kimászó osztálytársaira nézett. A gyereksereg hangos ricsaj közepette hagyta el a tanuszodát, a villanyokat is sorra lekapcsolták, a korábban sárga fényben táncoló lámpatestek pillanatok alatt elaludtak. Hope jelenléte fel sem tűnt senkinek.

– Gyerekek! Közeledik a karácsony – kiáltott be Miss Page a tanterem ajtaján, és egy piros kalapot lengetve maga előtt elmosolyodott. Egy cetlire felírjuk a neveket, bedobjuk a kalapba és...

– Jaj, de unalmas, tavaly is ez volt – vakkantott közbe Chad Norman és felállt a székéből. – Én veszek Hope-nak korcsolyát, piros harisnyával!

– Takarodj ki! Azonnal! – rivallt rá a fiúra a tanárnő és kezeivel az ajtó felé mutatott. Ezután szemeivel Hope-ot kereste. Hol van Hope?

– Az uszodában még láttam – szólalt meg vékony hangon valaki a hátsó padból.

A tanárnő ezután kiment az osztályból és a tanuszodához sietett. Az ajtón belépve komor sötétség fogadta, ezért ösztönösen a villanykapcsolókhoz nyúlt. A fény folyamatosan terült szét az uszodában. Miss Page szeme szinte azonnal megakadt a medence mellett fekvő, üres kerekesszéken. Ezután kétségbeesetten segítségért kiáltozott és a medencéhez szaladt. Mire felfedezte a víz színén lebegő Hope mozdulatlan, törekeny testét, addigra Bob Conelly, a szakállas földrajztanár már a medencébe vetette magát. A férfi villámgyorsan odaúszott a kislányhoz, és a partra evickélt vele. Miután kiemelte a vízből, óvatosan az ölébe vette. Ekkor Hope kinyitotta a szemeit és elmosolyodott:

– Jézus bácsi! Hát eljöttél? – suttogta halkán.

– Félrebeszél – szólalt meg Conelly és a tanárnőre nézett. – Rengeteg vizet nyelt.

– Képzeld, van lábam! – folytatta Hope zihálva. – Ugye milyen gyorsan futok? Itt vannak a barátaim is, látod, hogy mennyien szeretnek.

– Csitt! – szólt rá a tanár, de a kislány utolsó hörgései beléfojtották a szót:

– Csak... csak... nagyon égeti... a talpam a... homok...

VINCZE Zsuzsa:
Csikós a lováva
olaj

VINCZE Zsuzsa:
A kis cigányprímás
olaj

VINCZE Zsuzsa:
Pipacsos tanya
olaj

VINCZE ZSUZSA:
Napraforgós csendélet
olaj

FETYKÓ JUDIT

Durbincs

Így karácsony előtt, mikor az asszony a konyhában félnapokat zörgette a tepsiket, azzal volt elfoglalva, hogy melyik aprósüteményből mennyit süssön, Berti kimenekült a konyhából. Fél napot ő is tett-vett, aztán mikor már nem talált magának teendőt, vagy csak elunta a favágást, az udvaron a járda seprését, a tüzelő-behordást, akkor aztán bevette magát a szobába. Ez az tél még nem hozott havat, így kimaradt a férfimunkákból egy jelentős tétel, aminek fáradtsága nem hiányzott, a karácsony előtti hangulatból mégis elmaradt valami, ami a hóval van kapcsolatban.

Berti órákig tudott ülni a cserépkályha mellett, aminek vörösbarna mintái még talán az ezerkilencszázas évek elején voltak gyakoriak, ma alig látni már ilyet; bár ezeknek a levelei, indák úgy kanyarognak még mai is, és úgy árasztják a meleget, mintha nem múlt volna el felettük majd egy évszázad. Az ajtó és a kályha között a katonaládán ülve néha betett a tűzre egy hasáb fát, s ahogy a kályha egyre melegebb lett, benne is egyre jobban feléledtek hajdani emlékek foszlányai, amik nyáron soha nem jöttek elő, de télen, mikor a kályha duruzsolt, a befűtött szoba melegében, az alkonyat színeivel mindig előjöttek, filmszerűen peregve gondolataiban.

Diós-kifli illata szivárgott be az ajtó résén, zörgött kint a tepsi, záródott a sütő ajtaja. A férfiban feléledt a diós, meg a mákos kalács emléke, a kemencében való sütés hangulata. Vörösen világított a kályha belső, öntöttvas ajtajának résein az izzó fa, lassacskán már csak ez világította be a szobát, s ez a fény beletükröződött s szemközti embermagasságú tükörbe. Kintről beszűrődött az utcai lámpa fénye, az ablakban lévő csengős-fuxia, meg az aszparágusz levelei között. Ebben a cserépkályha, meg süteményszagú melegben felvillant a férfiban a pap alakja, amint furcsa járásával siet, néha szinte rohan az úton. Hol van már ez az ember? Mégis az emlék jelené, mostanivá csalja, mutatja lépteit, megy, megy hosszú fekete kabátjában, egyik lába valamitől rövidebb mint a másik, senki nem tudja, mitől — tán így született, vagy valami betegség, esetleg baleset; ettől a járása olyan le- és felemelkedő ütemet kap.

Egy valamikori Adventben, talán épp így, szent Miklós után, a pap, a Durbincs — ahogy a falu apraja, nagyja hívta a háta mögött — hosszas gondolkodás és főleg fel- és kisebesedő hajlatai miatt meghallgatást kért a kegyelmes grófnétól, akinél ő volt a kastély

papja. Oka volt ennek a hosszas gondolkodásnak, s a panasz, amit elő akart adni, azt számos apró eseménynek sem mondható alkalom, tekintet, elejtett szó előzte meg. Durbincs annyira elszánta magát, hogy mindezt a kegyelmes asszony elé tárja, hogy jobban reszketett tőle a lelke, mintha a gyóntatója elé akart volna járulni, ahova járult is és sorban megbánta ezeket az apró bűnöket, amikre gondolni is bűn volt. Most elérkezettnek látta, hogy véget vessen ennek a gyalázatos dolognak, ami idáig vezetett.

Berti ismét megrakta a kályhát, aztán be is zárta az ajtaját, hogy izzon a hasáb reggelig. Eltűnődött, hogy most mért épp ez a Durbincs jött elő a múlt emlékeiből, próbált másra gondolni, a havas karácsonyokra, mikor befogták a lovakat a szánkó elé, és az egész család szánon ment a templomig; a házmagasságúra nőtt hó-falakra, a téli hóviharakra, Durbincs azonban ismét és ismét ott volt ezekben a képekben is. Mintha követelte volna a magáét, elnyomva a többi feltoluló emlékképet.

Azon a délelőttön, mikor Durbincs végül előállhatott panaszával, akkor hozták meg neki a tiszta fehérneműt. Vasalva. Összehajtva, ahogy jár. A tiszta ruha illata azonban semmi örömet nem okozott neki. Rászólt a mosónőre, hogy tegye csak le, nem kell elpakolni. Az huncut mosollyal elköszönt, de még várt egy pillanatig, hátha kap egy szép szót, egy bókot, mert az mindig járt neki, meg a többinek is, mikor meghozták a tiszta, vasalt ruhát. De a férfi nem szólt semmit. Mikor látta, hogy a nő valamit vár, az ajtóra mutatott, és hátat fordított neki. S mint meghallotta az ajtó csukódását, megfordult, hogy megbizonyosodjon róla, valóban egyedül maradt, és azonnal megvizsgálta az alsóneműt. Mélyet sóhajtott, majd fogta az egész ruhacsomót, és elindult a kegyelmes asszonyhoz, hiszen épp ezért kérte ezen a napon és ebben az órában a meghallgatását.

A hölgy nem tudta mire vélni, mi kifogása lehet a papnak az alsóneműk mosását-vasalását illetően, de látta, hogy az öregember rendkívül zavarban van, és egyre csak beszél valami viccelődésről, amit a fehérség talán félre is érthet; így hát azt kérte tőle, mutassa meg a kifogás gyakorlati okát.

Durbincs kihajtott egy hosszúszerű vékony gyolcsból készült fehér férfialós, ami patyolat fehérre volt mosva, ki volt vasalva — akkoriban télen ilyet hordtak a férfiak. Az alsót kezével szétválasztotta, mintha a lábait dugta volna be a két szárba, és mikor ezzel végzett, a nadrágot megállította a padlón. Aztán a másikat, a meg a többit ugyanígy meg lehetett állítani. A kegyelmes asszony, aki megkövetelte saját lányaitól, hogy a köznépi munkáit megtanulják,

azonnal megértette a panaszt —, az öregember magyarázkodását, aminek következménye ez a használhatatlanná, kínzóvá tett fehérnemű volt —, belepirult ugyan a látványba, de azonnal becsengette a szobalány.

Az öreg pap távozott. A mosónők vezetője mit sem tudott erről a csínyről, a büntetés azonban nem maradhatott el.

A helyzet átmenetileg megváltozni tűnt. Az alsóneműket be kellett mutatni, hogy nincsenek keményítve. Durbincs azonban, aki ezentúl soha egy szót nem szólt a mosónőkhöz, éjszakákon a nadrágok ülepének belsejét dörzsölgette, mígnem aztán elunván ezt a tevékenységet, felkereste az egyik gazdát, megkérve ott a gazdasszonyt, hogy mossa át neki ezeket az alsónadrágokat. Így került Durbincs Bertiekhez, talán az Ádvent utolsó napjaiban...

Halkan duruzsolt a kályha, néha egy nagyobb hang is belevegült a megszokott ütembe, talán fenn a felhők felett már megérkezett a hidegebb levegő, ami így jelezte jöttét. Bert hallgatta a pattogó cserépkályha hangjait, a konyhából jövő zajokat, s ebben a decemberi alkonyatban, a szoba majdnem sötétjében rátört számtalan régi karácsony hangulata, amikbe még jó ideig belemosódott Durbincs alakja, ahogy megy a havas falusi utcán, hosszú, fekete kabátjában, fején hatalmas kalappal, lépései ütemesen követik azt a furcsa, mégis sajátságosan durbincsos ütemet; egyik lépés után lent, a másik után felemelkedik, és csak megy, megy talán a faluba, talán vissza a kastélyba, le-fel hullámszik az alakja, ahogy az emlékek is egyre hullámszanak, jön elő egyik a másik után....

FETYKÓ JUDIT: Emlékfoszlányok I.
ceruzarajz

FETYKÓ JUDIT: Emlékfoszlányok II.
ceruzarajz

FETYKÓ JUDIT: Emlékfoszlányok III.
ceruzarajz

